

TEENSTAR MÓDSZERTAN MEGHONOSÍTÁSA MAGYARORSZÁGON

Kutatási zárójelentés

Készítette:

M.dr.Dulácska Csilla

Martos Júlia

Budapest, 2020. november

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Tartalomjegyzék

I. Összegzés	3
II. Módszertani bevezető és a kutatás célkitűzései	6
II.1. A kutatás során felhasznált kérdőív	6
II.1.1. A kérdőívben vizsgált témák	6
II.1.2. A felhasznált kérdőív	6
II.2. A kérdőívet kitöltők jellemzői	7
II.2.1. A kérdőívet kitöltők szocio-demográfiai adatai.....	7
II.2.2. A kérdőívet kitöltők tapasztalata a fiatalok oktatásában barátság, szerelem és a szexualitás témájában	7
II.2.3. A barátság, szerelem és a szexualitás témájában végzett oktatás keretei	7
II.2.4. A barátság, szerelem és a szexualitás témájában végzett oktatás kereteinek összehasonlítása Magyarországon és Ausztriában	8
II.2.5. A válaszolók megoszlása a TeenSTAR módszertannal való tapasztalat szempontjából	11
III. A kutatás eredményei	13
III.1. Testkép és énkép a tinédzserek körében.....	13
III.1.1. A testkép kialakulása	13
III.1.2. A negatív testkép lehetséges veszélyei.....	14
III.1.3. Kutatási eredmények: testkép és a tinédzserek.....	14
III.2. A tinédzserek jövőképe	18
III.2.1. Jövőkép a fiatalok körében.....	18
III.2.2. Kutatási eredmények: A tinédzserek jövőképe	18
III.3. A tinédzserek véleménye párkapcsolat és szexualitás témakörben.....	20
III.3.1. Párkapcsolat és szexualitás a tinédzserek körében	20
III.3.2. Kutatási eredmények: a tinédzserek véleménye párkapcsolat és szexualitás témájában...	22
III.3.3. Kutatási eredmények: a tinédzser fiúk viselkedése párkapcsolat és szexualitás témájában	28
III.3.4. Kutatási eredmények: a tinédzser lányok viselkedése párkapcsolat és szexualitás témájában	36
III.4. Tinédzserek és a pornó	44
III.4.1. A serdülőkori pornográfia-fogyasztás hatása	44
III.4.2. Kutatási eredmények: a tinédzserek véleménye a pornófogyasztásról.....	44
III.5. A termékenységgel kapcsolatos ismeretek.....	49
III.5.1. A termékenységgel kapcsolatos ismeretek	49
III.5.2. Kutatási eredmények: A tinédzserek termékenységgel kapcsolatos ismeretei	49
III.6. Tinédzserek és a fogamzásszabályozás	57
III.6.1. A fogamzásszabályozási módszerek hatékonysága.....	57
III.6.2. Kutatási eredmények: A tinédzserek fogamzásszabályozással kapcsolatos ismeretei	58
III.6.3. Tinédzserek és a nemi úton terjedő betegségek.....	61
III.6.4. Kutatási eredmények: A tinédzserek ismeretei a nemi úton terjedő betegségekkel kapcsolatos védekezésről	62
III.6.5. Természetes családtervezési módszerek.....	64

III.6.6. Kutatási eredmények: A tinédzserek természetes családtervezési módszerekkel kapcsolatos ismeretei.....	65
III.6.7. A tinédzserek által ismert természetes családtervezési módszerek	67
III.7. Tinédzserek és az információszerzés.....	67
III.7.1. Tinédzserek információs forrásai	67
III.7.2. Kutatási eredmények: tinédzserek információs forrásai barátság, szerelem, szexualitás témájában	68
III.8. Tapasztalatok és vélemények a felvilágosítással kapcsolatban	69
III.8.1. A szakemberek tapasztalatai a felvilágosítással kapcsolatban	69
III.8.2. A szakemberek javaslatai a felvilágosítással kapcsolatban	88
IV. Melléklet: Magyar nyelvű kérdőív	91
V. Táblázatjegyzék és ábrajegyzék.....	98

I. Összegzés

Az alábbiakban az Európai Unió és Magyarország Kormánya támogatásával zajló "TeenSTAR" módszertan meghonosítása Magyarországon” projekt keretében (projekt azonosítószáma: EFOP-5.2.2-17-2017-00075) végzett online felmérés elemzéséből kiemelt legfontosabb eredmények és ezek értékelése kerül ismertetésre a kérdőíves felmérés során vizsgált különböző témák szerint csoportosítva.

• TESTKÉP

A fiatalokkal foglalkozó szakemberek tapasztalatai szerint a fiatalok több mint felének negatív testképe van. Ez aggasztóan magas adat, hiszen kamaszkorban egy tinédzser számára kiemelkedően fontos szerepe van a saját testhez való viszonynak, a negatív testkép nyomán pedig könnyen kialakulhatnak önértékelési problémák és étkezési zavarok. Mindez nagyon káros, akár életveszélyes állapotba torkolló folyamatok elindítója lehet, mint például az anorexia vagy bulimia - de a negatív testkép káros hatással lehet a személyiségfejlődésre is. A magyar és az osztrák szakemberek válaszai között statisztikai szempontból tendencia szintű különbség mutatkozik. Míg a magyar szakemberek tapasztalata az, hogy a fiatalok több mint felének negatív testképe van, az osztrák szakemberek pozitívabb viszonyulást tapasztalnak, miszerint a fiatalok kicsit több mint felének pozitív véleménye van a saját testéről. Ez azt mutatja, hogy a magyar kamaszok körében erőteljesen jellemző negatív testkép nem tekinthető országoktól független, általános érvényes negatív tendenciának. A TeenSTAR oktató szakemberek tapasztalatai szerint – a nem TeenSTAR oktatókkal ellentétben - a fiatalok több mint fele rendelkezik pozitív testképpel.

• JÖVŐKÉP

A fiatalokkal foglalkozó szakemberek tapasztalata a magyar és külföldi kutatási eredményekkel összehangban lévő, sőt még pozitívabb képet mutat arról, hogyan tervezik életüket a fiatalok, mennyire játszik fontos szerepet jövőbeni terveik között a család. A válaszok alapján a fiatalok túlnyomó többsége, több mint négyötöde szeretne majd egyszer családot alapítani. A válaszokban nincs szignifikáns különbség sem a TeenSTAR és nem TeenSTAR oktatók között, sem a különböző országokból származó válaszokat összehasonlítva. A család mint a jövőkép része egyértelműen kiemelkedően fontos értéket jelent a tinédzserek számára.

• SZEXUALITÁS A PÁRKAPCSOLATBAN

A fiatalokkal foglalkozó szakemberek azt tapasztalják, hogy a kamaszok közül sokan tekintik a szex kipróbálását a tinédzserkor velejárájának, sokan gondolják azt, hogy a több szexuális tapasztalat különböző partnerekkel jobb kapcsolatot fog eredményezni és kevesen értenek egyet azzal, hogy a beteljesedett szexuális élethez fontos a partnerek személyes érettsége. A szakemberek egyharmada úgy látja, hogy a fiúk közül sokra jellemző az egyéjszakás kaland, egynegyede pedig azt tapasztalja, hogy sok lányra is jellemző ez a magatartás. Ezen serülőkori

attitűdök, magatartásformák viszont negatív fejlődési pályán indíthatják el a tinédzsereket, és megnehezítik számukra az egészséges párkapcsolatok kialakítását.

- **PORNÓ**

A szakemberek tapasztalatai szerint a tinédzserek körében szinte teljesen elfogadott a pornófogyasztás, és azt gondolják, hogy a korosztályukban általános és normális ez a viselkedés. A tinédzserek többsége szerint semmi probléma nincs a pornóval, ha valaki tudja, hogy nem valóság, amit a képernyőn lát. Nagyon kevés fiatalnak van tudása arról, hogy a pornófogyasztás függőséget is okozhat. Az a jellemző vélemény köztük, hogy a pornóból sokat lehet tanulni a szexről. Kevés tinédzser van azon a véleményen, hogy a pornófogyasztás káros hatással lehet a párkapcsolatra, és kevesen gondolják, hogy a pornósínésznőket gyakran kizsákmányolnák.. A válaszok egyértelműen jelzik azt a nagymértékű diszkrpanciát, amely a tinédzserek pornóval kapcsolatos véleménye és a tudományos kutatások eredményei között húzódik, amelyek a pornófogyasztás serdülőkorban különösen káros hatásait igazolják. A TeenSTAR oktatók tapasztalata ugyanakkor általánosan jellemző módon pozitívabb képet mutat a fiatalokról a pornóval kapcsolatos kérdéseket illetően, mint a nem TeenSTAR oktatók esetében.

- **TERMÉKENYSÉG**

A fiatalokkal foglalkozó szakemberek tapasztalatai szerint tinédzsereknek több mint fele nincs tisztában azzal, mikortól fogamzóképes egy fiú, mikortól eshet teherbe egy lány, a hónap mely napjain termékeny egy fiú. A válaszadók szerint ennél még sokkal nagyobb arányban jellemző az információhiány a fiatalok körében arról, mely napokon lehet termékeny egy lány egy cikluson belül. Azoknak a tinédzsereknek a száma pedig, akik tudják, hogy létezik 100%-osan terméketlen időszak a nő ciklusában, elenyészően kevés.

- **FOGAMZÁSSZABÁLYOZÁS**

A szakemberek tapasztalata alapján a 14-18 éves korosztályba tartozók riasztóan sok téves ismerettel bírnak a fogamzásgátló eszközök hatékonyságával kapcsolatban. Túlnyomó többségben gondolják azt a tinédzserek, hogy *van* olyan fogamzásgátló eszköz, amely 100%-ban megvéd a teherbeeséstől. A válaszadók szerint a fiatalok kilenczede gondolja azt, hogy a fogamzásgátló tabletta 100%-ban megvéd a teherbeeséstől (miközben a tipikus használatra a 91 %-os biztonság a jellemző). Majdnem háromnegyedük véli úgy, hogy a gumióvszer 100%-ban megvéd a teherbeeséstől (miközben itt még alacsonyabb, 82% a használati biztonság). A tinédzserek a spirál, a pesszárium, a méhszájsapka és a spermicidek hatékonyságával kapcsolatban is sok téves információval rendelkeznek.

A fiatalokkal foglalkozó szakemberek tapasztalatai alapján a 14-18 éves korosztályba tartozók közül aggasztó módon vannak, akik teljesen tévesen azt feltételezik, hogy a fogamzásgátló tabletta és egyéb hormonális fogamzásgátló szerek, a sterilizáció, a méhszájsapka, a pesszárium, a spirál és a spermicid is megvéd a szexuális úton terjedő betegségektől, ráadásul 100%-os mértékben. Az óvszer nyújtotta védelmet is 100%-osra becsülik, ami szintén nem

igaz. Ezek a téves információk nagymértékben hozzájárulnak a szexuális úton terjedő betegségek magas és emelkedő tendenciát mutató arányához, amely a tinédzser korosztályban tapasztalható.

A TeenSTAR oktatók tapasztalatai alapján ugyanakkor másfélszerannyi fiatal van tisztában azzal, hogy nincs 100%-os fogamzásgátlási módszer, mint amennyi fiatal a nem TeenSTAR oktatók szerint tudja ezt

- **INFORMÁCIÓFORRÁSOK**

A fiatalokkal foglalkozó szakemberek tapasztalata szerint a tinédzserek legnagyobb része az interneten/fórumokon, illetve a barátoknál keresi az információt barátság, szerelem, szexualitás témájában, illetve szintén magas arányban a közösségi médiában. Legkevésbé tanárhoz, szülőhöz, orvoshoz, védőnőhöz fordulnak. Ez azzal a következménnyel jár, hogy a tizenévesek nem rendelkeznek elegendő mennyiségű információval az egészséges párkapcsolatokról, felelős szexuális életéről, a fogamzásszabályozás lehetőségeiről, mivel az információik forrása számos esetben nem hiteles.

A TeenSTARoktatók tapasztalata szerint a foglalkozás-sorozat folyamán a tinédzserekben kiépül irántuk a bizalom, így könnyebben fordulnak hozzájuk a kérdéseikkel, míg a nem TeenSTAR oktatók csak harmadekkora részben tapasztalják ezt a fajta odafordulást a kamaszok részéről.

- **FELVILÁGOSÍTÁS: TAPASZTALATOK ÉS VÉLEMÉNYEK**

A fiatalokkal foglalkozó szakemberek tapasztalati szerint az átlagos iskolai felvilágosításban gyakran vagy mindig megjelenik a testi változások és a nemi érés témája, és mindig megjelenik a szexuális aktus, a fogamzásgátlás és a nemi betegségek témája. Ezeket a témákat mind nagyon fontosnak is tartják.

Ugyanakkor nagyon fontosnak tartanak azt is, hogy a felvilágosításban megjelenjen a női-férfi identitás, a termékenység, az egészséges életmód, a barátság, a jövőkép, a szerelem-szeretet, a másik nem megismerése, a randi, az új élet keletkezése, a természetes családtervezés és a párkapcsolat-házasság-család témája is.

A kutatásban résztvevő szakemberek meglehetősen sok javaslatot tettek egyéb különböző témakörökkel kapcsolatban is, minek lenne még fontos megjelennie egy felvilágosító tananyagban. Kiemelten hangsúlyosan javasolták az önismeret, a pszichoszexuális fejlődés, az abortuszprevenció, a termékenységtudat – egészségtudat, a pornó, a különböző veszélyek és az elérhető segítség területét, valamint a média hatásával való foglalkozás és a tudatosság témáját.

II. Módszertani bevezető és a kutatás célkitűzései

A kutatás kitűzött célja az volt, hogy összegyűjtse a fiatalokkal foglalkozó szakemberek tapasztalatait és szakmai véleményét arról, mennyi információval rendelkeznek, mit gondolnak és milyen attitűddel rendelkeznek a tinédzserek a szerelem, szexualitás, párkapcsolat, termékenység témakörökben.

A kutatás célcsoportja olyan állami és nem állami intézményekben, szervezetekben dolgozó szakemberek voltak, akik 14 és 18 év közötti fiatalokkal foglalkoznak, fiatalokat oktatnak. A felmérésre internetes kérdőíven keresztül, anonim módon került sor.

Mivel a projekt nemzetközi kooperációban zajlott Magyarország, Románia, Szlovákia, Ausztria és Németország részvételével, ezért a kérdőív mind az öt országban kitöltésre került az illető országnak megfelelő nyelven, magyarul, illetve németül. A kutatási elemzés a pályázati feltételeknek megfelelően azokból az országokból származó kérdőívek alapján készült, ahol a kérdőívek legalább 100 fő által kitöltésre kerültek. Ennek a kritériumnak a Magyarországról és Ausztriából származó kérdőívek feleletek meg.

II.1. A kutatás során felhasznált kérdőív

II.1.1. A kérdőívben vizsgált témák

A kutatáshoz összeállított kérdőív a következő témákkal kapcsolatosan tartalmazott kérdéseket:

- Testkép és énkép a tinédzserek körében
- Tinédzserek jövőképe
- Tinédzserek, párkapcsolat és szexualitás
- Tinédzserek és a pornó
- Tinédzserek és a termékenység
- Tinédzserek és a fogamzásszabályozás
- Tinédzserek információs forrásai
- Tapasztalatok és vélemények a felvilágosítással kapcsolatban

II.1.2. A felhasznált kérdőív

A kérdőív a vizsgált témában jártas, elméleti és gyakorlati tapasztalattal egyaránt rendelkező szakemberek (pszichológusok, mentálhigiénés szakemberek) segítségével került összeállításra. A kérdőívben megválaszolásra került kérdések a Mellékletben találhatóak.

II.2. A kérdőívet kitöltők jellemzői

II.2.1. A kérdőívet kitöltők szocio-demográfiai adatai

- A kérdőívet a fenti két országból összesen 210 fő töltötte ki: Magyarországon 109 fő (ez adta az elemzéshez felhasznált kérdőívek 51,9%-át), Ausztriából pedig 101 fő (ez adta a felhasznált kérdőívek 48,1%-át).
- A kitöltők nemek szerinti eloszlása a következő volt: a kérdőívet a fenti két országból összesen 167 nő és 43 férfi töltötte ki. A nemek megoszlása a két országon belül a következőképpen alakult: Magyarországon 94 nő (a magyar kitöltők 86,2%-a) és 15 férfi (a magyar kitöltők 13,8%-a). Ausztriában pedig a kitöltők közül 73 fő nő volt (az osztrák kitöltők 72,3%-a) és 28 fő férfi (az osztrák kitöltők 27,7%-a). Mindkét országban a női kitöltők száma többszöröse a férfi kitöltők számának. Ebben valószínűleg az tükröződik, hogy a pedagógus-és szociális pálya nagymértékben el van nőiesedve. Érdekes ugyanakkor, hogy míg Magyarországon a női-férfi kitöltők aránya körülbelül 6 az 1-hez, addig ez az arány Ausztriában inkább 4 az 1-hez. Ebből úgy tűnik, hogy Magyarországon még nagyobb a pedagógiai-szociális szférában dolgozó nők aránya, mint Ausztriában.
- A kérdőívet kitöltők átlagéletkora 42,57 év. Az életkori megoszlás 20 éves és 74 éves között szór. Magyarországon valamivel alacsonyabb a kitöltők átlagéletkora: 41,14 év (az életkori megoszlás 23 éves és 60 éves kor között szór), míg Ausztriában 44,12 év (az életkori megoszlás 20 éves és 74 éves kor között szór).

II.2.2. A kérdőívet kitöltők tapasztalata a fiatalok oktatásában barátság, szerelem és a szexualitás témájában

A kérdőívet kitöltők nagyrésze foglalkozott már fiatalok oktatásával oktatásában a barátság, szerelem és a szexualitás témájában. Az elemzés alapjául szolgáló összes kitöltő közül 85,7%-ának (180 fő) volt tapasztalata célzottan ezen a területen, míg 14,3% (30 fő) nem oktatott fiatalokat kifejezetten ezekben a témákban. A két országban hasonló volt az arány a kitöltők között a fenti témában oktatási tapasztalatokkal rendelkezők között. Magyarországon a válaszolók 87,2%-a (95 fő) oktatott fiatalokat oktatásában a barátság, szerelem és a szexualitás témájában és a válaszolók 12,8%-a (14 fő) nem rendelkezett ilyen direkt tapasztalattal. Ausztriában pedig a válaszolók 84,2%-a (85 fő) volt a fenti témában oktatási tapasztalatokkal bíró kitöltő, és a válaszolók 15,8%-a (16 fő) nem oktatott fiatalokat ezekben a témákban.

II.2.3. A barátság, szerelem és a szexualitás témájában végzett oktatás keretei

A kérdőívet kitöltő szakemberek, akik direkt tapasztalattal bírnak fiatalok oktatásával a , különböző keretek között végezték ilyen irányú tevékenységüket.

Az összes magyar és osztrák kitöltő közül a legtöbb, 44,3% iskolai oktatás keretén kívüli különóra során végzett ilyen tevékenységet. A következő gyakori terület az iskolai oktatás kerete, itt összesen 36,2%-nak van tapasztalata. Jellemző megvalósulási terület volt még az iskolai szakkör, illetve az ifjúsági vezetőként, trénerként való beszélgetés, mindkettőnél 21,4% volt az arány. A kitöltők még sok

kisebb részterületet is felsoroltak, ahol ilyen tevékenységet végeztek: egészségügyben védőnőként, orvosként, interneten/fórumokon/közösségi médiában, könyvek/ folyóiratok formájában vagy iskolapszichológusként, szociális munkásként, táboroztatás során, saját gyerekekkel való beszélgetés során.

A részletes bontás a következő táblázatban látható:

Fiatalok oktatásának keretei (barátság, szerelem és a szexualitás témájában)	Ezen a területen dolgozók aránya, illetve száma	
Iskolai oktatás keretén <i>kívüli</i> különóra (pl. kurzus ifjúsági csoportban, egyesületben, plébánián/gyülekezetben)	44,3%	93 fő
Iskolai oktatás keretén <i>belül</i> (pl. biológia, osztályfőnöki óra, etika, hitoktatás)	36,2%	76 fő
Iskolai szakkör (pl. workshop, kurzus)	21,4%	45 fő
Beszélgetés ifjúsági vezetőként ill. trénerként	21,4%	45 fő
Egészségügyben (védőnőként, orvosként)	8,6%	18 fő
Interneten/fórumokon	4,8%	10 fő
Könyvek, folyóiratok formájában:	4,3%	9 fő
Közösségi médiában (pl. Instagram, Pinterest, Facebook)	3,8%	8 fő
Beszélgetés a szülőkkel	2,9%	48 fő
Egyéb (pl. iskolapszichológusként, szociális munkásként, táboroztatás során, saját gyerekekkel való beszélgetés során)	4,8%	10 fő

1. táblázat: A barátság, szerelem és a szexualitás témájában végzett oktatás keretei

Az adatokból egyértelműen látszik, hogy a kérdőívet kitöltő szakemberek jellemző módon nemcsak egy területen, hanem többfajta módon is foglalkoznak fiatalok oktatásával a barátság, szerelem és a szexualitás témájában. Mindkét országban hasonló területeken tevékenykednek (nincs olyan említett tevékenységi terület, amelyik csak egyik országban lenne jellemző), de a különböző területek gyakoriságában jelentős eltérések mutatkoznak meg.

II.2.4. A barátság, szerelem és a szexualitás témájában végzett oktatás kereteinek összehasonlítása Magyarországon és Ausztriában

Ha összevetjük az országokra jellemző megoszlását annak, milyen keretek között foglalkoznak a szakemberek fiatalok oktatásával barátság, szerelem és a szexualitás témájában, akkor érdekes és jellemző különbségek figyelhetők meg.

Fiatalok oktatásának keretei (barátság, szerelem és a szexualitás témájában)	Ezen területen dolgozók	
	Magyarország	Ausztria
Iskolai oktatás keretén <i>kívüli</i> különóra (pl. kurzus ifjúsági csoportban, egyesületben, plébánián/gyülekezetben)	33,0%	56,4%
Iskolai oktatás keretén <i>belül</i> (pl. biológia, osztályfőnöki óra, etika, hitoktatás)	44,0%	27,7%
Iskolai szakkör (pl. workshop, kurzus)	16,5%	26,7%
Beszélgetés ifjúsági vezetőként ill. trénerként	20,2%	22,8%
Egészségügyben (védőnőként, orvosként)	15,6%	1,0%
Interneten/fórumokon	6,4%	3,0%
Könyvek, folyóiratok formájában:	1,8%	6,9%
Közösségi médiában (pl. Instagram, Pinterest, Facebook)	1,8%	5,9%
Beszélgetés a szülőkkel	16,5%	29,7%
Egyéb (pl. iskolapszichológusként, szociális munkásként, táboroztatás során, saját gyerekekkel való beszélgetés során)		

2. táblázat: A barátság, szerelem és a szexualitás témájában végzett oktatás kereteinek összehasonlítása Magyarországon és Ausztriában

- Míg mindkét országban a legtöbb ilyen jellegű oktatás az iskolához kötődik, az adatokból látszik, hogy Magyarországon ez leginkább az iskolai oktatás keretén belül zajlik, tanrendi órák során (pl. biológia, osztályfőnöki óra, etika, hitoktatás).

A magyar szakemberek majdnem fele az iskolai oktatás keretén belül foglalkozik fiatalok oktatásával barátság, szerelem és a szexualitás témájában. Az osztrákoknál a kitöltőknek csak bő negyede tevékenykedik ilyen módon. Ezzel szemben Ausztriában nagyon magas arányban, a szakemberek több mint fele végez ilyen tevékenységet iskolai oktatás keretén kívüli különóra (pl. kurzus ifjúsági csoportban, egyesületben, plébánián/gyülekezetben) során. A magyar kitöltőknek csak az egyharmada dolgozik ilyen módon. Ausztriában ugyancsak jóval többen, a magyarokhoz képest körülbelül másfélszeres arányban végeznek oktatást az osztrák szakemberek iskolai szakkör formájában.

A fenti összehasonlításból egyértelműen körvonalazódik, hogy Magyarországon egyelőre főleg az iskolai oktatás keretén belül kerül sor (amennyiben sor kerül) fiatalok oktatására barátság, szerelem és a szexualitás témájában. Ausztriában elsősorban nem tanórai keretek között zajlik ez a tevékenység, hanem az iskolai oktatás keretén kívüli különórán vagy szakkörön. A TeenSTAR program meghonosítása Magyarországon is hozzá tud járulni az iskolai kereteken kívüli foglalkozásoknak a kultúrájához.

Az ilyen típusú foglalkozásoknak sok előnye lehet. Ilyen jellegű foglalkozásokon nem kötelezően vannak jelen a résztvevők, mint egy iskolai tanórán, hanem saját motivációból. Ez az eltérő viszonyulás jelentősen növeli bennük a nyitottságot, így egyúttal a foglalkozáson elhangzó üzenetek befogadásának esélyét. A harminc fő körüli osztálylétszámok helyett kiscsoportos jellegű foglalkozásokra van lehetőség, ami sokkal jobban kedvez a bizalmi légkör kialakulásának. Kiscsoportban sokkal inkább alkalmazható az interaktív és szemléletes módszertan, ami mind segíti az ismeretek elmélyítését.

Ezen kívül egy kiscsoportban sokkal több tere van a beszélgetésnek, a személyes vélemények kifejtésének. A résztvevőknek van elég idejük kérdéseik megfogalmazására és a saját válaszaik megtalálására, és a kényesebb kérdések is könnyebben megfogalmazódnak. Így a fiatalok nagyobb eséllyel tudják alaposan átgondolt, saját, személyes, álláspontjukat kialakítani a barátság, szerelem, szexualitás, párkapcsolat, termékenység, fogamzásszabályozás fontos témáival kapcsolatban.

Emellett természetesen érdemes megőrizni és továbbfejleszteni az iskolai keretek között történő oktatást is a barátság, szerelem és a szexualitás témájában. Azok a fiatalok, akiknek nincs lehetősége iskolán kívüli, ilyen témájú foglalkozásokon történő részvételre, sokat profitálhatnak az iskolai keretek között történő oktatásból is. Ugyanakkor az iskolai oktatás keretei között nehéz a kiscsoportos foglalkozás kínálta előnyöket megvalósítani.

- Kiemelkedően magas eltérést találunk a magyar és az osztrák kitöltők között abban, hányan foglalkoznak fiatalok oktatásával barátság, szerelem és a szexualitás témájában az egészségügyben, védőnőként vagy orvosként: Magyarországon tizenötszörös (!) az ilyen területen tevékenyek aránya.

Ez a hatalmas különbség minden bizonnyal annak tudható be, hogy a védőnői szakma egyedülálló Európában (olyannyira, hogy Hungarikum Bizottság 2015-ös döntése alapján a Magyar Védőnői Szolgálat, mint nemzetközileg is egyedülálló, tradicionális ellátási rendszer nemzeti büszkeségeink között tudható). Sok feladatot, amely Magyarországon védőnői hatáskörbe tartozik, Ausztriában szociális munkások látnak el.¹

A védőnő nemcsak szoros személyes kapcsolatot tart gondozottaival (melynek során az egyéni szükségleteknek megfelelően különböző problémáikban egészségügyi, szociális, mentálhigiénés tanácsot nyújt), szűrővizsgálatokat szervez, védőoltásokat készít elő, hanem egészségnevelő és más egészségvédő közösségi programokat is biztosít a gondozottak számára.²

Ennek alapján Magyarországon az iskolákban jellemző módon általában a védőnők tartanak „felvilágosító” órákat. A jogszabály csak annyit ír elő, hogy iskolai egészségneveléssel kell

---

¹ <https://hungarikum.kormany.hu/download/7/9e/e0000/MVSZ.pdf>

² https://www.parlament.hu/documents/10181/1479843/Infojegyzet_2018_30_magyar_vedonoi_szolgalat.pdf/7628f2c9-0c61-90f3-902c-0f9a5d8aa6c7

foglalkozniuk, amelynek érintenie kell a nemi érés témakörét. A védőnő ennek alapján a tanulók korához igazítva minden osztályban tarthat felvilágosító órákat. Általában szabad kezet kapnak a foglalkozások felépítésében, saját maguk döntenek el, miről és hogyan beszélnek a fiataloknak.

- Ugyancsak jellemző különbség a két ország között, hogy az osztrák szakemberek majdnem kétszerakkora arányban foglalkoznak a szülőkkel is. Magyarországon a szülőkkel való ilyen jellegű munkának sokkal kevésbé van kultúrája.

Pedig a szülőknek szóló ismeretterjesztés, a szülők képzése fontos prevenciós terület annak érdekében, hogy a fiatalok szexualitáshoz való viszonya minél egészségesebb legyen. Évek óta rendszeresen végzett amerikai kutatások bizonyítják, hogy a gyerekekre, fiatalokra együttjárás, párkapcsolat, szex témájában a szüleik vannak a legnagyobb hatással egészen 19 éves korukig. Az arány 20 éves kortól fordul meg, ezután lesz a barátok, a média hatása nagyobb mértékű, mint a szülőké. Az eredmények konzisztensek két évtized óta, amióta elkezdték ezeket a felméréseket, ezeket a jellegzetességeket találják.

A kutatásokból az is kiderül, hogy a fiatalok szeretnék, ha a szüleik átfogó jelleggel beszélgetnének velük a szexualitásról. Nemcsak a „biztonságosabb szexről” - hanem a párkapcsolatokról, intimitásról, tapasztalatokról, a szexualitáshoz kapcsolódó értékekről is szeretnének a szüleikkel beszélgetést folytatni.³

- Az osztrák szakemberek, akik foglalkoznak fiatalok oktatásával barátság, szerelem és a szexualitás témájában, körülbelül háromszoros arányban tevékenyek ezen a területen a közösségi médiában, illetve könyveken, folyóiratokon keresztül. Látszik, hogy ezeknek az eszközöknek a használatában a jelenleginél sokkal nagyobb potenciál rejtőzik a magyar szakemberek számára.

II.2.5. A válaszolók megoszlása a TeenSTAR módszertannal való tapasztalat szempontjából

A zárótanulmány alapjául szolgáló kutatás az Európai Unió és Magyarország Kormánya támogatását élvező "TeenSTAR módszertan meghonosítása Magyarországon" projekt keretében zajlott. A kérdőívvel sikerült többek között olyan szakembereket is megszólítani mind Magyarországon, mind Ausztriában, akik maguk is végeztek már TeenSTAR oktatói kurzust.

Az elemzés alapjául szolgáló kérdőívek kitöltői közül több mint fele, 57,1% (210 fő) végzett már TeenSTAR oktatói kurzust. A kitöltők kevesebb mint fele, 42,9% (90 fő) nem végzett TeenSTAR oktatói kurzust.

Ha összevetjük a magyar és osztrák kitöltők válaszait, azt tapasztaljuk, hogy a magyar szakemberek közül körülbelül negyedannyian végeztek TeenSTAR oktatói kurzust, mint az osztrák szakemberek közül. A magyar kitöltők közül 32,1% (35 fő) végzett és 67,9% (74 fő)

---

³ <https://powertodecide.org/what-we-do/information/resource-library/parent-power-october-2016-survey-says>

nem végzett TeenSTAR oktatói kurzust. Az osztrák szakemberek közül 84,2% (85 fő) végzett és 15,8% (16 fő) nem végzett ilyen kurzust.

A különbség érthető annak fényében, hogy a kutatás keretében szolgáló projekt célja pontosan a TeenSTAR módszertan meghonosítása Magyarországon, mely módszertan hazánkban eddig nem volt elérhető. Ehhez képest a 35 fő képzést végzett is jelentősnek tekinthető, és arra utal, hogy a kérdőívvel sikerült elérni olyan magyar szakembereket, akik a projekt keretében már megvalósult TeenSTAR képzésen részt vettek, és valamilyen formában korábban is végeztek oktatási tevékenységet tinédzserek körében barátság, szerelem és a szexualitás témájában.

Magyarországgal ellentétben Ausztriában a TeenSTAR program több mint 30 éves tapasztalattal és sok kiképzett munkatárssal rendelkezik. Így érthető, hogy a kérdőívet kitöltők között jelentős számban találhatók TeenSTAR oktatói kurzust végzett szakemberek.

III. A kutatás eredményei

Az alábbiakban a kérdőíves felmérés legfontosabb eredményei a kutatás témakörei köré csoportosítva kerülnek ismertetésre. Minden témát egy rövid elméleti felvezetés alapoz meg, ezt követi a kutatás eredményeinek ismertetése és a lehetséges összefüggések felvázolása, valamint a TeenSTAR program kínálta lehetőségek bemutatása. A számszerű megoszlásokat az ábrák és táblázatok tartalmazzák.

III.1. Testkép és énkép a tinédzserek körében

III.1.1. A testkép kialakulása

A testkép az egyén saját testével kapcsolatos pszichológiai élménye, hozzáállása, mely erőteljes hatással van az énképre, önértékelésére. Magába foglalja azt, hogy valaki hogyan észleli a saját testének alakját és méreteit, milyennek milyennek értékeli saját testének külalakját és vonzerejét, milyen érzései vannak a saját testével kapcsolatban.

A testkép kialakulása csecsemőkorban kezdődik. A kisbaba szimbiózisban él az anyukájával, teljes egységként éli meg magát az anyával. Idővel különálló lényként kezdi észlelni magát, saját tapasztalatai és mások reakciói alapján kezd formálódni az énképéhez kapcsolódva a testképe. Ehhez kapcsolódnak hozzá az élete során őt ért különböző hatások, amelyek befolyással vannak a testképére. Ebben szülei, vagy később a társai visszajelzései nagyon fontosak. De a magáról alkotott kép szempontjából erősen meghatározó a társadalom szépségideálja is.

Ez az ideál jelenik meg a különböző képeken, plakátokon, tévében, interneten, közösségi médiában látott képeken. Ugyanakkor a mai technika olyan illúziókat, elképesztő módon manipulált „szépségeket” hoz létre, aminek nem sok köze van a valósághoz. A médiában látott képek megjelenése előtt általában nagyon komoly számítógépes utószerkesztés történik. A fiatal ezekhez az irreális képekhez hasonlítja magát, és ehhez az ideálhoz képest alakul ki benne pozitív vagy negatív testkép. A modellek gyakran maguk is evészavarral küzdenek, de a médiának köszönhetően mégis követendő példaként állnak sok fiatal előtt, befolyásolva még kialakulóban lévő testképüket. Egy amerikai kutatás szerint körülbelül napi 5000 reklámüzenettel találkozunk.⁴

A tömegkommunikáció által közvetített üzenet által a soványságot a sikerességgel, a boldogsággal is összekapcsolják a befogadók. Így egy serdülő könnyen juthat arra a tudattalan következtetésre, hogy akkor lesz boldog és népszerű, ha fogyni kezd. A kamasz lányok ráadásul fokozottan érzékenyek a magazinokban bemutatott karcsú testalakot közvetítő képekre és üzenetekre. Minél több időt töltenek ilyen képek nézegetésével, annál nagyobb náluk a saját

---

⁴ <https://www.psychologytoday.com/us/blog/design-your-path/201211/ads-everywhere-the-race-grab-your-brain>

testtel való elégedetlenség és több az étkezési zavarra utaló tünet.⁵ A kamasz lányok sokszor úgy vélik, ha vékonyabbak volnának, akkor egyúttal boldogabbak, egészségesebbek és vonzóbbak is lennének.⁶

III.1.2. A negatív testkép lehetséges veszélyei

Negatív testkép esetén az illető elégedetlen a saját testével. Szorongást él át, ha egy külső ideállal vagy a saját korábbi, pozitívabbnak megélt testképével összehasonlítja magát. A nőket gyakrabban érinti a testükkel, testsúlyukkal való elégedetlenség, a férfiak körében általában, az izomzatukkal kapcsolatos a negatív testkép.

A negatív testkép, önkép nyomán könnyen kialakulhat a testképzavar, amikor valakinek a saját testének egészéről vagy egy részéről alkotott képe eltér attól, amit mások látnak. Nyomasztó gondolatai vannak az alakjával, a súlyával vagy valamelyik testrészével kapcsolatban, és ezek rögeszmésen foglalkoztatják. Ez annyira lekötheti az energiáit, hogy nem tud odafigyelni a barátokra, az iskolára, a családra, vagy elszigeteli magát az emberektől.

Mindez gyakran étkezési zavarokhoz vezet, ilyenkor a normális testsúlyú lányok is kövérnek érzik magukat, és sokan elkezdnek fogyókúrázni. A serdülőkori bizonytalanságok során többen a diétás szabályok betartásával próbálják megélni a kontroll érzését. Önértékelésüket gyakran a „vékonysággal” kapcsolják össze. A fogyókúra szinte divattá vált, és egyre nagyobb az étkezési zavarokkal küzdő fiatalok száma. Így könnyen kialakulhat az anorexia vagy a bulimia, ehhez kapcsolódóan pedig a depresszió. Mindez lányoknál is, fiúknál is megtörténhet, és akár életveszélyes állapotba torkollhat.

A testhez és az étkezéshez való viszony nagyon összetett, az érzelmekkel és a társas kapcsolatokkal is szoros összefüggésben van. Az étkezési zavarok mögött általában kapcsolati problémák és az alacsony önértékelés kérdései rejlenek. A kóros soványság mögött gyakran a felnőttiséggel, a női vagy férfi szereppel, a szexualitással kapcsolatos szorongás is meghúzódik, ami megnehezíti az egészséges párkapcsolatok kialakítását is.

III.1.3. Kutatási eredmények: testkép és a tinédzserek

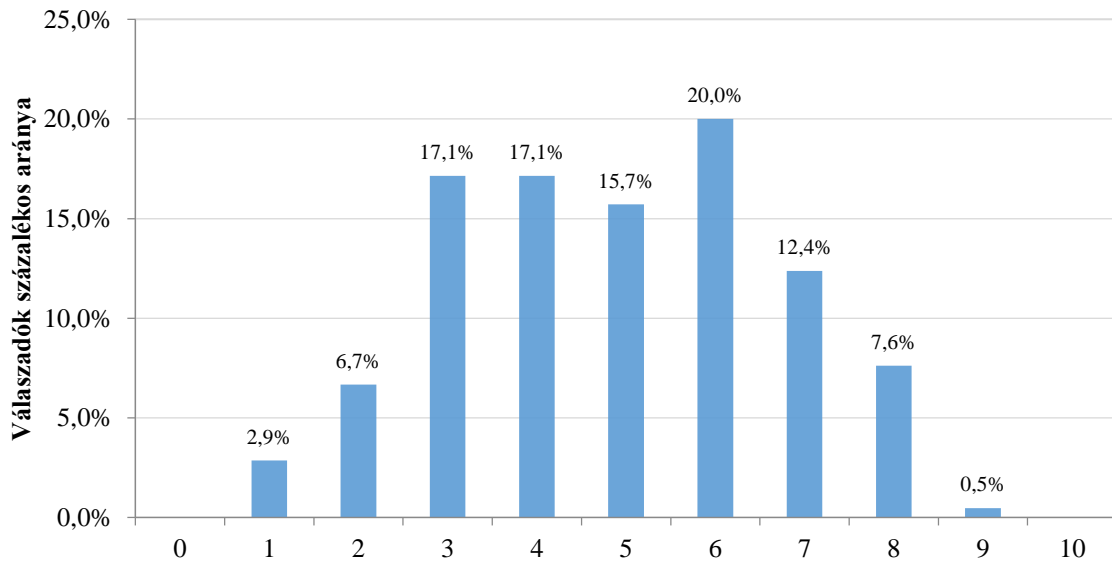
A kutatás eredményei szerint a saját testkép elfogadása terén nagy hiányosságok tapasztalhatók a tinédzserek körében. A válaszadók szerint a fiatalok kevesebb, mint felének (tízből átlagosan 4,67 fiatalnak) van pozitív véleménye a saját testéről. A szakemberek tapasztalatai szerint tehát a fiatalok többségének negatív testképe van.

---

⁵ Pukánszky Judit : *Vizuális médiahatások és a testi elégedettség kapcsolata. Acta Sana 2012*

http://acta.bibl.u-szeged.hu/30450/1/sana_2012_001_024-028.pdf

⁶ Wertheim, E. H., Paxton, S. J.: *Body image development in adolescent girls. In: Body image. A handbook of science, practice and prevention. (Eds.: Ca ash, T. F., Pruzinsky, T. Guilford Press, New York, 2011, 76–84)*

1. ábra: "Mi a tapasztalata, 10 fiatalból hánynak van pozitív véleménye a saját testéről?"

Átlag: 4,67

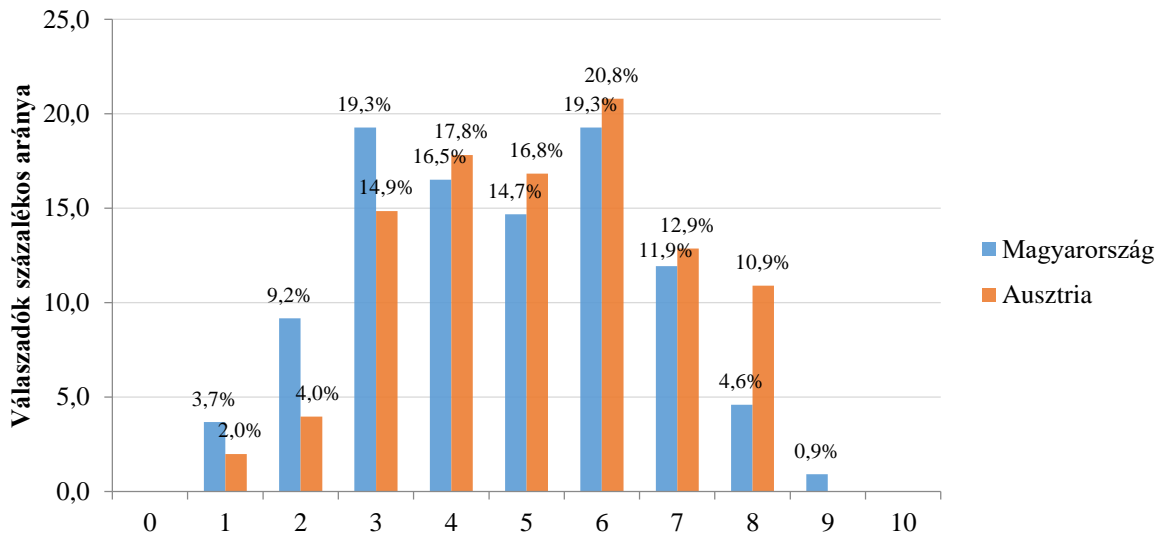
Hasonlóan magas számokat mutat egy idén nyáron végzett brit kutatás, ahol arra keresték a választ gyerekek, fiatalok és felnőttek között, mi és hogyan befolyásolja, milyen lesz valakinek a testképe. A felmérés eredményei alapján a gyerekek, fiatalok 66%-a (és a felnőttek 61%-a) negatívan vagy nagyon negatívan viszonyul a testéhez. A 18 év alattiak 65%-a (és a felnőttek 45%-a) azt gondolja, hogy létezik olyan, hogy „ideális test”. A 18 év alattiak 58%-a (és a felnőttek 53 %-a) ráadásul arról számolt be, hogy a karantén alatt, amikor sokkal több időt töltött online, és ezzel párhuzamosan sokkal nagyobb vizuális médiahatásnak volt kitéve, azt tapasztalta, hogy rosszabb vagy sokkal rosszabb lett a saját testéhez való viszonya.⁷

Mind a jelen felmérésben, mind a brit kutatásban az eredmények riasztóan magas számot mutatnak, hiszen kamaszkorban kiemelkedően fontos szerepe van a saját testről alkotott képnek, a saját testhez való viszonyoknak egy tinédzser számára. A negatív testkép pedig nagyon káros, akár életveszélyes állapotba torkolló folyamatok elindítója lehet.

A válaszok megoszlásában statisztikailag szignifikáns különbség mutatkozik a magyar és az osztrák szakemberek esetében. Az osztrák szakemberek tapasztalata szerint a fiatalok több mint felének pozitív véleménye van a saját testéről. Ez azt mutatja, hogy a magyar kamaszok körében erőteljesen jellemző negatív testkép, amely veszélyes következmények forrása lehet, nem tekinthető országok felett álló, általános negatív tendenciának, amelyen ne lehetne változtatni.

⁷ <https://publications.parliament.uk/pa/cm5801/cmselect/cmwomeq/805/80502.htm>

2. ábra: "Mi a tapasztalata, 10 fiatalból hánynak van pozitív véleménye a saját testéről?"

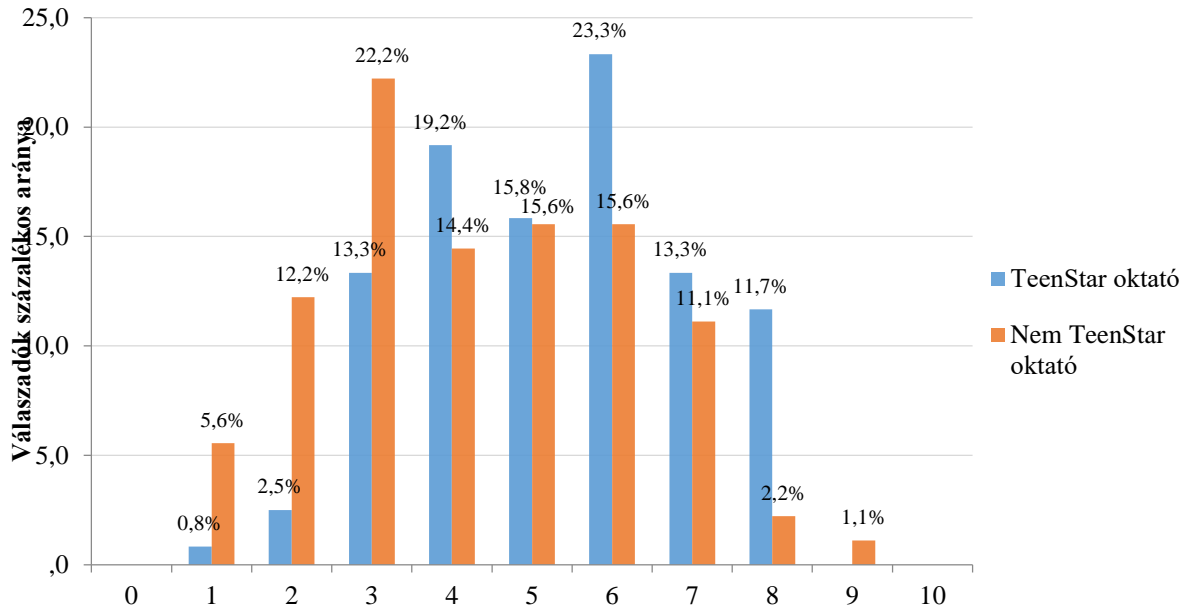
Átlagok:

Magyarország 4,63

Ausztria 5,12

Statisztikai szempontból a két ország válaszadóinak átlaga tendencia szintű különbséget mutat egymáshoz képest ($t(208) = -1,928, p = 0,055$).

Ha összehasonlítjuk a barátság, szerelem és a szexualitás témájában fiatalok oktatásával foglalkozó szakemberek válaszait a tinédzserek testképével kapcsolatban, érdekes különbséget tapasztalhatunk. Míg a nem TeenSTAR oktató szakemberek szerint a fiatalok többségének negatív testképe van (átlagosan csak 4,31 fiatalnak van pozitív véleménye a saját testéről), addig a TeenSTAR oktató szakemberek tapasztalatai szerint a fiatalok több mint fele rendelkezik pozitív testképpel (átlagosan 5,28 fiatal).

3. ábra: "Mi a tapasztalata, 10 fiatalból hánynak van pozitív véleménye a saját testéről?"

Átlagok:

TeenSTAR oktató: 5,28

Nem TeenSTAR oktató: 4,31

Statisztikai szempontból a TeenSTAR oktatók és nem TeenSTAR oktatók válaszainak átlaga szignifikánsan különbözik egymástól ($t(222) = 4,047, p < 0,001$).

Ez a különbség abból adódhat, hogy egy TeenSTAR foglalkozás-sorozat során az oktatók hónapokon keresztül foglalkoznak a gyerekekkel, és tapasztalatuk van arról a pozitív személyiségfejlődési folyamatról, amelyen a gyerekek ez időszak alatt átmennek a foglalkozások adta impulzusok hatására. Ennek során pedig kiemelt hangsúly van a testkép, önkép vonatkozásán is. A TeenSTAR foglalkozások során a lányok elkezdik megfigyelni a ciklusukat, és feljegyezni, amit látnak és tapasztalnak. Az önfigyelés hozadékaként nagyobb önbizalommal és tudatossággal élik meg a bennük zajló, körforgásszerűen ismétlődő változásokat. A saját termékenység ismerete és nagyra értékelése, a testtudatos gondolkodás pedig hozzájárul a pozitív testkép és énkép megerősödéséhez. Így a TeenSTAR-oktató szakemberek tapasztalatai eltérnek azoktól a szakemberektől, akik nem ilyen hosszú időn keresztül foglalkoznak fiatalokkal, illetve nem ilyen hangsúlyos a saját testképpel, termékenységtudattal való munka, mint a TeenSTAR program során.

III.2. A tinédzserek jövőképe

III.2.1 Jövőkép a fiatalok körében

A 2013-as Hungarostudy adatai alapján a magyar fiatalok számára fontosak a hagyományos értékek, mert legalább 50 százalékuk vallja, hogy a házasság fontos. Jellemző a gyerekcentrikusság is, szinte mérhetetlen azok aránya, akik tudatosan elutasítják a jövőbeli gyermekvállalást.⁸

A 2016-os Magyar Ifjúságkutatás adatai szerint a megkérdezettek közül a 15-19 éves korosztályban majdnem háromnegyede „házasságpárti”: 71%uk adott pozitív választ a „Ha Ön jelenleg nem házas, szeretne-e házasságban élni?” kérdésre. A megkérdezett fiatalok több mint fele szerint gyerek vagy több gyerek kell a kiteljesedett élethez.⁹

Egy német kutatás adatai alapján a fiatalok 90%-a számára a legfontosabb érték a család, amit a saját életükben is szeretnének megvalósítani.¹⁰

A KSH Népeségtudományi Kutatóintézet Demográfiai Portré című három évente ismétlődő 2018-as kiadványa szerint a termékenység szubjektív mérőszámai magasfokú stabilitást mutatnak. A tervezett gyermekszám döntően stabil maradt a 2001 és 2016 közötti másfél évtizedes időszakban. A tervezett gyermekszám értéke átlagosan 2,0 a nők és 1,9 a férfiak körében.¹¹

III.2.2. Kutatási eredmények: A tinédzserek jövőképe

Kérdés: „Mi a tapasztalata, 10 fiatalból hány szeretne egyszer majd családot alapítani?”

A fiatalokkal foglalkozó szakemberek véleménye a felsorolt kutatási adatokhoz hasonló, sőt még pozitívabb képet mutat arról, hogyan tervezik a fiatalok, mennyire játszik fontos szerepet jövőbeni terveik között a család. A válaszolók tapasztalatai alapján a fiatalok túlnyomó többsége, tíz fiatalból 8,24 szeretne majd egyszer családot alapítani.

Teljes minta

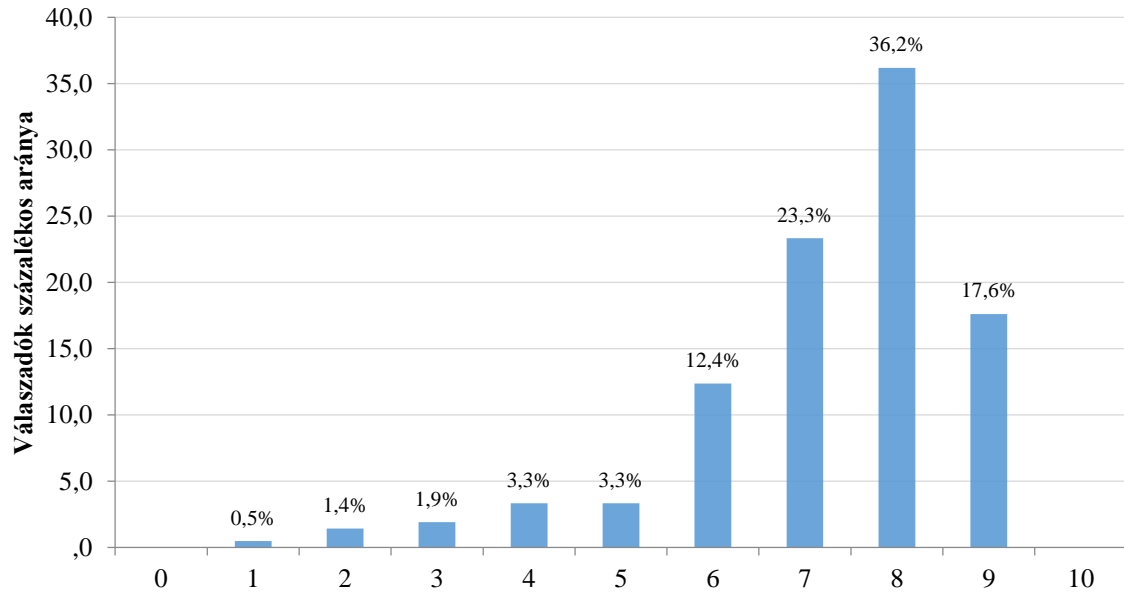
---

⁸ <https://semmelweis.hu/hirek/2013/12/13/hungarostudy-2013-elkeszult-a-magyar-lakossag-atfogo-felmerese/>

⁹ http://www.ifjusagugy.hu/kotetek/Margon_kivul_2016_web.pdf

¹⁰ https://www.shell.de/ueber-uns/shell-jugendstudie/_jcr_content/par/toptasks.stream/1570708594823/cc089c96f35209143fdfdcbead8365dc26f9a238/s hell-youth-study-2019-summary-en.pdf

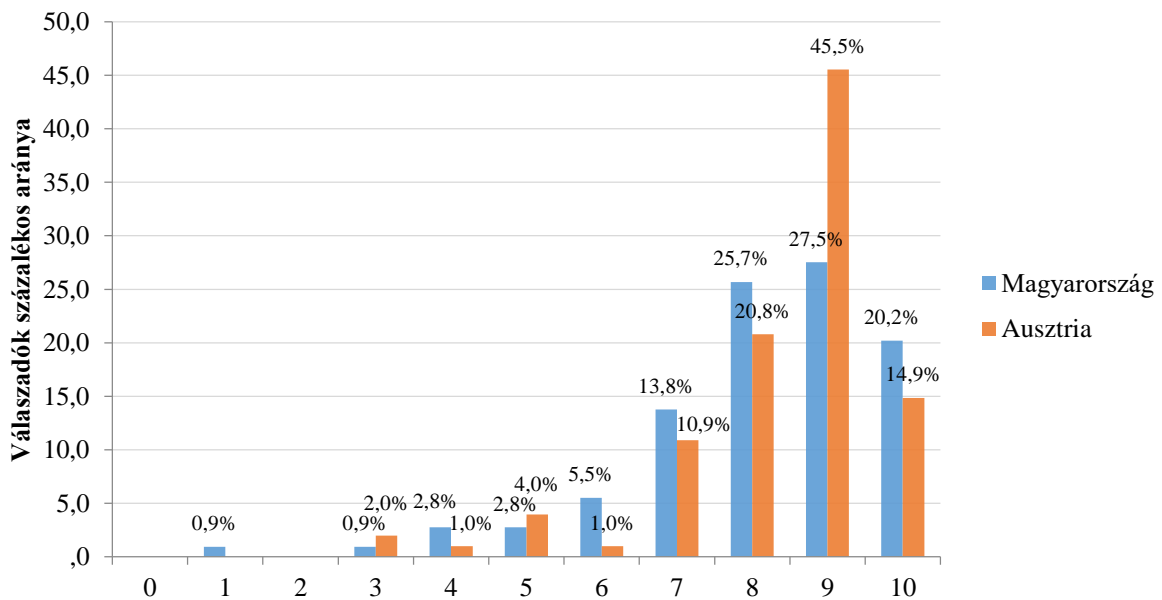
¹¹ https://www.koppmariaintezet.hu/docs/KINCS%20tervezett%20gyermek%20sz%C3%A1m%C3%A1nak%20alakul%C3%A1sa%2020190211_v2.pdf

4. ábra: "Mi a tapasztalata, 10 fiatalból hány szeretne egyszer majd családot alapítani?"

Átlag: 8,24

Ha összehasonlítjuk a válaszoló magyar, illetve osztrák szakemberek véleményét, azt tapasztaljuk, hogy a válaszaik között nincs szignifikáns eltérés. Ez azt mutatja, hogy a család, mint hagyományos érték, még mindig elsőrendű fontosságú a különböző nemzetiségű fiatalok számára.

5. ábra: "Mi a tapasztalata, 10 fiatalból hány szeretne egyszer majd családot alapítani?"

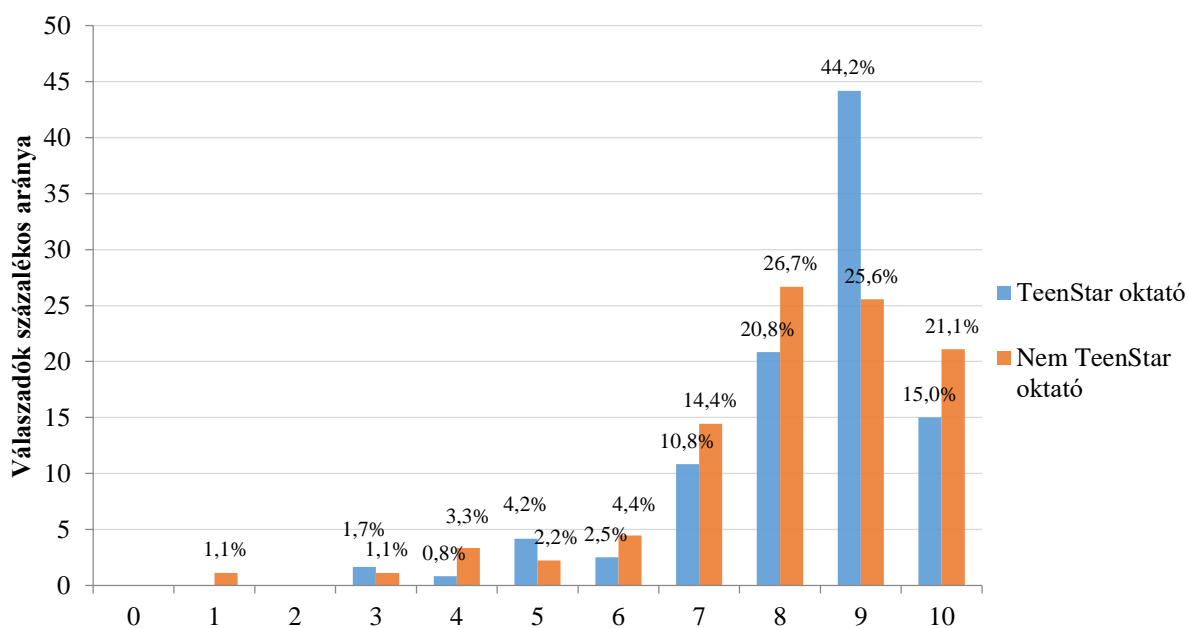
Átlagok:

Magyarország: 8,13

Ausztria: 8,37

Statisztikai szempontból a két ország átlaga nem különbözik egymástól szignifikánsan ($t(208) = -1,096, p = 0,274$).

Összevetve a TeenSTAR oktatók és a nem TeenSTAR oktatók válaszait, szintén nem találunk szignifikáns eltérést a válaszok között. Ez ismét azt a tendenciát erősíti meg, hogy a család, mint hagyományos érték elsőrendű fontosságú a különböző fiatalok számára.

6. ábra: "Mi a tapasztalata, 10 fiatalból hány szeretne egyszer majd családot alapítani?"

Átlagok:

TeenSTAR oktató: 8,34

Nem TeenSTAR oktató: 8,11

Statisztikai szempontból a TeenSTAR oktatók és nem TeenSTAR oktatók válaszainak átlaga nem különbözik egymástól szignifikánsan ($t(222) = 0,966, p = 0,335$).

III.3 A tinédzserek véleménye párkapcsolat és szexualitás témakörben

III.3.1. Párkapcsolat és szexualitás a tinédzserek körében

A szexuális élet elkezdése

Napjainkban a társadalmi normák megváltozásával a fiatalok körében korábbra tolódik a szexuális élet elkezdése, ezt több hazai és nemzetközi kutatás is alátámasztja. Egy Egyesült

Államokban végzett 2013-as kutatás eredményei alapján megállapítható, hogy a 15-16 éves lányok jelentős százalékának volt már szexuális kapcsolata.¹²

Egy jelentős nemzetközi felmérés, a HBSC kutatás 2014-es felmérése szerint, amely az iskoláskorúak egészségmagatartásának vizsgálata során a kortárskapcsolatokat, ideértve a szexuális magatartás és a romantikus tapasztalatokat is nézte, Magyarországon a 9.osztályos tanulók kevesebb mint felének (45%-nak) volt már szexuálisan aktív kapcsolata. A fiúk 36,6%-a, a lányok 22,9%-a 14 évesen vagy annál fiatalabban kezdte a szexuális életet.¹³

Egy 2018-as, magyarországi 10-11. osztályos középiskolások körében folytatott kutatásban a megkérdezettek több mint fele nyilatkozta, hogy még nem kezdte meg nemi életét. Kisebb arányban (15,65%) 14-15 évesen, gyakrabban (21,77%) 16-17 évesen veszítették el szüzességüket. Azok a diákok, akik tájékozottabbak voltak a szexuális étellel kapcsolatban, még nagyobb részt nem kezdték meg nemi életet.¹⁴

A korán kezdett szexuális élet hátrányai

A korán kezdett szexuális élet sok negatívummal jár, mivel ebben az életkorban nincs meg se a kellő kognitív és érzelmi érettség, se a kellő tájékozottság a felelősségteljes szexuális magatartáshoz. Sokszor anélkül kezdik el a nemi életet, hogy megfelelő információik lennének, nemegyszer nincsenek tisztában se a saját testük működésével, se alapvető fogalmakkal a védekezésről, fogamzásgátlásról, higiéniaról, az egészséges párkapcsolatok működéséről. Ráadásul a 14 éves vagy annál fiatalabb korban elkezdett, védekezés nélküli szexuális élet mint kockázatos magatartás befolyással bír a későbbi egészségmagatartásra is.

Egy lányokat nyomon követő vizsgálat kimutatta, hogy a korán kezdett szexuális élet növeli a szexuális úton terjedő betegséggel való fertőződés, a fiatalkori terhesség, a házasságon kívüli terhesség, az egyedülálló anyaság, a szegénység és az abortusz valószínűségét.¹⁵

---

¹² Finer, L. B. & Philbin, J. M. (2013). Sexual initiation, contraceptive use, and pregnancy among young adolescents. *Pediatrics*, 131 (5), 886-891.

<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/23545373/>

¹³ Németh Á. és Költő A. (2016): Egészség és egészségmagatartás iskoláskorban. Az iskoláskorú gyermekek egészségmagatartása elnevezésű, az Egészségügyi Világszervezettel együttműködésben megvalósuló nemzetközi kutatás 2014. évi felméréséről készült nemzeti jelentés. Nemzeti Egészségfejlesztési Intézet, Budapest

https://www.researchgate.net/publication/305316698_Egeszseg_es_egeszsegmagatartas_iskolaskorban_2014_A_z_Iskolaskoru_gyermekek_egeszsegmagatartasa_elnevezesu_az_Egeszsegugyi_Vilagszervezettel_egyuttmukodesben_megvalosulo_nemzetkozi_kutatas_2014_evi_fel

¹⁴ Kiss-Kondás Dóra, Rusiné Fedor Anita, Kiss-Tóth Emőke: Középiskolás diákok szexuális magatartásának és tájékozottságának vizsgálata. *Egészségtudományi Közlemények*, 8. kötet, 2. szám (2018), pp. 19–32.

<http://midra.uni-miskolc.hu/document/32741/28827.pdf>

¹⁵ Kirk Johnson, Shannan Martin, Lauren Noyes and Robert Rector: Harmful Effects of Early Sexual Activity and Multiple Sexual Partners Among Women: A Book of Charts. (The Heritage Foundation 2003)

http://s3.amazonaws.com/thf_media/2003/pdf/Bookofcharts.pdf

Az Amerikai Betegségmegelőzési és Járványügyi Központ, a CDC (Center for Disease Control) 2018-as jelentése szerint a szexuális életet élő tinédzserek körében gyakoribb a depresszió, valamint az öngyilkossági gondolatok.^{16, 17}

Különösen negatív hatásúak lehetnek a szerelem, párkapcsolat, érzelmi kötődés nélküli szexuális kapcsolatok. A tinédzser korosztályban a nem romantikus jellegű szexuális kapcsolatokban résztvevő fiataloknál magasabb a depresszió aránya, mint akik romantikus kapcsolatban élnek szexuális életet.¹⁸

A kutatások azt is mutatják, hogy minél fiatalabban kezdi valaki a szexuális életet, annál valószínűbb, hogy több szexuális partnere lesz, ami növeli a szexuális úton terjedő betegséggel való fertőződés kockázatát.^{19, 20} A kamaszkorban, különösen fiatalon megkezdett szexuális élet pedig nagyobb válási kockázattal jár együtt.²¹

III.3.2. Kutatási eredmények: a tinédzserek véleménye párkapcsolat és szexualitás témájában

1.kérdés: „A szex kipróbálása a tinédzserkor velejárója.”

A fiatalokkal foglalkozó szakemberek tapasztalatai alapján a tinédzserek közül sokan tekintik a szex kipróbálását a tinédzserkor velejárójának - ezt válaszolta a szakemberek több mint négyötöde (82,4%). A válaszolók egyhatodának (17,1%) tapasztalata szerint a serdülők közül kevesen gondolják ezt, míg gyakorlatilag senki (0,5%) nem tapasztalta azt, hogy a kamaszok szerint a szex kipróbálása ne tartozna hozzá a serdülőkorhoz.

Eltérőek a tapasztalatai a válaszolók között a TeenSTAR oktatóknak és a nem TeenSTAR oktatóknak arról, a fiatalok közül mennyien gondolják a szex kipróbálását a tinédzserkor

---

¹⁶ (L. Kann, T. McManus, W. A. Harris et al., “Youth Risk Behavior Surveillance—United States, 2017,” MMWR Surveillance Summaries 67, no. 8. Table 42.)

<https://www.cdc.gov/healthyyouth/data/yrbs/pdf/2017/ss6708.pdf>

¹⁷ (H. Savioja, M. Helminen, S. Frojd et al., “Sexual experience and self-reported depression across the adolescent years,” Health Psychology and Behavioral Medicine 3, no. 1 (2015).)

<https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/21642850.2015.1101696>

¹⁸ (J. Mendle, J. Ferrero, S. R. Moore, and K.P. Harden, “Depression and Adolescent Sexual Activity in Romantic and Nonromantic Relational Contexts: A Genetically-Informative Sibling Comparison,” Journal of Abnormal Psychology 122, no. 1 (2013): 51–63.)

<https://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.396.9302&rep=rep1&type=pdf>

¹⁹ Brianna M Magnusson, Jennifer A Nield & Kate L Lapane: Age at first intercourse and subsequent sexual partnering among adult women in the United States, a cross-sectional study. BMC Public Health, February 2015.

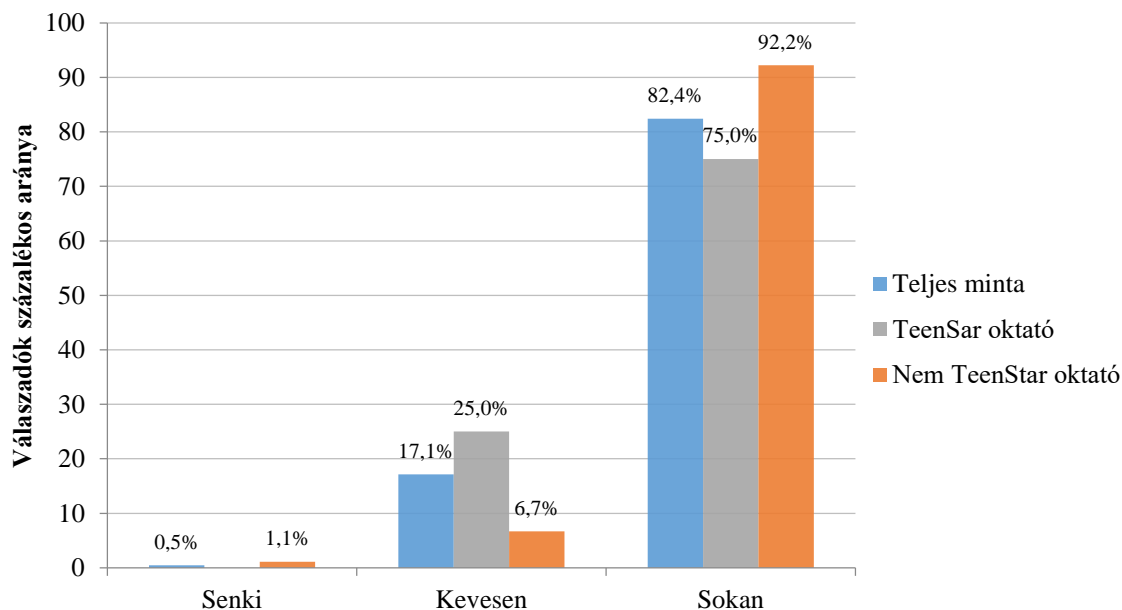
<https://bmcpublichealth.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12889-015-1458-2>

²⁰ Jennifer Nield, , Briana M. Magnusson, Derek A. Chapman, and Kate L. Lapane: Age at Sexual Debut and Subsequent Sexual Partnering in Adulthood Among American Men. American Journal of Men’s Health 2014, Vol. 8(4) 327–334.

²¹ Anthony Paik. Adolescent Sexuality and the Risk of Marital Dissolution. Journal of Marriage and Family, 2011

<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/j.1741-3737.2010.00819.x>

velejárójának. A TeenSTAR oktatók közül többen gondolják azt, hogy kevés fiatal ért egyet ezzel az állítással, ezt a választ egynegyede adta ebben az alcsoportban. A nem TeenSTAR oktatók közül jóval kevesebbnek, mindössze 6%-nak a tapasztalata az, hogy a tinédzserek közül kevesen értenek ezzel egyet azzal, hogy a szex kipróbálása a kamaszkor velejárója. Hasonló különbség jelenik meg abban, miszerint a TeenSTAR oktatók közül kevesebben gondolják azt, hogy sok fiatal ért egyet ezzel az állítással - ezt a választ háromnegyedük adta ebben az alcsoportban. A nem TeenSTAR okatók közül jóval többen, 92,2%-nak az a tapasztalata, hogy a tinédzserek közül sokan gondolják azt, hogy a szex kipróbálása a serdülőkor velejárója.

7. ábra: Ön mit gondol, a 14-18 éves korosztályban hányan értenek egyet ezzel az állítással? „A szex kipróbálása a tinédzserek kor velejárója.”

Ezt a különbséget magyarázhatja az a tény, hogy egy TeenSTAR foglalkozás-sorozat során az oktatók hónapokon keresztül foglalkoznak a gyerekekkel. Ezalatt összegződik bennük az a tapasztalat a TeenSTAR kurzus során a gyerekekben végbemenő személyiségfejlődési folyamatról, amelynek során a gyerekek elkezdnek önállóan gondolkodni, függetlenedni a média- és kortársnyomástól. Ahogy kialakítják a saját személyes, komplexebb álláspontjukat, ennek része lehet az is, hogy a szex nem szükségszerű velejáróka a serdülőkoroknak, hiszen sok más személyiségfejlődésbeli feladat akár jóval nagyobb fontossággal bírhat ebben az életkori szakaszban.

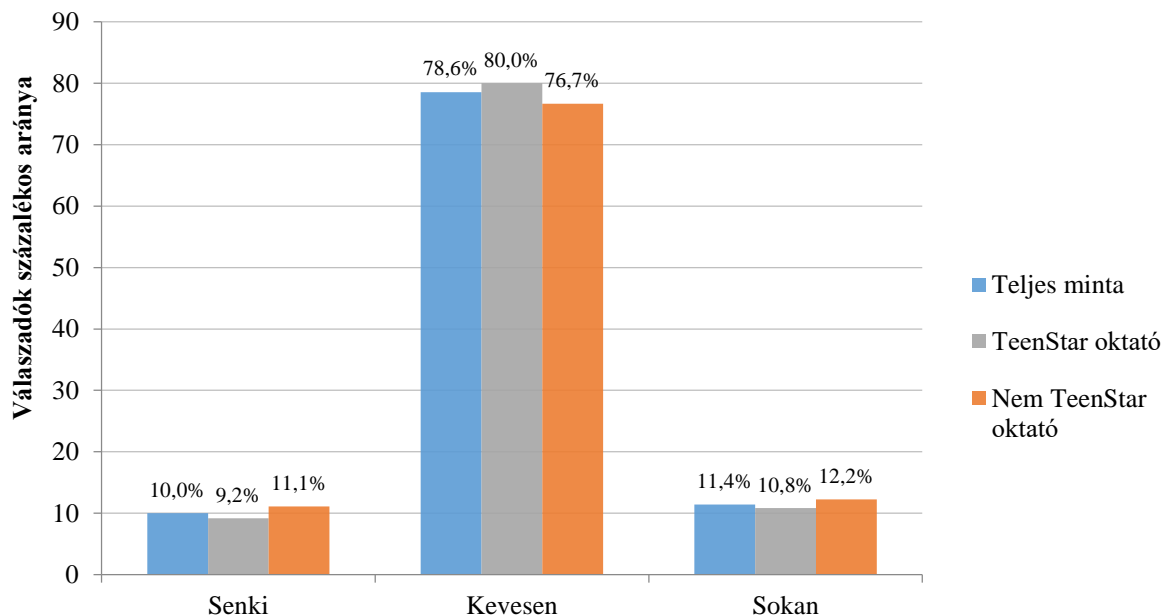
2.kérdés: „Az előzetes szexuális tapasztalatok nem szükségesek egy boldog és tartós kapcsolathoz.”

Tapasztalataik alapján a fiatalokkal foglalkozó szakemberek közül csak kevesen, a válaszadók egytizede látja úgy, hogy a tinédzserek szerint ne lenne szükség előzetes szexuális tapasztalatokra egy boldog és tartós kapcsolathoz. A szakemberek bő háromnegyede szerint

kevés serdülő az, aki szerint ne lenne szükség szexuális tapasztalatokra egy boldog és tartós kapcsolathoz, míg a kitöltők szintén bő egytizede (11,4%) látja úgy, hogy sok kamasz szerint nem előfeltétel a szexuális tapasztalat ahhoz, hogy boldog és tartós legyen egy kapcsolat.

Összehasonlítva a TeenSTAR oktatók és a nem TeenSTAR oktatók válaszait nem találunk mérvadó különbséget, legfeljebb 2-3% eltérés mutatkozik a kérdésekre adott válaszokban. Mindkét alcsoportban a válaszadók nagyságrendileg négyötöde gondolja, hogy kevés fiatal szerint ne lennének szükségesek az előzetes szexuális tapasztalatok egy boldog és tartós kapcsolathoz. Jelentéktelen, 1-2% eltérés van a fenti két alcsoport egyéb válaszaiban: nagyságrendileg egytizedük gondolja azt, hogy a tinédzserek közül sokan gondolják ezt, illetve hogy a kamaszok közül senki nincs más véleményen.

8. ábra: Ön mit gondol, a 14-18 éves korosztályban hányan értenek egyet ezzel az állítással? „Az előzetes szexuális tapasztalatok nem szükségesek egy boldog és tartós kapcsolathoz.”

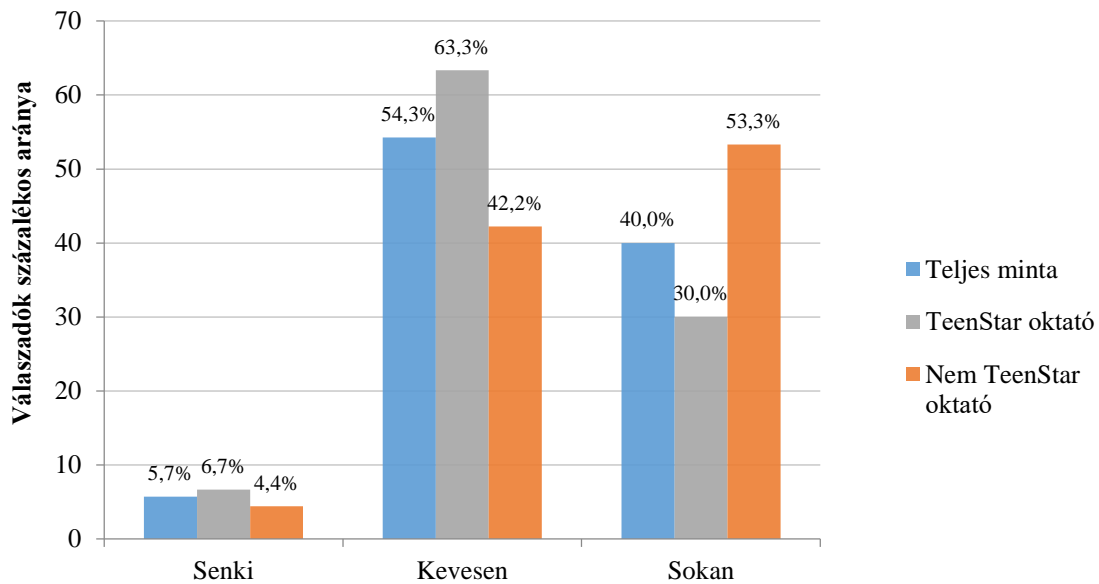
A válaszokból az rajzolódik ki, hogy a szakemberek tapasztalatai alapján a tinédzserek nagy többsége szerint fontosak az előzetes szexuális tapasztalatok egy boldog és tartós kapcsolathoz.

3.kérdés: „Minél több szexuális tapasztalatot szerez valaki különböző partnerrel, annál jobban sikerülnek a kapcsolatai.”

A fiatalokkal foglalkozó szakemberek tapasztalatai alapján a tinédzserek közül kevesen gondolják azt, hogy minél több szexuális tapasztalatot szerez valaki különböző partnerrel, annál jobban sikerülnek a kapcsolatai – ezt a válaszadók bő fele (54,3%) látja így. Nagyon kevés szakember, mindössze 5,7% tapasztalja azt, hogy a tinédzserek közül senki nem értene egyet ezzel az állítással, míg a válaszolók kétötöde szerint sok fiatal gondolja azt, hogy a minél több szexuális tapasztalat különböző partnerekkel jobb kapcsolatot fog eredményezni.

Ha összehasonlítjuk a TeenSTAR oktatók és a nem TeenSTAR oktatók válaszait, akkor azt látjuk, hogy elenyészően kicsi, 2% körüli eltéréssel nagyon kevés válaszadó tapasztalta azt,

hogya a tinédzserek közül senki ne értene egyet a fenti kérdéssel. Ugyanakkor jelentősebb eltérést tapasztalhatunk abban, hogy a szakemberek tapasztalatai szerint kevesen vagy sokan gondolják azt a fiatalok közül, hogy minél több szexuális tapasztalatot szerez valaki különböző partnerrel, annál jobban sikerülnek a kapcsolatai. A TeenSTAR oktatók majdnem kétharmada (63%), míg a nem TeenSTAR oktatók bő kétötöde (42,2%) gondolja azt, hogy a fiatalok közül kevesen értenek egyet ezzel az állítással. A TeenSTAR oktatók szűk egyharmada (30%), a nem TeenSTAR oktatóknak bő fele (53,3%) tapasztalja azt, hogy a tinédzserek közül sokan egyetértenek az állítással.

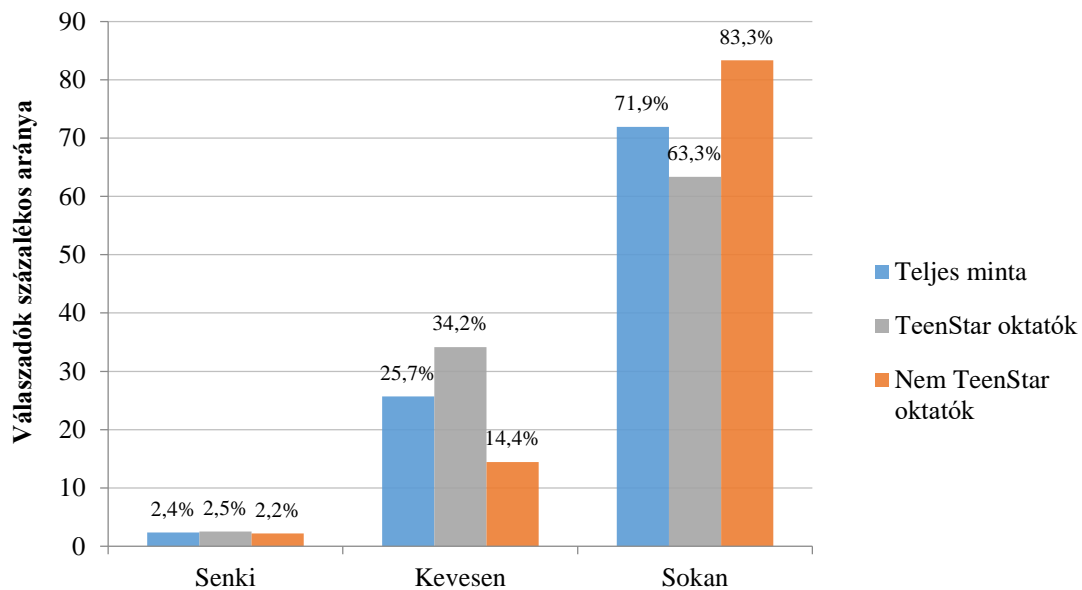
9. ábra: Ön mit gondol, a 14-18 éves korosztályban hányan értenek egyet ezzel az állítással? „Minél több szexuális tapasztalatot szerez valaki különböző partnerrel, annál jobban sikerülnek a kapcsolatai.”

4.kérdés: „Szükséges egymással lefeküdni ahhoz, hogy két ember rájöjjön arra, hogy valóban egymáshoz valók-e.”

Tapasztalataik alapján a fiatalokkal foglalkozó szakemberek közül csak elenyészően kevesen, a válaszadók 2,4%-a látja úgy, hogy a tinédzserek közül valaki ne értene egyet azzal, hogy szükséges lefeküdni ahhoz, hogy két ember rájöjjön, hogy valóban egymáshoz valók-e. A válaszadók körülbelül egynegyede (25,7%) tapasztalja azt, hogy a fiatalok közül kevesen értenek egyet ezzel az állítással, míg szűk háromnegyede (71,9%) válaszolta azt, hogy sok fiatal szerint igaz ez az állítás.

A TeenSTAR oktatók és a nem TeenSTAR oktatók között elhanyagolható különbséggel (0,1%), egyaránt nagyon kevesen látják úgy, hogy a tinédzserek közül valaki ne értene egyet ezzel. Ugyanakkor a TeenSTAR oktatók körülbelül egyharmada (34,2%), míg a nem TeenSTAR oktatóknak csak 14,4%-a tapasztalja azt, hogy a fiatalok közül kevesen értenek egyet ezzel az állítással. A TeenSTAR oktatók majdnem kétharmada (63,3%), a nem

TeenSTAR oktatóknak bő négyötöde (83,3%) tapasztalja azt, hogy a tinédzserek közül sokan egyetértnek az állítással.

10. ábra: Ön mit gondol, a 14-18 éves korosztályban hányan értenek egyet ezzel az állítással? „Szükséges egymással lefeküdni ahhoz, hogy két ember rájöjjön arra, hogy valóban egymáshoz valók-e.”

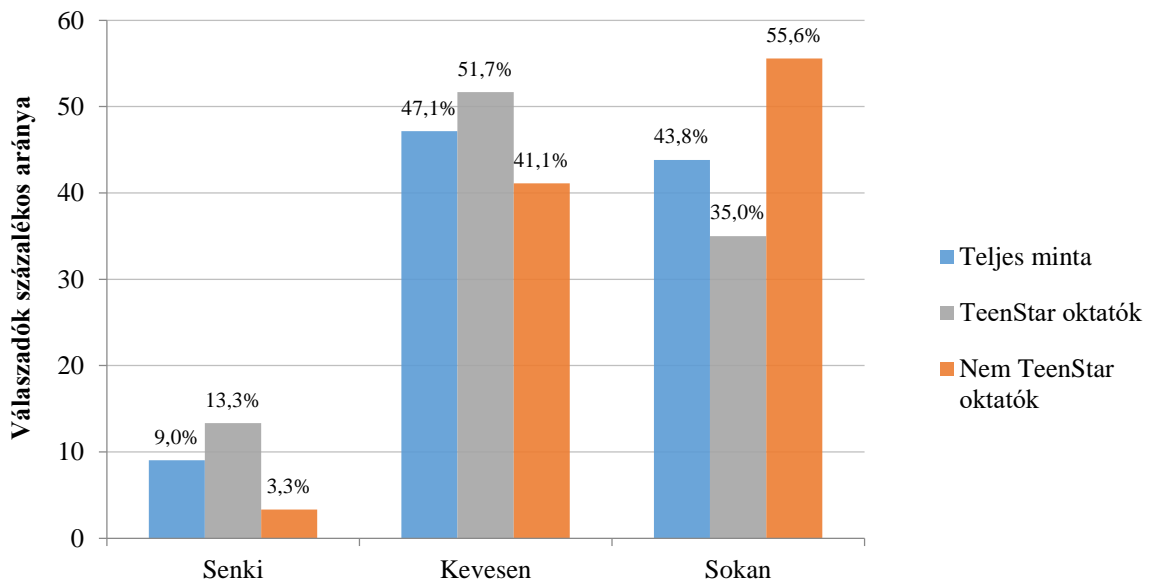
Ez a különbséget magyarázhatja az, hogy a TeenSTAR oktatók hónapokon keresztül kísérik a fiatalokat, miközben intenzíven foglalkoznak a párkapcsolatok témájával, a szexualitás és a termékenység értékességével. Számukra a tinédzserekkel kapcsolatban összegződik az a tapasztalat, ahogy a kurzus során a fiatalok gondolkodása tudatosabbá és árnyaltabbá válik, és az összeállítás feltételeit sokkal komplexebben kezdik értelmezni.

5.kérdés: „Az önkielégítés fontos az egészséges szexuális fejlődéshez.”

Tapasztalataik alapján a fiatalokkal foglalkozó szakemberek majdnem fele (47,1%) gondolja azt, hogy a tinédzserek kevesen értenek egyet azzal, hogy az önkielégítés fontos az egészséges szexuális fejlődéshez. A válaszadók közül kevesen (9%) látják úgy, hogy a fiatalok közül senki nem ért egyet ezzel az állítással, míg kevesebb mint a szakemberek fele (43,8%) tapasztalja azt, hogy a serdülők közül sokan értenek egyet ezzel az állítással.

Ha összehasonlítjuk a TeenSTAR oktatók és a nem TeenSTAR oktatók válaszait, akkor eltéréseket tapasztalunk. A TeenSTAR oktatók közül 13,3%, míg a nem TeenSTAR oktatók közül 3,3% válaszadó tapasztalata, hogy a tinédzserek közül senki nem ért egyet a fenti kérdéssel.

Hasonló, vagy valamivel nagyobb eltérést tapasztalhatunk abban, hogy a szakemberek tapasztalatai szerint kevesen vagy sokan gondolják azt a fiatalok közül, hogy az önkielégítés fontos az egészséges szexuális fejlődéshez. A TeenSTAR oktatók valamivel több mint fele (51,7%), míg a nem TeenSTAR oktatók bő kétötöde (41,1%) gondolja azt, hogy a fiatalok közül kevesen értenek egyet ezzel az állítással. A TeenSTAR oktatók bő egyharmada (35%), a nem TeenSTAR oktatóknak bő fele (55,6%) tapasztalja azt, hogy a tinédzserek közül sokan egyetértnek az állítással.

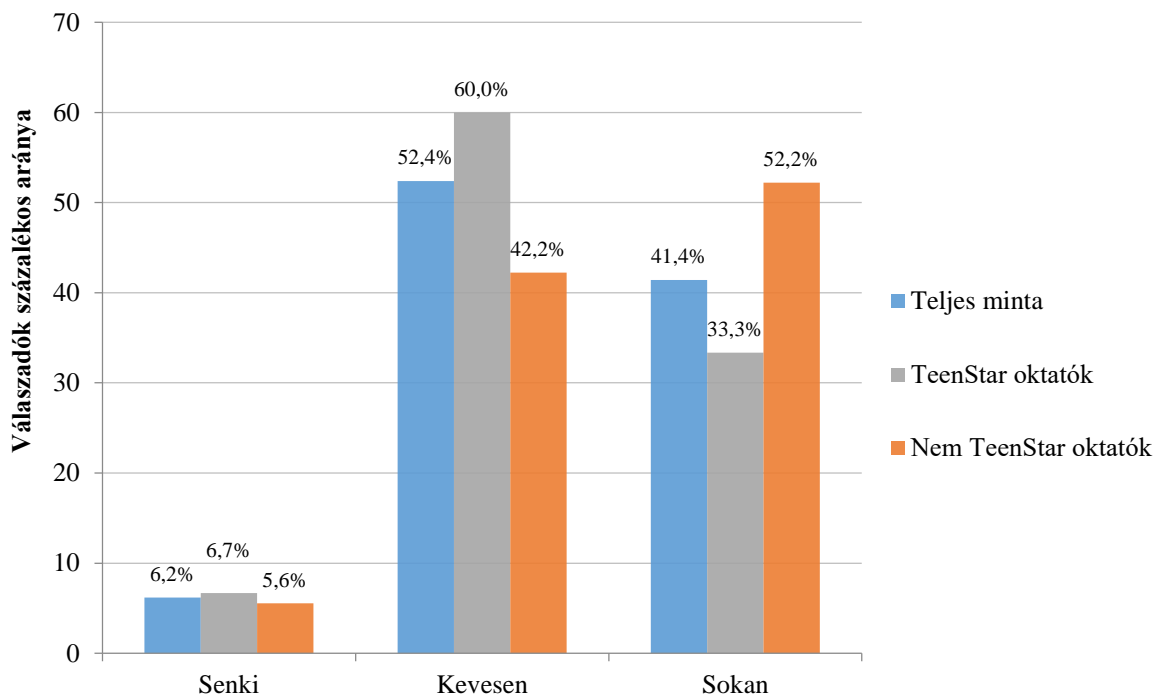

11. ábra: Ön mit gondol, a 14-18 éves korosztályban hányan értenek egyet ezzel az állítással? „Az önkielégítés fontos az egészséges szexuális fejlődéshez.”

6.kérdés: „Ahhoz, hogy egy beteljesedett szexuális életet élhessen valaki, fontos a partnerek személyes érettsége.”

Tapasztalataik alapján a fiatalokkal foglalkozó szakemberek közül csak kevesen, a válaszadók 6,2%-a látja úgy, hogy a tinédzserek közül senki nem ért egyet azzal, hogy a beteljesedett szexuális élethez fontos a partnerek személyes érettsége. A válaszadók több mint fele (52,4%) tapasztalja azt, hogy a fiatalok közül kevesen értenek egyet ezzel az állítással, míg 41,4% válaszolta azt, hogy sok fiatal szerint igaz ez az állítás.

A TeenSTAR oktatók és a nem TeenSTAR oktatók között elhanyagolható különbséggel (1,1%), egyaránt kevesen látják úgy, hogy a tinédzserek közül senki nem ért egyet azzal, hogy a beteljesedett szexuális élethez fontos a partnerek személyes érettsége. Abban viszont eltérést tapasztalhatunk, hogy a szakemberek tapasztalatai szerint kevesen vagy sokan gondolják ezt a fiatalok közül. A TeenSTAR oktatók szűk kétharmada (60%), míg a nem TeenSTAR oktatók bő kétötöde (42,2%) tapasztalja azt, hogy a fiatalok közül kevesen értenek egyet ezzel az állítással, míg a TeenSTAR oktatók egyharmada (33,3%), a nem TeenSTAR oktatóknak viszont több mint fele (52,2%) tapasztalja azt, hogy a tinédzserek közül sokan egyetértenek az állítással.

12. ábra: Ön mit gondol, a 14-18 éves korosztályban hányan értenek egyet ezzel az állítással? „Ahhoz, hogy egy beteljesedett szexuális életet élhessen valaki, fontos a partnerek személyes érettsége.”

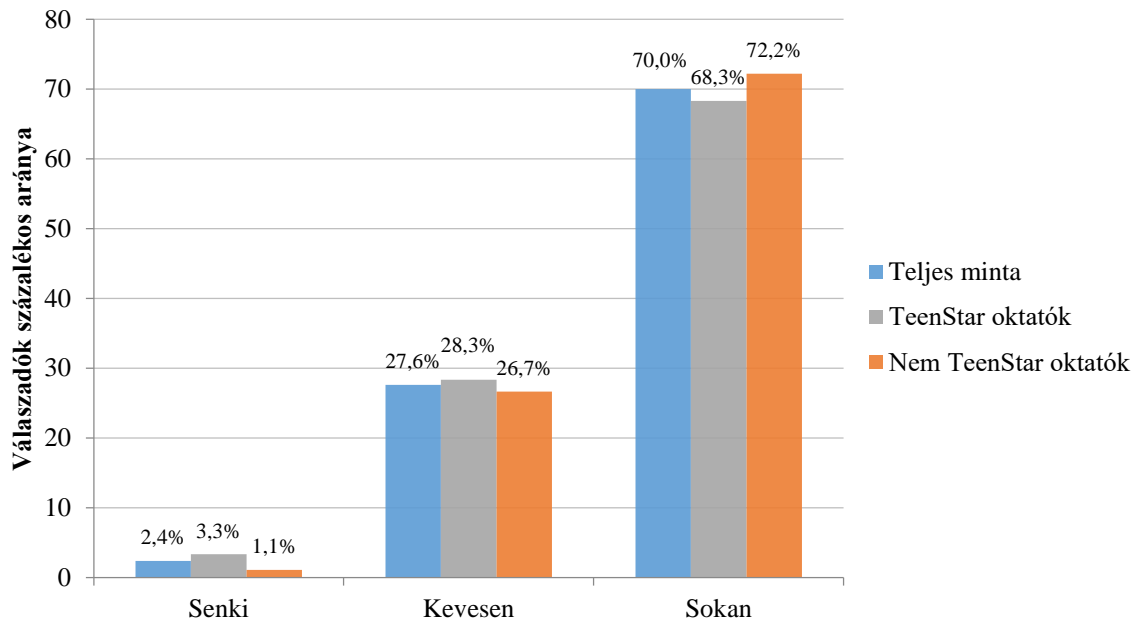
Ebben az eltérés valószínűleg azzal a tapasztalattal magyarázható, hogy a TeenSTAR oktatók a hónapokon át tartó TeenSTAR-kurzus során tanú a résztvevő tinédzserek személyiségfejlődésének, és összegződik a róluk alkotott képükben az, ahogy komplexebbé válik fiatalok szexualitást és párkapcsolatot illető gondolkodása.

III.3.3. Kutatási eredmények: a tinédzser fiúk viselkedése párkapcsolat és szexualitás témájában

1.kérdés: Ölekezés, kézen fogva járás

Tapasztalataik alapján a fiatalokkal foglalkozó szakemberek közül elenyészően kevesen, a válaszadók mindössze 2,4%-a látja úgy, hogy a tinédzserek fiúk közül senki nem ölelkezik, jár kézenfogva rendszeresen. A válaszadók több mint negyede (27,6%) tapasztalja azt, hogy a kamasz fiúk közül csak kevésre jellemző rendszeresen ez a viselkedés, míg több mint kétharmada (70%) válaszolta azt, hogy sok tinédzser fiúra jellemző ez rendszeresen.

A TeenSTAR oktatók és a nem TeenSTAR okatók válaszai között nem találunk mérvadó különbséget. Összehasonlítva a TeenSTAR oktatók és a nem TeenSTAR okatók válaszait, nem találunk mérvadó különbséget, legfeljebb 2-4% eltérés mutatkozik a kérdésekre adott válaszokban. Mindkét alcsoportban a válaszadók nagyságrendileg bő egynegyede gondolja, hogy a tinédzser fiúk közül csak kevésre jellemző rendszeresen az ölekezés, kézenfogva járás, míg bő kétharmaduk tapasztalja azt, hogy sokakra jellemző ez a viselkedés. Minimálisan kevesen látják úgy (1-3%), hogy senkire nem jellemző ez a viselkedés a kamasz fiúk körében rendszeresen.

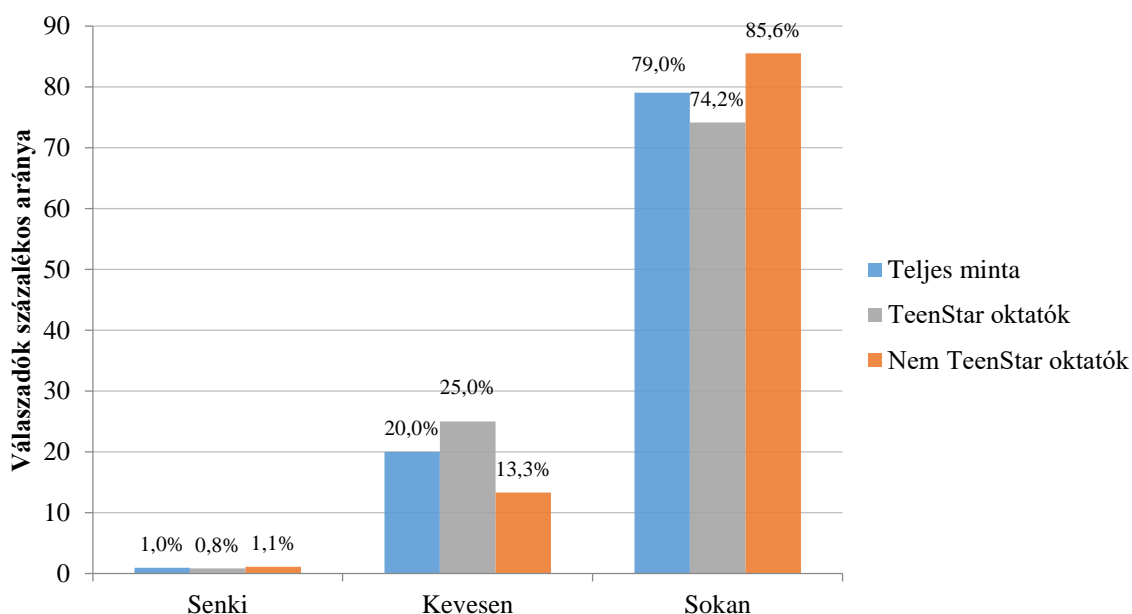

13. ábra: Véleménye szerint a 14-18 éves korosztályban hány fiú csinálja rendszeresen a következőket: ölelkezés, kézen fogva járás?

2.kérdés: Csókolózás

A fiatalokkal foglalkozó szakemberek közül tapasztalataik alapján szinte senki nem gondolja azt (1%), hogy a tinédzser fiúk nem csókolóznak rendszeresen. A válaszadók egyötöde tapasztalja azt, hogy ez a viselkedés kevés kamasz fiúra jellemző, míg gyakorlatilag négyötöde (79%) látja úgy, hogy sok tinédzser fiú csókolózik rendszeresen.

A TeenSTAR oktatók és a nem TeenSTAR oktatók között elhanyagolható különbséggel (néhány tized %) egyaránt elenyészően kevesen látják úgy, hogy a tinédzser fiúk közül senki nem csókolózik rendszeresen. Némi eltérést tapasztalhatunk abban, hogy a szakemberek tapasztalatai szerint kevesen vagy sokan gondolják ezt a viselkedést jellemzőnek a kamasz fiúkra. A TeenSTAR oktatók 13%-a, a nem TeenSTAR oktatók egynegyede tapasztalja azt, hogy a kamasz fiúk közül kevesen viselkednek így, míg a TeenSTAR oktatók majdnem háromnegyede (74,2%), a nem TeenSTAR oktatóknak 85,6%-a tapasztalja azt, hogy a tinédzser fiúk közül sokan csókolóznak rendszeresen.

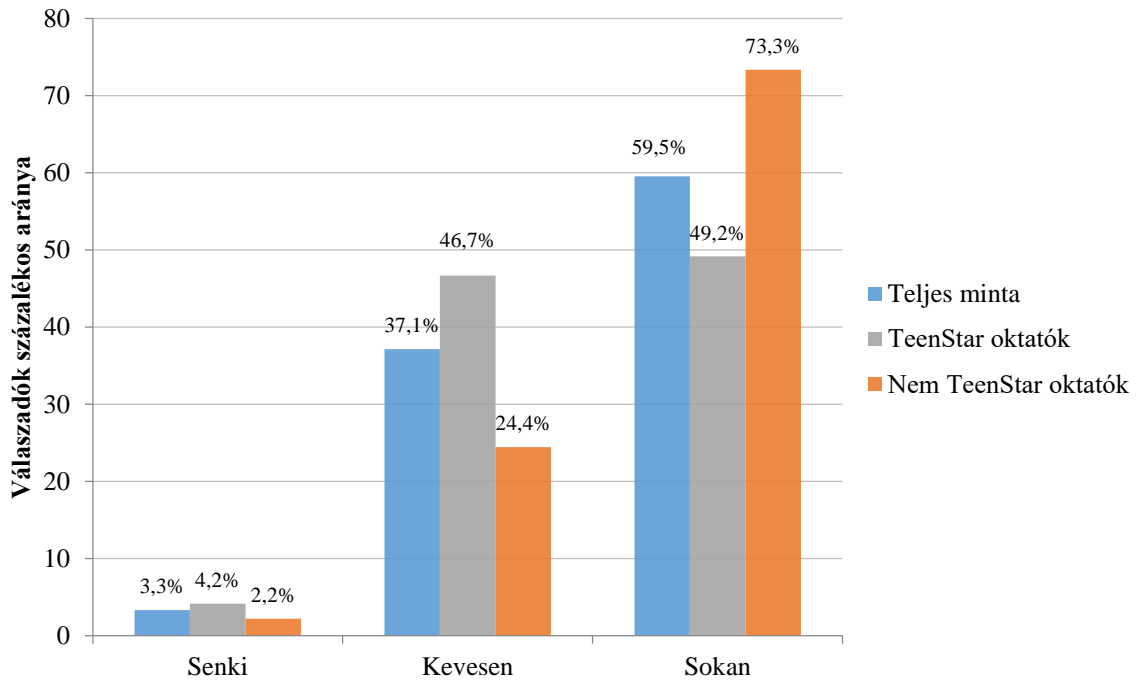
TeenSTAR oktatók / nem TeenSTAR oktatók:

14. ábra: Véleménye szerint a 14-18 éves korosztályban hány fiú csinálja rendszeresen a következőt: csókolózás?

3.kérdés: Petting

Tapasztalataik alapján a fiatalokkal foglalkozó szakemberek közül kevesen, a válaszadók mindössze 3,3%-a látja úgy, hogy a tinédzserek fiúk közül senki nem pettingel rendszeresen. A válaszadók bő egyharmada (37,1%) látja úgy, hogy a kamasz fiúk közül csak kevésre jellemző rendszeresen ez a viselkedés, míg szűk kétharmada (59,5%) válaszolta azt, hogy sok tinédzser fiúra jellemző ez a tevékenység rendszeresen.

A TeenSTAR oktatók és a nem TeenSTAR oktatók között elhanyagolható különbséggel (2%), egyaránt kevesen látják úgy, hogy a tinédzser fiúk közül senki nem gyakorol rendszeresen pettinget. Abban viszont eltérést tapasztalhatunk, hogy a szakemberek tapasztalatai szerint kevesen vagy sokan folytatják ezt a tevékenységet a kamasz fiúk közül. A TeenSTAR oktatók közel fele (46,7%), míg a nem TeenSTAR oktatók szűk egynegyede (24,4%) gondolja azt a tapasztalatai alapján, hogy kevés tinédzser fiúra jellemző rendszeresen ez a tevékenység. A TeenSTAR oktatók szűk fele (49,2%), a nem TeenSTAR oktatóknak viszont szűk háromnegyede (73,3%) látja úgy, hogy ez sok kamasz fiúra jellemző rendszeresen.

15. ábra: Véleménye szerint a 14-18 éves korosztályban hány fiú csinálja rendszeresen a következőt: petting?

4.kérdés: Szex „egyéjszakás” rövidtávú kapcsolatban

A fiatalokkal foglalkozó szakemberek közül tapasztalataik alapján kevesen vannak azon a véleményen (6,7%), hogy a tinédzser fiúk nem szexelnek rendszeresen egyéjszakás kalandokban. A válaszadók több mint fele (56,2%) gondolja azt, hogy ez a viselkedés kevés kamasz fiúra jellemző, míg bő egyharmaduk (37,1%) látja úgy, hogy sok tinédzser fiúra jellemző ez rendszeresen.

Ha összehasonlítjuk a TeenSTAR oktatók és a nem TeenSTAR oktatók válaszait, akkor mindhárom válaszkategoriában eltéréseket tapasztalunk. A TeenSTAR oktatók körülbelül egytizede (10,8%), míg a nem TeenSTAR oktatók közül mindössze 1,13% válaszadó gondolja a tapasztalatai alapján, hogy a tinédzser fiúk közül senki nem szexel egyéjszakás kalandokban rendszeresen.

Nagyobb eltérést tapasztalhatunk abban, hogy a szakemberek tapasztalatai szerint kevés vagy sok kamasz fiúra jellemző rendszeresen ez a viselkedés. A TeenSTAR oktatók majdnem kétharmada (64,2%), a nem TeenSTAR oktatók szűk fele (45,6%) gondolja azt, hogy kevés tinédzser fiúra jellemző rendszeresen a szex egyéjszakás kalandokban, míg a TeenSTAR oktatók egynegyede, a nem TeenSTAR oktatóknak több mint fele (53,3%) vélekedik úgy, hogy ez sok kamasz fiúra jellemző.

Ha ezt összevetjük, amit a szakemberek az egyéjszakás kalandok kapcsán válaszoltak, azt látjuk, hogy a TeenSTAR oktató szakembereknek másfajta tapasztalati vannak a tinédzser

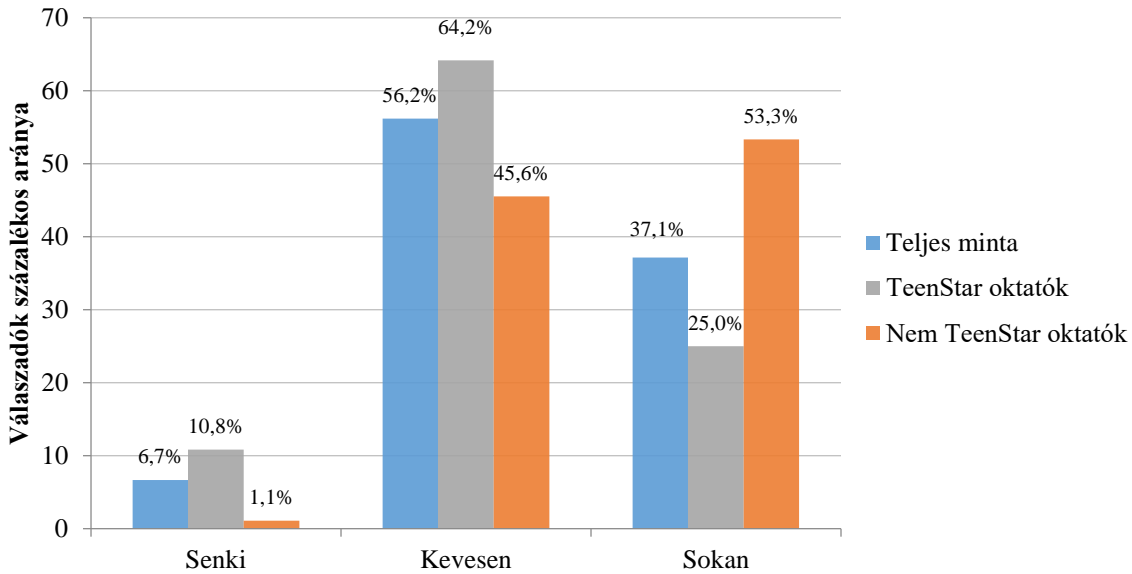
fiúkkal, akik a TeenSTAR program során egy hosszú személyiségfejlődési folyamaton mennek keresztül. Ennek hatására tudatosabban viszonyulnak a szexualitáshoz, párkapcsolathoz, pornóhoz, jobban tisztába jönnek a média- és kortársnyomással, jobban átgondolják a jövőre vonatkozó terveiket, és megfontoltabban döntenek. Ugyanakkor sok kutatás mutatja, hogy a tudatosság és az önuralom hiányából adódóan a média és a pornográfia hatásának, az alacsony önbecsülésnek, a rendszeres alkohol- és kábítószerfogyasztásnak jelentős hatása van az egyéjszakás kalandok bekövetkeztére.^{22, 23, 24}

---

²² <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5758342/>

²³ https://skemman.is/bitstream/1946/30684/1/BSc_IngibjorgHelgaHalldorsdottir.pdf

²⁴ <https://europepmc.org/article/med/32552592>

16. ábra: Véleménye szerint a 14-18 éves korosztályban hány fiú csinálja rendszeresen a következőt: szex „egyéjszakás” rövidtávú kapcsolatban?

5.kérdés: Szex komoly kapcsolatban

Tapasztalataik alapján a fiatalokkal foglalkozó szakemberek közül kevesen, a válaszadók mindössze 4,8%-a vélekedik úgy, hogy a tinédzserek fiúk közül senkire nem jellemző a szex komoly kapcsolatban rendszeresen. A válaszadók több mint fele (53,3%) látja úgy, hogy a kamasz fiúk közül csak kevésre jellemző rendszeresen ez a viselkedés, míg körülbelül négytizede (41,9%) válaszolta azt, hogy sok tinédzser fiúra jellemző ez a viselkedés rendszeresen.

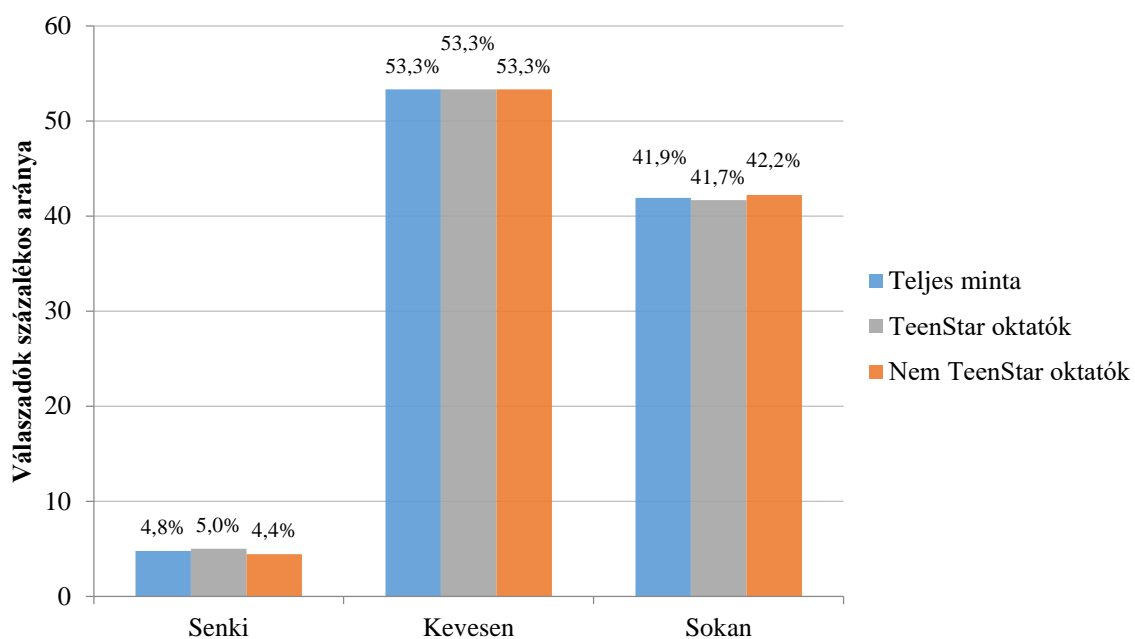
Összehasonlítva a TeenSTAR oktatók és a nem TeenSTAR okatók válaszait nem találunk érdemi különbséget egyik válaszkategóriában sem, legfeljebb 1% eltérés mutatkozik a kérdésekre adott válaszokban. Mindkét alcsoportban a válaszadók nagyságrendileg bő fele gondolja, hogy kevés tinédzser fiúra jellemző rendszeresen a szex komoly kapcsolatban. Nagyságrendileg 4-5%-uk gondolja azt, hogy a kamasz fiúk közül senkire nem jellemző ez a viselkedés, míg 41-42% vélekedik úgy, hogy sokukra jellemző rendszeresen.

A válaszokból az rajzolódik ki, hogy a szakemberek tapasztalataik alapján kevesebb mint fele gondolja azt, hogy sok tinédzser fiúra jellemző rendszeresen a szex komoly kapcsolatban. Ha ezt összevetjük azzal, amit a szakemberek az egyéjszakás kalandok kapcsán válaszoltak, a következőket látjuk. A komoly kapcsolatbeli szexhez képest a nem TeenSTAR oktatóknak jóval kevesebb, csak egynegyede látja sok kamasz fiúra jellemzőnek az egyéjszakás szexet.

Ezzel szemben a nem TeenSTAR oktatók több mint fele (53,3%) látja úgy, hogy ez sok tinédzser fiúra jellemző, míg csak körülbelül kétötödük (42,2%) látja jellemzőnek a komoly kapcsolatbeli szexet. Tehát a TeenSTAR oktatók tapasztalata szerint a tinédzser fiúkkal

kapcsolatban inkább a komoly kapcsolaton belüli szex a jellemző, míg a nem TeenSTAR oktatók szerint inkább az egyéjszakás szex.

Ezt az eltérő tapasztalatot magyarázhatja az, hogy a TeenSTAR oktató szakembereknek másfajta tapasztalati vannak a tinédzser fiúkkal, akik a TeenSTAR program során egy hosszú személyiségfejlődési folyamaton mennek keresztül. Ennek hatására tudatosabban viszonyulnak a szexualitáshoz, párkapcsolathoz, pornóhoz, jobban tisztába jönnek a média- és kortársnyomással, jobban átgondolják a jövőre vonatkozó terveiket, és megfontoltabban, felelősségteljesebben döntenek a szexuális magatartásukkal kapcsolatban.

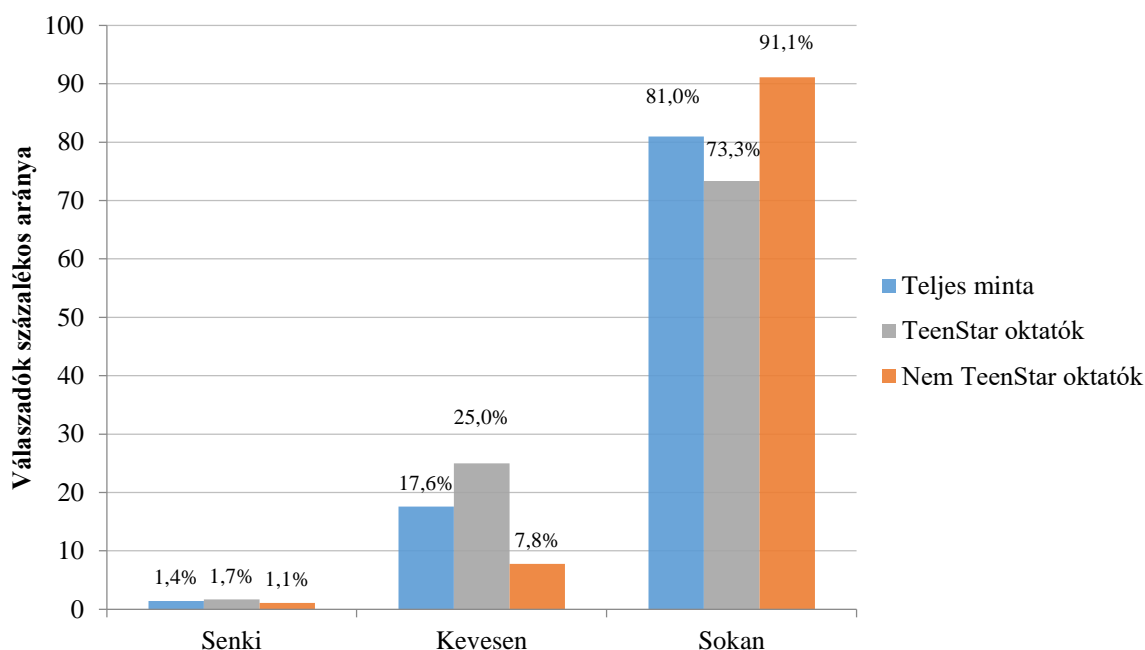
17. ábra: Véleménye szerint a 14-18 éves korosztályban hány fiú csinálja rendszeresen a következőt: szex komoly kapcsolatban?

6.kérdés: Pornófilm nézés

A fiatalokkal foglalkozó szakemberek tapasztalatai alapján a tinédzser fiúk közül nagyon sokan néznek rendszeresen pornófilmet - ezt válaszolta a szakemberek több mint négyötöde. A szakemberek bő egyhatoda (17,6%) tapasztalta azt, hogy a serdülő fiúk közül kevesen teszik ezt rendszeresen, míg alig valaki (1,4%) vélekedett úgy, hogy a kamasz fiúk közül senki nem fogyaszt pornót rendszeresen.

Eltérőek a tapasztalatai a válaszolók között a TeenSTAR oktatóknak és a nem TeenSTAR oktatóknak arról, hogy a tinédzser fiúk közül mennyien néznek rendszeresen pornófilmet. A TeenSTAR oktatók közül többen gondolják azt, hogy kevés kamasz fiú teszi ezt rendszeresen, ezt a választ körülbelül egyötödük (21%) adta ebben az alcsoportban. A nem TeenSTAR oktatók közül jóval kevesebbnek, mindössze 7,8% válaszolónak a tapasztalata az, hogy a

tinédzser közül kevesen néznek pornót. Hasonló különbség jelenik meg abban, miszerint a TeenSTAR oktatók közül kevesebben gondolják azt, hogy sok tinédzser fiú fogyaszt rendszeresen pornófilmet - ezt a választ szűk háromnegyedük (73,3%) adta ebben az alcsoportban. A nem TeenSTAR oktatók közül jóval többnek, körülbelül kilenc-tizedének (91,1%) az a tapasztalata, hogy a kamasz fiúk közül sokan teszik ezt.

18. ábra: Véleménye szerint a 14-18 éves korosztályban hány fiú csinálja rendszeresen a következőt: pornófilm nézés?

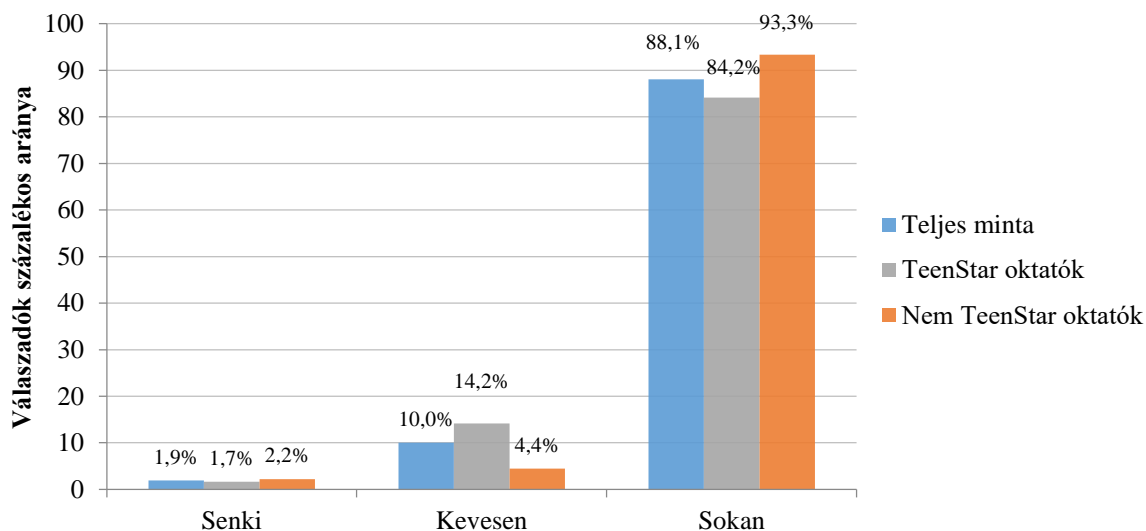
Ezt a megmutatózó különbséget magyarázhatja az, hogy a TeenSTAR kurzus során a TeenSTAR oktatók a gyerekekben végbemenő attitűdváltozási folyamatot tapasztalnak, ahogy a tinédzserek elkezdik komplexebb összefüggésben látni a párkapcsolatot, a szexualitást és a pornó ezekre gyakorolt hatását. Ez a szemléletváltozás pedig valószínűleg befolyással van a pornófogyasztással kapcsolatos döntéseikre is.

7.kérdés: Önkielégítés

Tapasztalataik alapján a fiatalokkal foglalkozó szakemberek közül elenyészően kevesen gondolják (1,9%), hogy a tinédzser fiúk nem ne önkielégítenének rendszeresen. A válaszadók egytizede vélekedik úgy, hogy ez a viselkedés kevés kamasz fiúra jellemző, viszont majdnem kilenc-tizede (88,9%) látja úgy, hogy sok tinédzser maszturbál rendszeresen.

Ha összehasonlítjuk a TeenSTAR oktatók és a nem TeenSTAR oktatók válaszait, viszonylag egyöntetűen látják a tinédzser fiúk viselkedését. Szinte eltérés nélkül (1% alatti különbséggel) alig valaki gondolja azt, hogy a kamasz fiúk senki se végezné ezt rendszeresen. A TeenSTAR oktatók közül kevesebben, csak 4,4%, a nem TeenSTAR oktatók közül szűk egyhatodik (14,2%) látja úgy, hogy kevés tinédzser fiú teszi ezt rendszeresen. Túlnyomó többséggel mind

a TeenSTAR oktatók (84,2%), mind a nem TeenSTAR oktatók (93,3%) véleménye az, hogy a tinédzser fiúk közül sokan rendszeresen önkielégítenek.

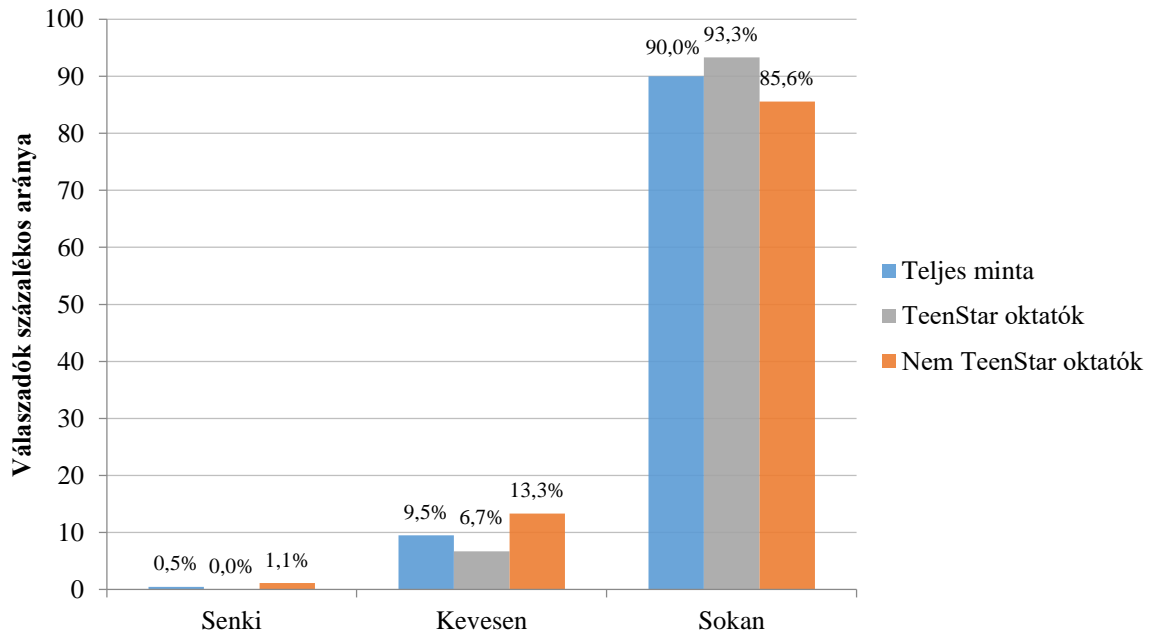
19. ábra: Véleménye szerint a 14-18 éves korosztályban hány fiú csinálja rendszeresen a következőt: önkielégítés?

III.3.4. Kutatási eredmények: a tinédzser lányok viselkedése párkapcsolat és szexualitás témájában

1.kérdés: Ölelkezés, kézen fogva járás

A fiatalokkal foglalkozó szakemberek közül a tapasztalataik alapján szinte senki, a válaszadók mindössze 0,5%-a látja úgy, hogy a tinédzserek lányok közül senki nem ölelkezik, jár kézenfogva rendszeresen. A válaszadók alig egytizede (9,5%) tapasztalja azt, hogy a kamasz lányok közül csak kevesre jellemző rendszeresen ez a viselkedés, míg nagyon nagy többségük, kilencetizedük válaszolta azt, hogy sok tinédzser lányra jellemző ez rendszeresen.

Ha összehasonlítjuk a TeenSTAR oktatók és a nem TeenSTAR okatók válaszait, nem találunk nagymértékű különbséget. Mindkét alcsoportban a válaszadók nagyságrendileg egytizede gondolja, hogy a tinédzser lányok közül csak kevesre jellemző rendszeresen az ölelkezés, kézenfogva járás, míg nagyságrendileg kilencetizedük tapasztalja azt, hogy sokakra jellemző ez a viselkedés. Elhanyagolhatóan kevesen látják úgy (1% körül), hogy senkire nem jellemző ez a viselkedés a kamasz lányok körében rendszeresen.

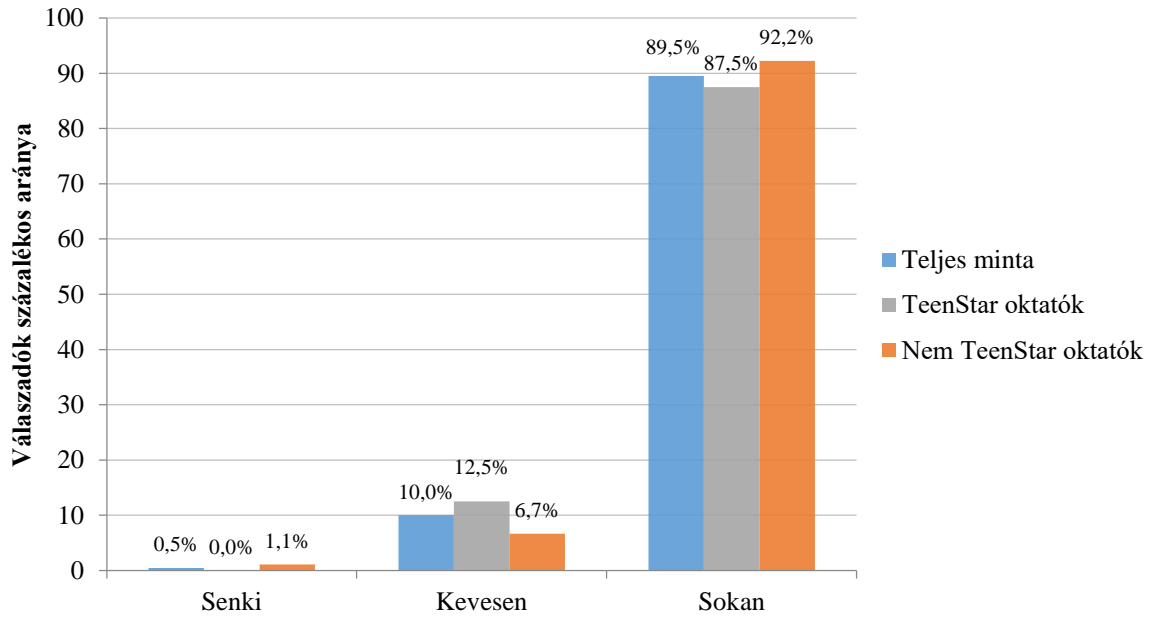

20. ábra: Véleménye szerint a 14-18 éves korosztályban hány lány csinálja rendszeresen a következőket: ölelkezés, kézen fogva járás?

2.kérdés: Csókolózás

Tapasztalataik alapján a fiatalokkal foglalkozó szakemberek közül szinte senki nem gondolja (1%), hogy a tinédzser lányok nem csókolóznak rendszeresen. A válaszadók majdnem kilenctizede (89,5%) vélekedik úgy, hogy ez a viselkedés sok kamasz lányra jellemző, míg csupán egytizede látja úgy, hogy kevés tinédzser lány csókolózik rendszeresen.

A TeenSTAR oktatók és a nem TeenSTAR oktatók között elhanyagolható (1,1%) különbséggel elenyészően kevesen látják úgy, hogy a tinédzser lányok közül senki nem csókolózik rendszeresen. Némi eltérést mutatkozik abban, hogy a szakemberek tapasztalatai szerint kevesen vagy sokan gondolják ezt a viselkedést jellemzőnek a kamasz lányokra. A válaszadók közül a TeenSTAR oktatók 12,5%-a, míg a nem TeenSTAR oktatók 6,7%-a tapasztalja azt, hogy a kamasz lányok közül kevesen viselkednek így. Ezzel szemben a szakemberek közül a TeenSTAR oktatók 87,5%-a, a nem TeenSTAR oktatóknak pedig 92,2%-a tapasztalja azt, hogy a tinédzser lányok közül sokan csókolóznak rendszeresen.

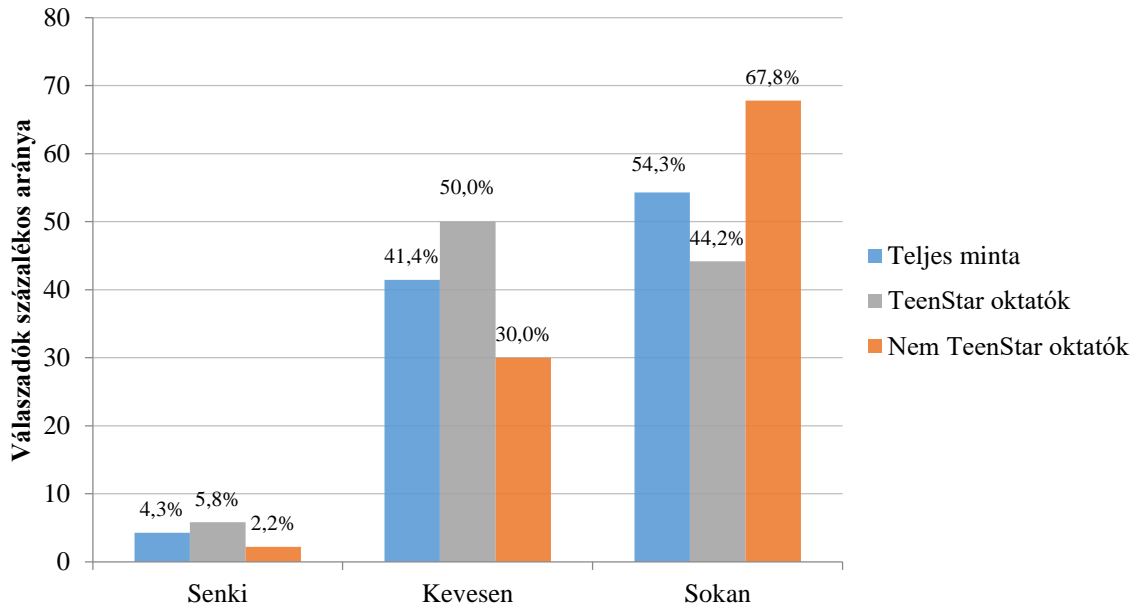

21. ábra: Véleménye szerint a 14-18 éves korosztályban hány lány csinálja rendszeresen a következőt: csókolózás?

3.kérdés: Petting

A fiatalokkal foglalkozó szakemberek tapasztalataik alapján kevesen, a válaszadók mindössze 4,3%-a látja úgy, hogy a tinédzserek lányok közül senki nem pettingel rendszeresen. A válaszadók 41,4% látja úgy, hogy a kamasz lányok közül csak kevésre jellemző rendszeresen ez a viselkedés, míg 54,3% válaszolta azt, hogy sok tinédzser lányra jellemző ez a tevékenység rendszeresen.

A TeenSTAR oktatók és a nem TeenSTAR oktatók válaszait összehasonlítva, mindkét alcsoport tagjai kismértékű különbséggel, néhány százalékos különbséggel, egyaránt kevesen látják úgy, hogy a tinédzser lányok közül senki nem gyakorol rendszeresen pettinget. Abban viszont eltérést tapasztalhatunk, hogy a szakemberek tapasztalatai szerint kevesen vagy sokan folytatja ezt a tevékenységet a kamasz lányok közül. A TeenSTAR oktatók fele, míg a nem TeenSTAR oktatók szűk egyharmada (30,0%) gondolja azt a tapasztalatai alapján, hogy kevés tinédzser lányra jellemző rendszeresen ez a tevékenység. A TeenSTAR oktatók szűk fele (44,2%), a nem TeenSTAR oktatóknak viszont körülbelül kétharmada (67,8%) látja úgy, hogy ez sok kamasz lányra jellemző rendszeresen.

22. ábra: Véleménye szerint a 14-18 éves korosztályban hány lány csinálja rendszeresen a következőt: petting?

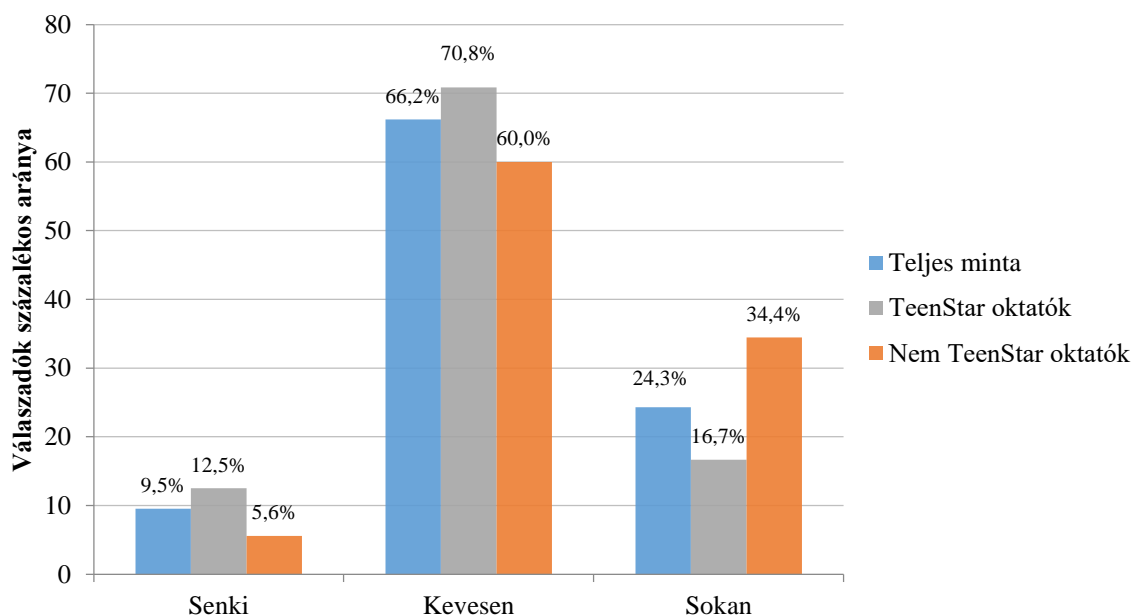
4.kérdés: Szex „egyéjszakás” rövidtávú kapcsolatban

A fiatalokkal foglalkozó szakemberek közül tapasztalataik alapján kevesen vannak azon a véleményen (6,7%), hogy a tinédzser lányok nem szexelnek rendszeresen egyéjszakás kalandokban. A válaszadók több mint fele (56,2%) gondolja azt, hogy ez a viselkedés kevés kamasz lányra jellemző, míg bő egyharmaduk (37,1%) látja úgy, hogy sok tinédzser lányra jellemző ez rendszeresen.

Ha összehasonlítjuk a TeenSTAR oktatók és a nem TeenSTAR oktatók válaszait, akkor mindhárom válaszkategóriában eltéréseket tapasztalunk. A TeenSTAR oktatók közül egynolcada (12,5%), míg a nem TeenSTAR oktatók közül mindössze 5,6% válaszadó gondolja a tapasztalatai alapján, hogy a tinédzser lányok közül senki nem szexel egyéjszakás kalandokban rendszeresen.

Nagyobb eltérést tapasztalhatunk abban, hogy a szakemberek tapasztalatai szerint kevés vagy sok kamasz lányra jellemző rendszeresen ez a viselkedés. A TeenSTAR oktatók háromötöde (60,%), a nem TeenSTAR oktatók bő kétharmada (70,8%) gondolja azt, hogy kevés tinédzser lányra jellemző rendszeresen a szex egyéjszakás kalandokban, míg a TeenSTAR oktatók körülbelül egyhatoda (16,7%) a nem TeenSTAR oktatóknak több mint egyharmada (34,4%) vélekedik úgy, hogy ez sok kamasz lányra jellemző.

23. ábra: Véleménye szerint a 14-18 éves korosztályban hány lány csinálja rendszeresen a következőt: szex „egyéjszakás” rövidtávú kapcsolatban?

A TeenSTAR oktatók hónapokon keresztül kísérve a TeenSTAR-kurzuson résztvevő lányokat, azt tapasztalják, hogy a párkapcsolat, szexualitás témával való elmélyültebb foglalkozás hatására tudatosabbá válik a gondolkodásuk: felelősségteljesebben állnak hozzá a döntéseikhez, így a szexuális kapcsolathoz is, mindez pedig a szexuális magatartásukban is realizálódik. Sok kutatás mutatja, hogy a tudatosság, felelősség és az önuralom hiányából adódóan a média és a pornográfia hatásának, az alacsony önbecsülésnek, a rendszeres alkohol- és kábítószerfogyasztásnak jelentős hatása van az egyéjszakás kalandok bekövetkeztére.^{25, 26, 27}

5.kérdés: Szex komoly kapcsolatban

Tapasztalataik alapján a fiatalokkal foglalkozó szakemberek közül kevesen, a válaszadók mindössze 4,8%-a vélekedik úgy, hogy a tinédzserek lányok közül senkire nem jellemző a szex komoly kapcsolatban rendszeresen. A válaszadók nagyon megoszlanak annak értékelésében, hogy a kamasz lányok közül kevésre vagy sokra jellemző rendszeresen ez a viselkedés. 46,7% vélekedett úgy, hogy a tinédzser lányok közül kevésre, míg kicsivel több, 48,6% válaszolta azt, hogy sok kamasz lányra jellemző ez a viselkedés rendszeresen.

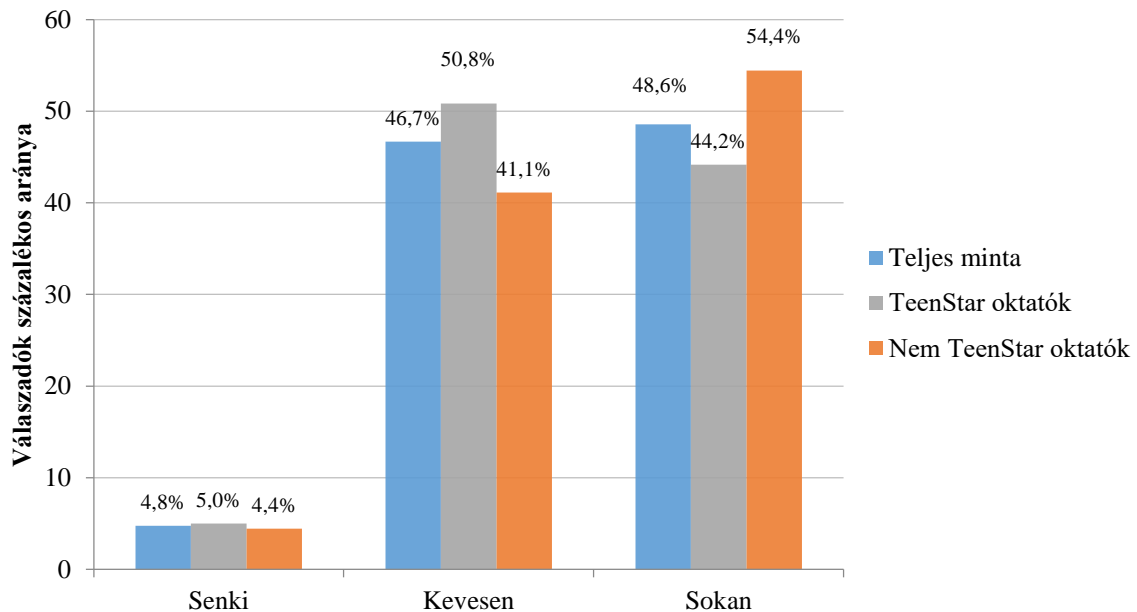
Összehasonlítva a TeenSTAR oktatók és a nem TeenSTAR okatók válaszait, kis különbséget láthatunk a különböző válaszkategóriában. Mindkét alcsoportban a válaszadók nagyságrendileg bő fele gondolja, hogy kevés tinédzser lányra jellemző rendszeresen a szex komoly kapcsolatban. A TeenSTAR oktatók körülbelül fele (50,8%), a nem TeenSTAR oktatók

²⁵ <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5758342/>

²⁶ https://skemman.is/bitstream/1946/30684/1/BSc_IngebjorgHelgaHalldorsdottir.pdf

²⁷ <https://europepmc.org/article/med/32552592>

körülbelül négytizede (41,1%) gondolja azt, hogy kevés tinédzser lányra jellemző rendszeresen a szex komoly kapcsolatban, míg a TeenSTAR oktatók 44,2%-a, a nem TeenSTAR oktatóknak 54,4%-a vélekedik úgy, hogy ez sok kamasz lányra jellemző.

24. ábra: Véleménye szerint a 14-18 éves korosztályban hány lány csinálja rendszeresen a következőt: szex komoly kapcsolatban?

Ezt a különbséget magyarázhatja az a tény, hogy egy TeenSTAR foglalkozás-sorozat során a résztvevő kamasz lányokban komoly személyiségfejlődési folyamat megy végbe. Ennek során a tinédzserek elkezdnek önállóan gondolkodni, függetlenedni a média- és kortársnyomástól, és kialakítják saját személyes, komplexebb és felelősségteljes álláspontjukat a párkapcsolatot és a szexuális kapcsolatot illetően is.

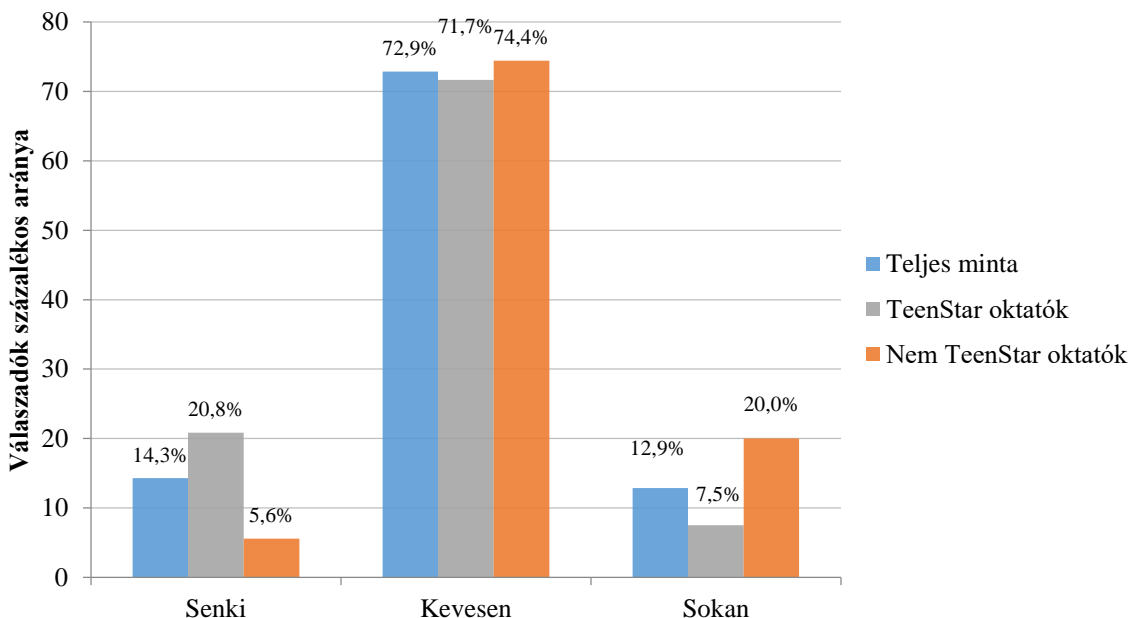
6.kérdés: Pornófilm nézés

A fiatalokkal foglalkozó szakemberek közül tapasztalataik alapján a válaszadók szűk egyhatoda (14,3%) vélekedik úgy, hogy a tinédzserek lányok közül senkire nem jellemző rendszeres pornófilmnézés. A válaszadók majdnem háromnegyede (72,9%) vélekedik úgy, hogy a kamasz lányok közül kevésre jellemző rendszeresen ez a tevékenység. A szakemberek mindössze bő egytizede (12,9%) gondolja úgy, hogy sok kamasz lányra jellemző ez a viselkedés rendszeresen.

Ha összehasonlítjuk a TeenSTAR oktatók és a nem TeenSTAR oktatók válaszait, 2-3%-nyi eltéréssel csaknem háromnegyedük egyaránt úgy vélekedik mindkét alcsoportban, hogy a tinédzser lányok közül kevesen néznek rendszeresen pornófilmet. Jóval nagyobb az eltérés a másik két válaszkategóriában.

A TeenSTAR oktatók közül jóval többen, gondolják azt, hogy a tinédzser lányok közül senki nem néz rendszeresen pornófilmet - ezt a választ körülbelül az egyötödük (20,8%) adta ebben

az alcsoportban. A nem TeenSTAR okatók közül jóval kevesebben, mindössze 5,6% van azon a véleményen, hogy a kamasz lányok nem teszik ezt rendszeresen. Hasonló különbség jelenik meg abban, miszerint a TeenSTAR okatók közül kevesebben gondolják azt, hogy sok tinédzser lány fogyaszt rendszeresen pornófilmet - ezt a választ 7,5% adta ebben az alcsoportban. A nem TeenSTAR okatók közül majdnem háromszor ennyinek, 20%-nak az a tapasztalata, hogy a kamasz lányok közül sokan teszik ezt.

25. ábra: Véleménye szerint a 14-18 éves korosztályban hány lány csinálja rendszeresen a következőt: pornófilm nézés?

Ezt a különbséget magyarázhatja az a tény, hogy egy TeenSTAR foglalkozás-sorozat során az okatók több hónapon keresztül foglalkoznak a fiatalokkal. Ezalatt a TeenSTAR kurzus során a lányokban végbemenő attitűdváltozási folyamatról való tapasztalat. A foglalkozássorozat eredményeképp a tinédzserek elkezdnek önállóbban gondolkodni, komplexebb összefüggésben látni a párkapcsolatot, a szexualitást és a pornó ezekre gyakorolt hatását, és ez befolyással bír a pornófogyasztási szokásaikra is.

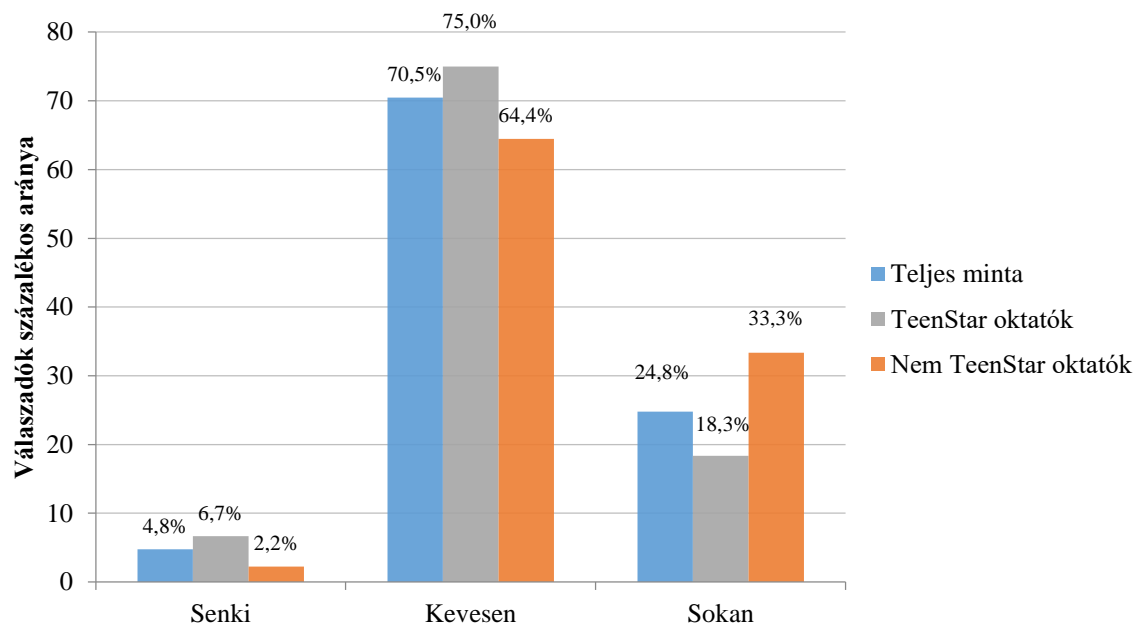
7. kérdés: Önkielégítés

A szakemberek közül nagyon kevesen (4,8%) gondolják úgy, hogy a tinédzser lányok közül senki nem végez rendszeresen önkielégítést. Majdnem háromnegyedük (70,5%) látja úgy, hogy a kamasz lányok közül kevesre jellemző ez rendszeresen, míg szűk egynegyedük (24,8%) van azon a véleményen, hogy sokan teszik ezt rendszeresen.

A TeenSTAR okatók és a nem TeenSTAR okatók eltérően ítélik meg a tinédzser lányok viselkedését. A TeenSTAR okatók közül 6,7%, míg a nem TeenSTAR okatók közül csak körülbelül harmadannyi (2,2%) gondolja, hogy senki nem maszturbál a kamasz lányok közül rendszeresen. A TeenSTAR okatók háromnegyede, míg a nem TeenSTAR okatók szűk

kétharmada (64,4%) látja úgy, hogy kevés kamasz lányra jellemző ez rendszeresen. A TeenSTAR oktatók bő egyhatoda (18,3%) látja úgy, hogy sok tinédzser lányre jellemző ez, a nem TeenSTAR oktatók egyharmada gondolja ezt.

Ez utóbbi különbség hasonló jellegű, mint amit a pornófilmnézésre adott válaszoknál láthattunk. Mivel az önkielégítés a kamaszoknál gyakran pornófogyasztás során történik, ez magyarázhatja ezt a hasonló tendenciát.

26. ábra: Véleménye szerint a 14-18 éves korosztályban hány lány csinálja rendszeresen a következőt: önkielégítés?

III.4. Tinédzserek és a pornó

III.4.1. A serdülőkori pornográfia-fogyasztás hatása

A tudományos szakirodalomból egyértelműen kirajzolódik, hogy az online pornográf tartalmak fogyasztása veszélyekkel járhat a felhasználók számára. Az expozíció különösen a serdülőkorú fiatalok számára lehet káros: a pornográfiát fogyasztó fiatalokban a látottak hatására irreális szexuális „értékek” és hiedelmek alakulhatnak ki.

A pornográfia gyakoribb fogyasztása korrelál a megengedő szexuális attitűdökkel, a szexuális tevékenység határok között tartásának csökkenésével és a szexuális kísérletezés kezdetének fiatalabb életkorra való előretolódásával. Az erőszakos témájú pornográf tartalom serdülőkori fogyasztása összekapcsolható a fokozottan agresszív szexuális viselkedés kialakulásával. Összefüggés van a serdülők pornográfia használata és az önkép fogalma között. A lányok a testüket illetően alacsonyabb rendűnek érzik magukat, mint a pornográf videóban megtekintett nők. A fiúk amiatt szoronganak, hogy nem lesznek képesek olyan szexuális teljesítményre, nem lesznek olyan potensek, mint a pornófilmekben látott férfiak. Amikor a pornográfia használata csökken a serdülők életében, ezzel párhuzamosan nő az önbizalmuk és javulnak a társas kapcsolataik. Azoknál a serdülőknél, akik internetes pornográf tartalmakat fogyasztanak, kisebb a társadalmi integráció szintje, növekszik a magatartási problémák száma, gyakoribb a depressziós tünetek előfordulása és gyengül a szülőkkel való érzelmi kapcsolódás erőssége.²⁸

A klinikai jelentések azt is mutatják, hogy egyre növekszik az idősebb serdülők és a fiatal férfiak körében a szexuális problémák aránya, mint erektilis diszfunkció, késleltetett ejakuláció, a szexuális elégedettség csökkenése és a partner iránti nemi libidó csökkenése. A kutatások mindezt a megnövekedett pornófogyasztással hozzák összefüggésbe.²⁹ Sok esetben a kamaszkorban elkezdett pornófogyasztás napi gyakoriságúvá válik, majd a hozzászokás kialakulásával egyre erősebb, majd extrém tartalom szükséges az izgalom kialakulásához. Egy kritikus pont elérése után a valóságos, partnerrel való együttlét nem jelent elég ingert, így alakulhat ki az erektilis diszfunkció.³⁰

III.4.2. Kutatási eredmények: a tinédzserek véleménye a pornófogyasztásról

1.kérdés: „A pornófilmnézés teljesen normális, mindenki ezt csinálja.”

Tapasztalataik alapján a fiatalokkal foglalkozó szakemberek közül kevesen, mindössze 4,3% gondolják, hogy a tinédzserek közül senki ne értene egyet azzal, hogy a pornónézés normális, mindenki ezt csinálja. Kicsit több mint egyharmaduk (34,3%) gondolja, hogy kevés kamasz ért

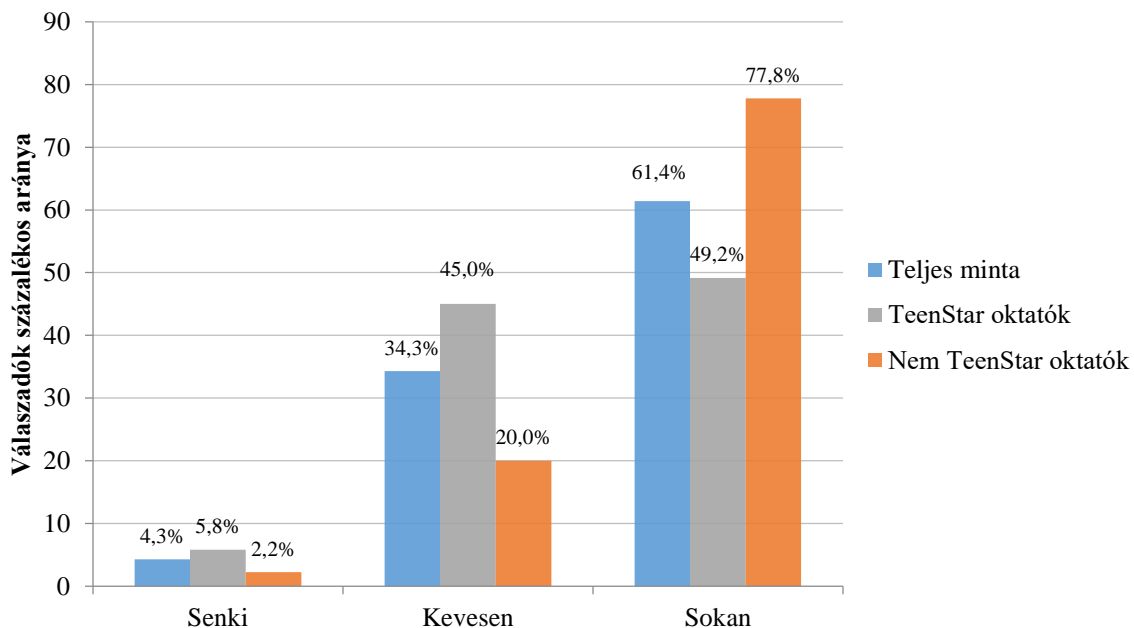
---

²⁸ E.W.Owens, R.J.Behun, J.C.Manning, R.C.Reid: The Impact of Internet Pornography on Adolescents: A Review of the Research. (*Sexual Addiction & Compulsivity, January 2012*)

²⁹ Park B.Y., Wilson G., Berger J., Christman M., Reina B., Bishop F., Klam W.P., Doan A.P.: Is Internet Pornography Causing Sexual Dysfunctions? A Review with Clinical Reports. (*Behavioural Science, June, 2016*)

³⁰ H.Begovic: Pornography Induced Erectile Dysfunction Among Young Men. (*Dignity – A Journal on Sexual Exploitation and Violence. February, 2019*)

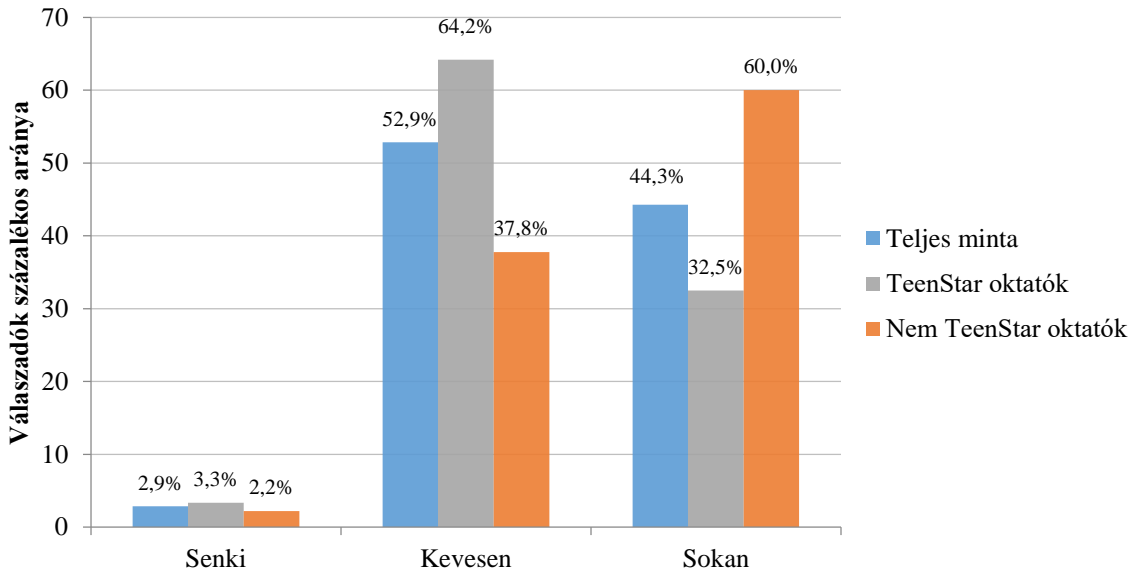
egyét ezzel, míg kis híján egyharmaduk (61,4%) van azon a véleményen, hogy sok tinédzser egyetért ezzel.

27. ábra: Ön mit gondol, a 14-18 éves korosztályban hányan értenek egyet ezzel az állítással: „A pornófilmnézés teljesen normális, mindenki ezt csinálja.”?

2.kérdés: „Nincs semmi gond a pornóval, csak ne higgye senki, hogy az életben is így történik.”

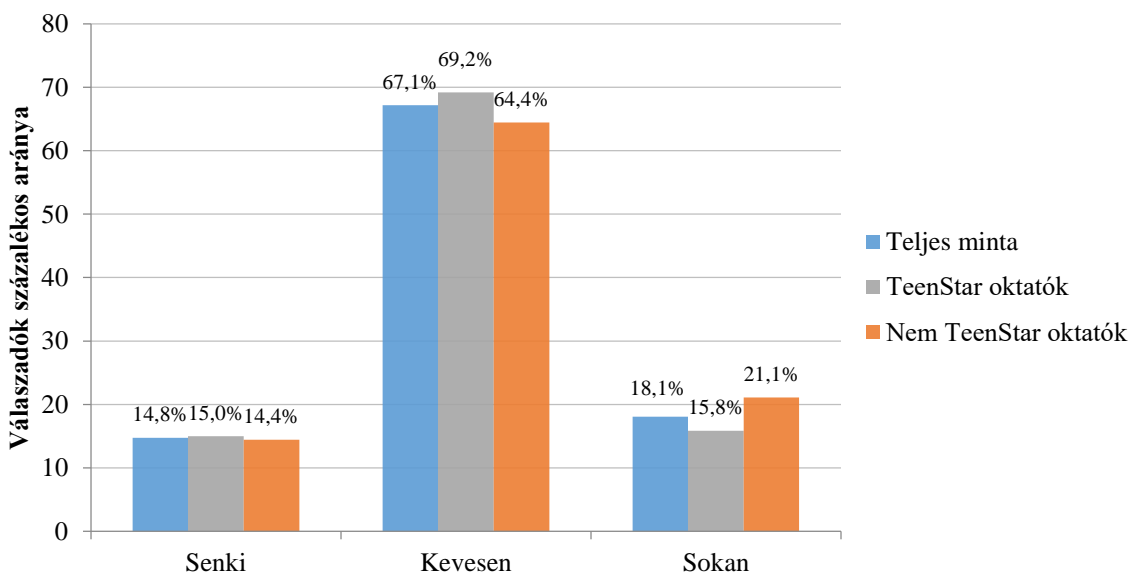
A fiatalokkal foglalkozó szakemberek közül nagyon kevesen, mindössze 2,9% gondolja azt, hogy a 14-18 éves korosztályban senki nem ért egyet azzal, hogy a pornóval nincs semmi gond, csak nem szabad azt hinni, hogy az életben is így történik. A válaszolók majdnem kétharmada van azon a véleményen (64,2%), hogy kevés tinédzser ért ezzel egyet, míg majdnem fele (44%) látja úgy tapasztalatai alapján, hogy sok kamasz így gondolkodik.

28. ábra: Ön mit gondol, a 14-18 éves korosztályban hányan értenek egyet ezzel az állítással: „Nincs semmi gond a pornóval, csak ne higgye senki, hogy az életben is így történik.”?

3.kérdés: „A pornófilmnézés akár függőséget is okozhat.”

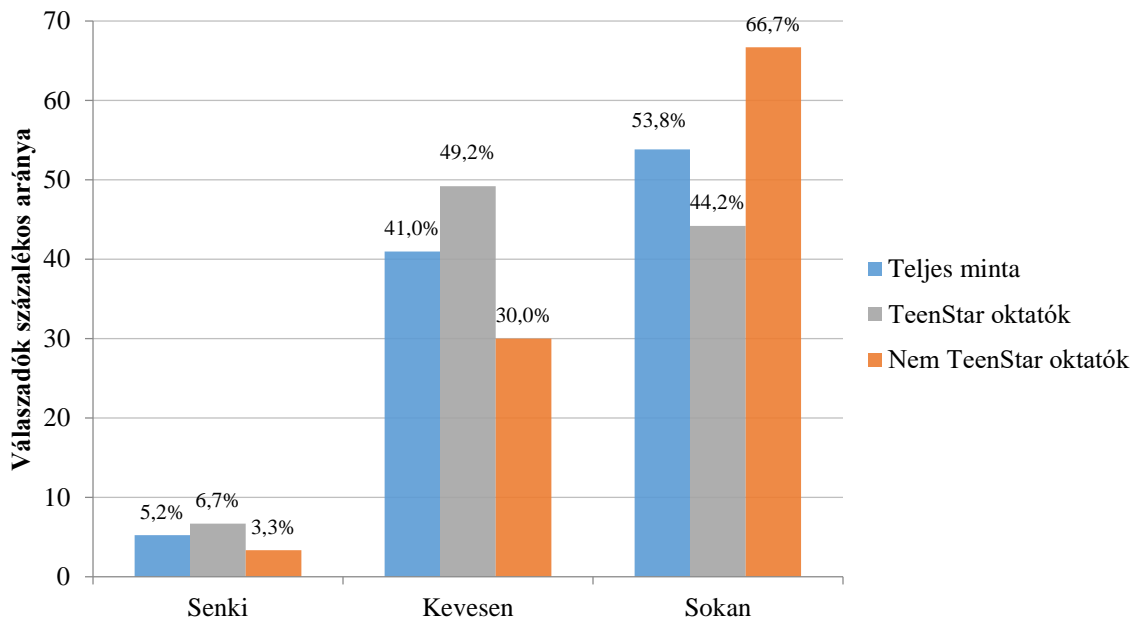
A szakemberek közül szűk egyhatoda (14,8%) látja úgy a tapasztalatai alapján, hogy a 14-18 éves korosztályban senki nem ért egyet azzal, hogy a pornófilmnézés akár függőséget is okozhat. Valamivel több mint kétharmaduk (67,1%) látja úgy, hogy a kamaszok közül kevesen vannak ezen a véleményen, míg szűk egyötöde (18,1%) véli úgy, hogy a tinédzserek közül sokan értenek egyet ezzel az állítással.

29. ábra: Ön mit gondol, a 14-18 éves korosztályban hányan értenek egyet ezzel az állítással: „A pornófilmnézés akár függőséget is okozhat.”?

4.kérdés: „A pornóból sokat lehet tanulni a szexről.”

A fiatalokkal foglalkozó szakemberek csak néhány százaléka (5,2%) van azon a véleményen a tapasztalatai alapján, hogy a 14-18 éves korosztályban senki nem ért egyet azzal az állítással, hogy a pornóból sokat lehet tanulni a szexről. A válaszadók körülbelül négytizede (41%) gondolja azt, hogy kevés tinédzser ért egyet ezzel az állítással, míg több mint fele (53,8%) látja úgy, hogy sok kamasz szerint lehet sokat tanulni a pornóból a szexről.

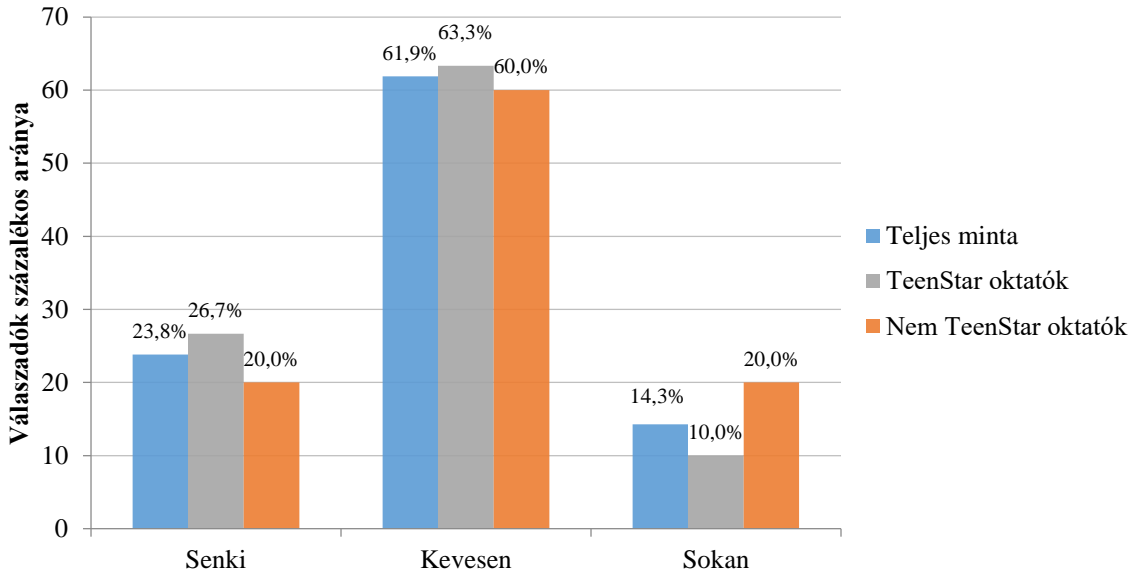

30. ábra: Ön mit gondol, a 14-18 éves korosztályban hányan értenek egyet ezzel az állítással: „A pornóból sokat lehet tanulni a szexről.”?

5.kérdés: „A pornósztárszereket sokszor szexuálisan kizsákmányolják.”

A szakemberek közül majdnem egynegyede (23,8%) látja úgy a tapasztalatai alapján, hogy a 14-18 éves korosztályban senki nem ért egyet azzal, hogy a pornósztárszereket szexuálisan kizsákmányolják. A válaszadók legnagyobb része (61,9%) szerint kevés tinédzser ért egyet ezzel az állítással, míg 14,3%-uk véli úgy, hogy a kamaszok közül sokan gondolják ezt.

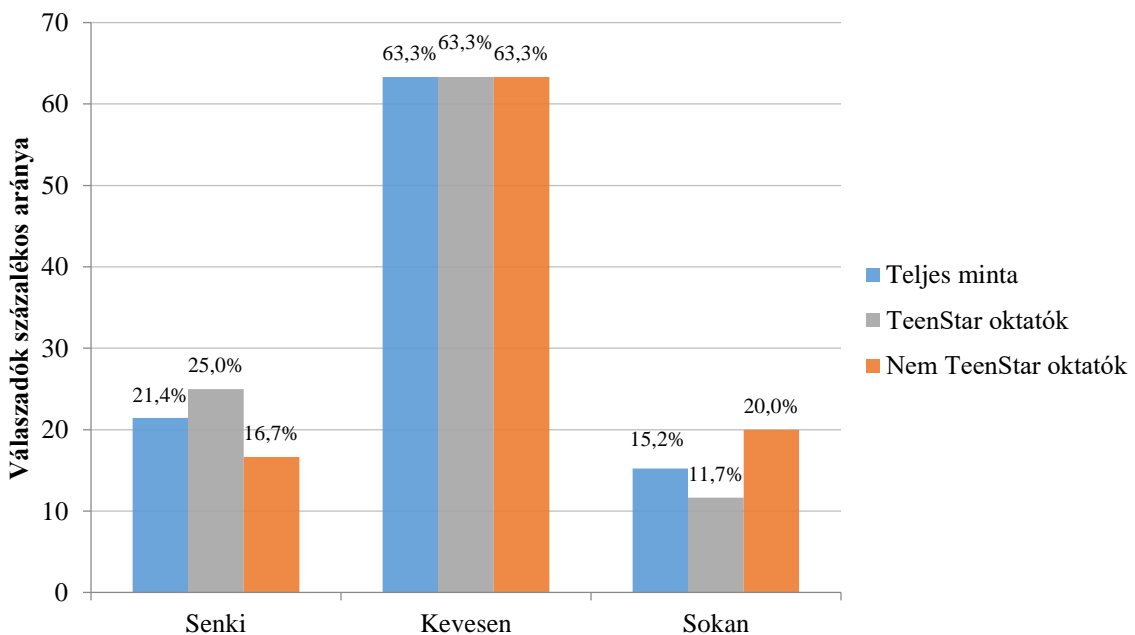

31. ábra: Ön mit gondol, a 14-18 éves korosztályban hányan értenek egyet ezzel az állítással: „A pornószínészeket sokszor szexuálisan kizsákmányolják.”?

6.kérdés: „A pornó negatív hatással lehet egy párkapcsolatra.”

A fiatalokkal foglalkozó szakemberek valamivel több mint egyötöde (21,4%) van azon a véleményen a tapasztalatai alapján, hogy a 14-18 éves korosztályban senki nem ért egyet azzal, hogy a pornó negatív hatással lehet egy párkapcsolatra. A válaszolók majdnem kétharmada (63,3%) látja úgy, hogy kevés tinédzser ért egyet ezzel az állítással, míg csupán szűk egyhatodikuk 15,2%-uk gondolja azt, hogy sok kamasz van ezen a véleményen.

32. ábra: Ön mit gondol, a 14-18 éves korosztályban hányan értenek egyet ezzel az állítással: „A pornó negatív hatással lehet egy párkapcsolatra.”?

III.5. A termékenységgel kapcsolatos ismeretek

III.5.1. A termékenységgel kapcsolatos ismeretek

2019-ben a Tárki végzett kérdőíves felmérést a 16-40 esztendő közötti magyarországi lakosságot reprezentáló mintán a magyar fiatalok és felnőttek egészség- és termékenységtudatossága témakörében. A kutatás komoly ismerethiányokra derített fényt a magyar lakosság körében a női ciklussal, termékenységgel, fogamzásszabályozással kapcsolatban.³¹ Pedig a női ciklussal, a menstruációval kapcsolatos tudás az egyik legelemibb része az egészségtudatosságnak, termékenységtudatosságnak csakúgy, mint a termékenység megfigyelésén alapuló fogamzásszabályozási eljárásoknak is.

Külföldi kutatások is azt támasztják alá, hogy a fiataloknak meglehetősen hiányosak az ismereteik a női és férfi termékenységgel, a női ciklussal kapcsolatban.³² Még ha tudatában is voltak, hogy egy tervezett fogamzás előtt fontos, hogy a férfi és a nő egészséges legyen, nem voltak pontos ismereteik a termékenységgel kapcsolatban.³³

III.5.2. Kutatási eredmények: A tinédzserek termékenységgel kapcsolatos ismeretei

A kutatás eredményei szerint a termékenységgel kapcsolatos ismeretek terén nagyon nagy hiányosságok tapasztalhatók a tinédzserek körében.

1. ...10-ből hány fiatal tudja, hogy egy fiú mikortól nemzőképes?

A tinédzserekkel foglalkozó szakemberek szerint a fiatalok kevesebb, mint fele (tízből átlagosan 4,91 fiatal) tudja, hogy egy fiú mikortól nemzőképes. Ez meglepő fokú ismerethiányt jelez, hiszen azt mutatja, hogy a biológiaórán tanult alapismeretek sem maradtak meg sokaknál.

Teljes minta:

Átlag: 4,91

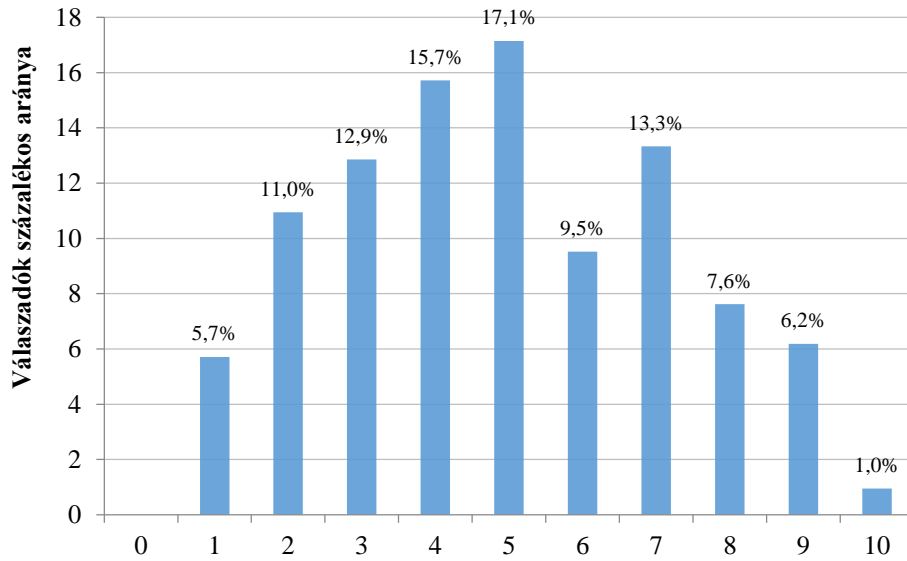
---

³¹ Dr. Rosta Gergely: Magyar fiatalok és felnőttek egészség- és termékenységtudatossága. Kutatási elemzés. (Budapest, 2019.)

<https://cikluskovetes.hu/wp-content/uploads/2020/11/CK-aj%C3%A1nl%C3%A1s.pdf>

³² https://www.researchgate.net/publication/326310554_Fertility-related_knowledge_and_perceptions_of_fertility_education_among_adolescents_and_emerging_adults_a_qualitative_study

³³ <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/13625187.2018.1481942>

33. ábra: Tapasztalatai szerint 10 fiatalból hány tudja, hogy egy fiú mikortól nemzőképes?

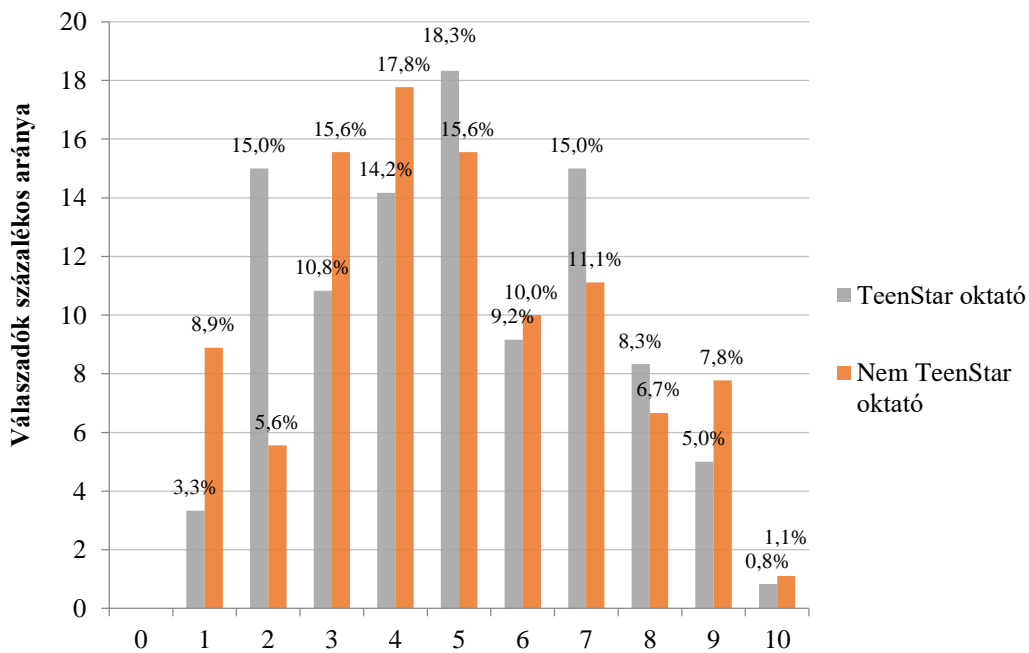
A TeenSTAR oktatók és a nem TeenSTAR oktatók között nem volt statisztikai különbség a válaszok átlagában:

TeenSTAR oktatók / nem TeenSTAR oktatók:

TS átlag: 4,94

Nem TS átlag: 4,88

Statisztikai szempontból a két csoport válaszainak átlaga nem különbözik egymástól szignifikánsan ($t(208) = 0,202, p = 0,840$).

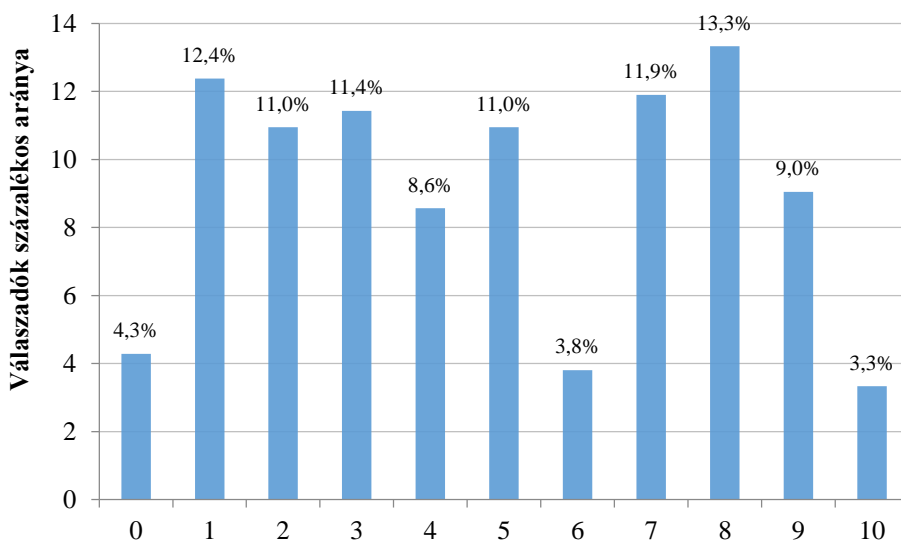
34. ábra: Tapasztalatai szerint 10 fiatalból hány tudja, hogy egy fiú mikortól nemzőképes?

2. ...10-ből hány fiatal tudja, hogy egy fiú egy hónapban hány nap termékeny?

A fiatalokkal foglalkozó szakemberek tapasztalatai alapján az előző kérdéshez hasonlóan alacsony arányban a fiatalok kevesebb, mint fele (tízből átlagosan 4,85 fiatal) tudja, hogy egy fiú hány napban termékeny. Ez nagymértékű ismerethiányt jelez, hiszen a fiúk többsége nincs tisztában azzal, hogy ők mindig termékenyek.

Teljes minta:

Átlag: 4,85

35. ábra: Tapasztalatai szerint 10 fiatalból hány tudja, hogy egy fiú egy hónapban hány nap termékeny?

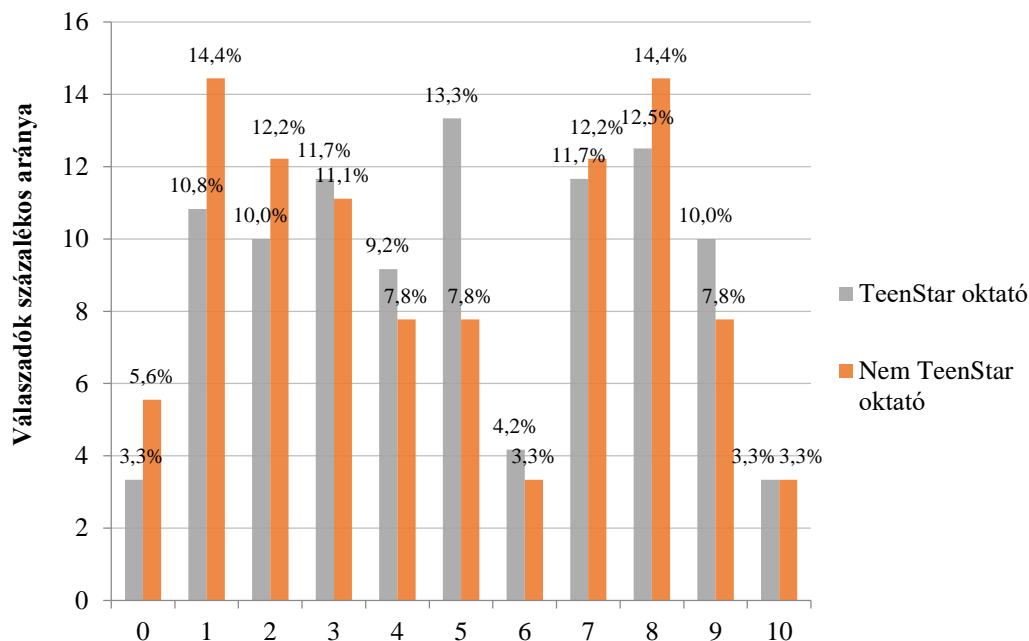
Ebben a kérdésben a TeenSTAR oktatók és a nem TeenSTAR oktatók válaszai között ismét nem volt látható szignifikáns különbség.

TeenSTAR oktatók / nem TeenSTAR oktatók:

TS átlag: 4,99

Nem TS átlag: 4,67

Statisztikai szempontból a két csoport válaszainak átlaga nem különbözik egymástól szignifikánsan ($t(208) = 0,794, p = 0,428$).

36. ábra: Tapasztalatai szerint 10 fiatalból hány tudja, hogy egy fiú egy hónapban hány nap termékeny?

3. ...10 fiatalból hány tudja, hogy egy lány mikortól eshet teherbe?

A tinédzserekkel foglalkozó szakemberek szerint a fiatalok kevesebb, mint fele (tízből átlagosan 4,91 fiatal) tudja, hogy egy lány mikortól eshet teherbe, pontosan ugyanolyan arányban, ahogy a fiúk nemzőképességének beköszöntével sem voltak tisztában.

Teljes minta:

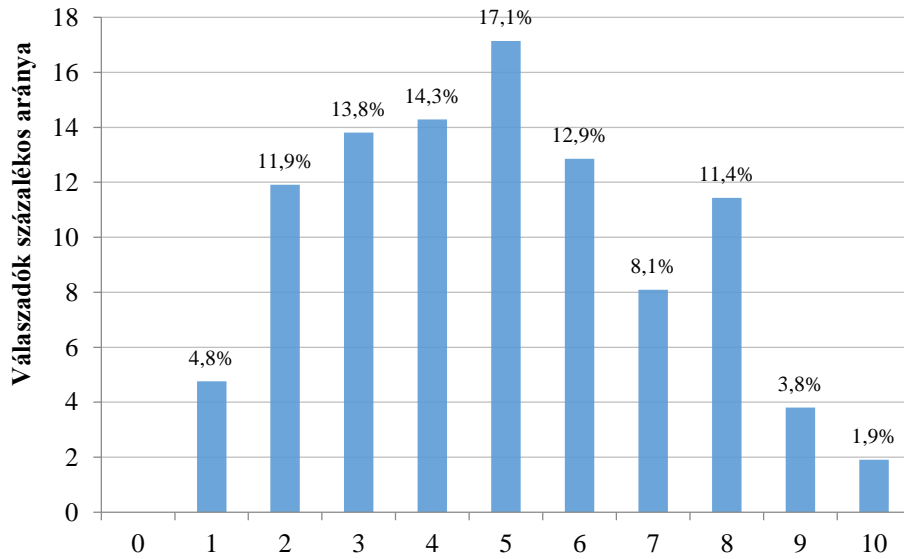
Átlag: 4,91

TeenSTAR oktatók / nem TeenSTAR oktatók:

TS átlag: 4,47

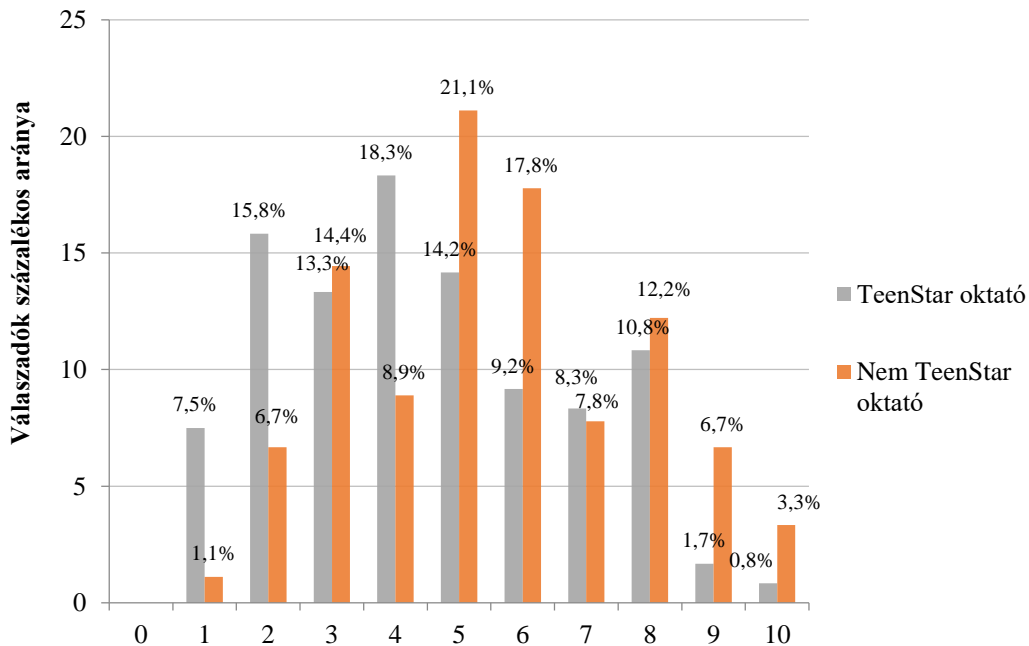
Nem TS átlag: 5,51

Statisztikai szempontból a két csoport válaszainak átlaga szignifikánsan különbözik egymástól ($t(208) = -3,395, p = 0,001$)

37. ábra: Tapasztalatai szerint 10 fiatalból hány tudja, hogy egy lány mikortól eshet teherbe?

Ennél a kérdésnél a TeenSTAR és a nem TeenSTAR oktatók válaszai között szignifikáns eltérés mutatkozott. A TeenSTAR oktatók szerint csupán tízből 4,47, míg a nem TeenSTAR oktatók közül tízből 5,51 fiatal van tisztában azzal, mikortól eshet egy lány teherbe. Ezt a különbséget okozhatja az a tapasztalat, hogy egy TeenSTAR kurzuson nagyon alaposan foglalkoznak a női termékenységgel, így az ismeretek hiányosságára is jobban fény derül.

38. ábra: Tapasztalatai szerint 10 fiatalból hány tudja, hogy egy lány mikortól eshet teherbe?

4. ...10 fiatalból hány tudja, hogy egy lány mely napokon lehet termékeny egy cikluson belül?

Ennél a kérdésnél a tinédzserekkel foglalkozó szakemberek tapasztalatai alapján az eddigieknél is sokkal nagyobb az ismerethiány a fiatalok körében. A válaszolók szerint a fiataloknak körülbelül egynegyede (tíz fiatalból 2,46) van tisztában azzal, mely napokon termékeny egy lány a cikluson belül.

Teljes minta:

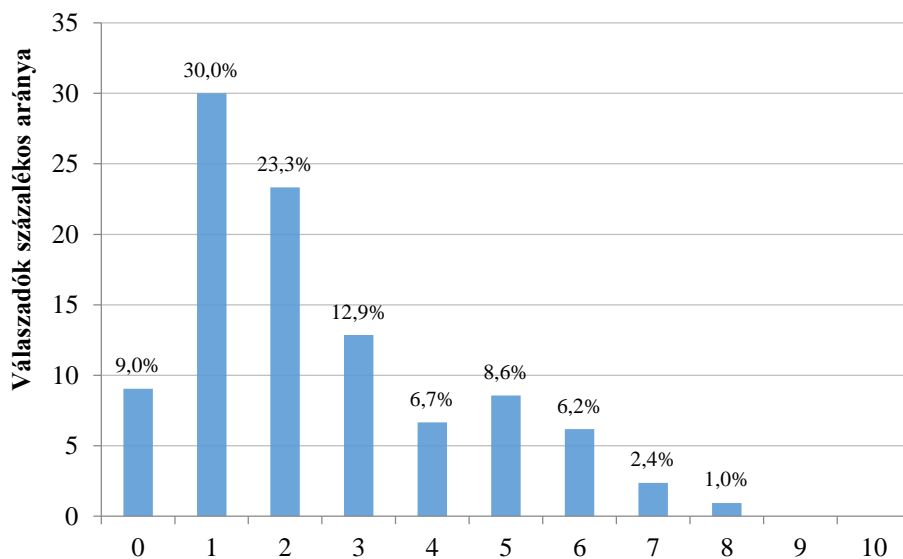
Átlag: 2,46

TeenSTAR oktatók / nem TeenSTAR oktatók:

TS átlag: 2,08

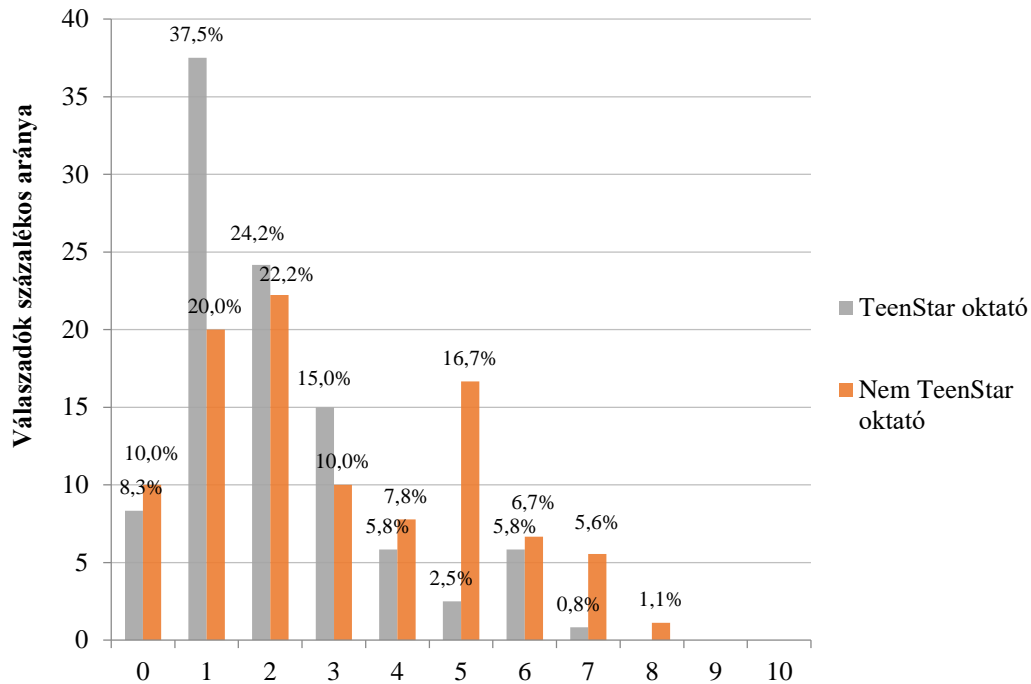
Nem TS átlag: 2,97

Statisztikai szempontból a két csoport válaszainak átlaga szignifikánsan különbözik egymástól ($t(159,768) = -3,311, p = 0,001$).

39. ábra: Tapasztalatai szerint 10 fiatalból hány tudja, hogy egy lány mely napokon lehet termékeny egy cikluson belül?

Itt is szignifikáns eltérést tapasztalunk a TeenSTAR és a nem TeenSTAR oktatók válaszai között. A TeenSTAR oktatók szerint csupán tízből körülbelül két fiatal (2,08), míg a nem TeenSTAR oktatók közül tízből körülbelül három (2,97) fiatal van tisztában azzal, mikortól eshet egy lány teherbe. Ez majdnem másfélszeres különbséget jelent. A különbséget ismét az okozhatja, hogy a TeenSTAR kurzuson nagyon alaposan foglalkoznak a női termékenységgel, így az ismeretek hiányosságára is jobban fény derül.

40. ábra: Tapasztalatai szerint 10 fiatalból hány tudja, hogy egy lány mely napokon lehet termékeny egy cikluson belül?

5. ...10 fiatalból hány tudja, hogy van-e egy 100%-osan terméketlen időszak a nő ciklusában?

A tinédzserekkel foglalkozó szakemberek szerint ebben a kérdésben is nagyfokú ismerethiány jellemzi a fiatalokat: tapasztalataik szerint a fiatalok egyötöde (tízből átlagosan 2 fiatal) tudja, hogy van egy 100%-osan terméketlen időszak a nő ciklusában.

Teljes minta:

(Átlag: 2,00)

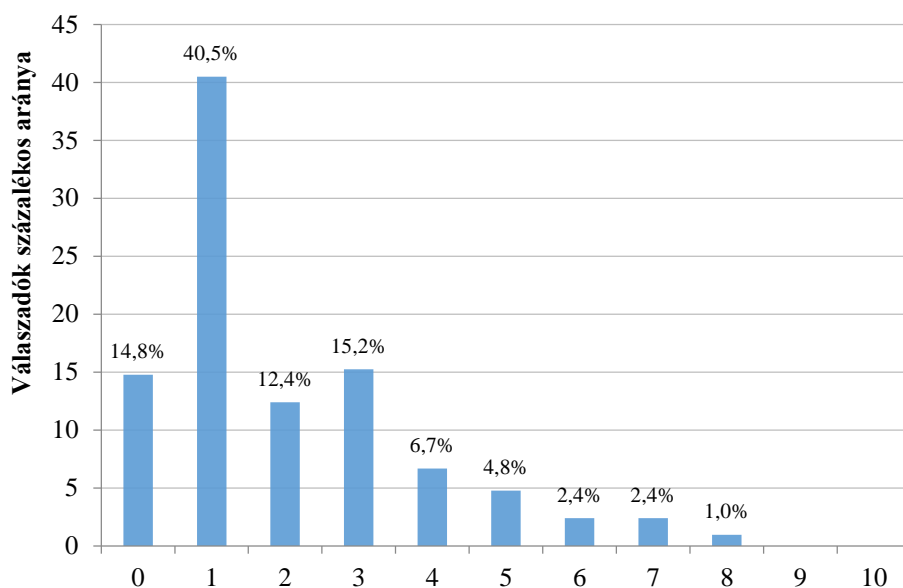
TeenSTAR oktatók / nem TeenSTAR oktatók:

TS átlag: 1,77

Nem TS átlag: 2,31

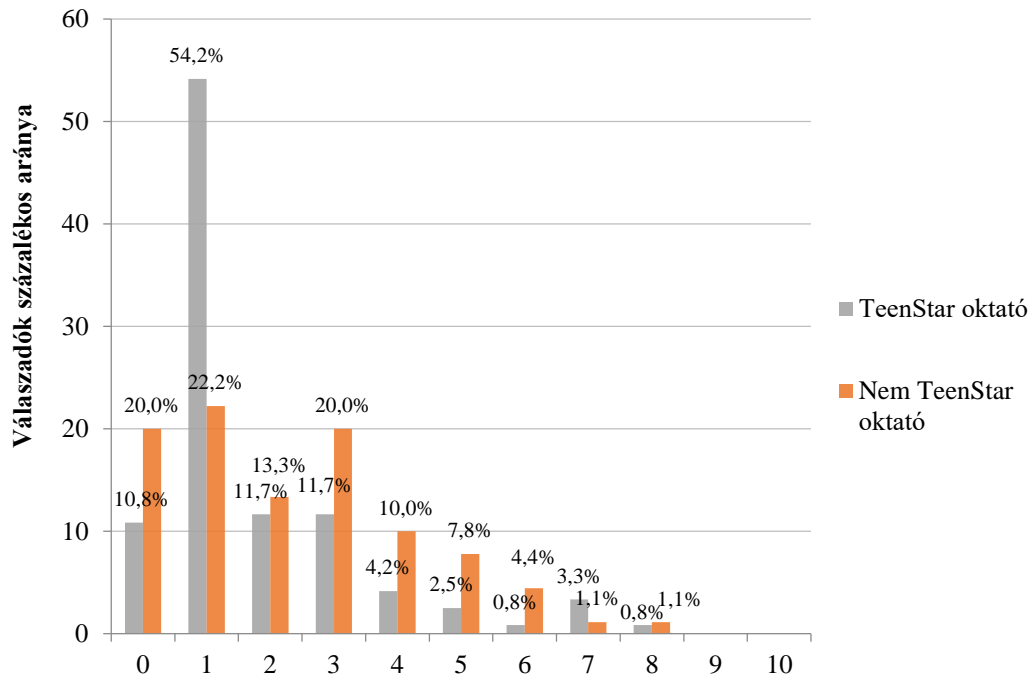

Statisztikai szempontból a két csoport válaszainak átlaga szignifikánsan különbözik egymástól
 $(t(175,207) = -2,165, p = 0,032)$

41. ábra: Tapasztalatai szerint 10 fiatalból hány tudja, hogy van-e egy 100%-osan terméketlen időszak a nő ciklusában?

Összehasonlítva a TeenSTAR és a nem TeenSTAR oktatók válaszait, ennél a kérdésnél is szignifikáns különbség jelentkezik a válaszokban. A TeenSTAR oktatók tapasztalatai szerint tíz fiatalból mindössze 1,77 van tisztában ezzel a ténnyel, míg a nem TeenSTAR oktatók véleménye szerint 2,31 fiatal tudja ezt. Ezt a különbséget, az előző kérdések esetéhez hasonlóan az okozhatja, hogy egy TeenSTAR kurzuson az ismeretek hiányosságára jobban fény derül, mivel nagyon alaposan foglalkoznak a női termékenységgel.

42. ábra: Tapasztalatai szerint 10 fiatalból hány tudja, hogy van-e egy 100%-osan terméketlen időszak a nő ciklusában?

III.6. Tinédzserek és a fogamzásszabályozás

III.6.1. A fogamzásszabályozási módszerek hatékonysága

A fogamzásszabályozási módszerek hatékonyságát az ún. Pearl-index mutatja. Ez a szám azt fejezi ki, hogy 100 pár esetén hány nő fogan meg egy év alatt az adott módszert alkalmazva. Általában két értéket láthatunk az adott módszer mellett, mert az egyik a tipikus használatot, a másik pedig a tökéletes használatot jellemzi.³⁴

³⁴ <http://www.contraceptivetechnology.org/wp-content/uploads/2013/09/CTFailureTable.pdf>.

Fogamzásgátló módszer	Felhasználói hatékonyság (Pearl index)	Tökéletes hatékonyság (Pearl-index)
óvszer	18	2
fogamzásgátló tableta, minipill, hormongyűrű	9	0,3
sterilizáció <ul style="list-style-type: none"> • női • férfi 	<ul style="list-style-type: none"> • 0,5 • 0,15 	<ul style="list-style-type: none"> • 0,5 • 0,1
méhszájsapka	8	4
pesszárium (spermiciddel)	16	6
spirál <ul style="list-style-type: none"> • hormonális • réz 	<ul style="list-style-type: none"> • 0,2 • 0,8 	<ul style="list-style-type: none"> • 0,2 • 0,6
spermicid (spermaölő krém, hab, zselé)	29	18

3. táblázat: A fogamzásszabályozási módszerek hatékonysága

A 2019-es Tárci végezte reprezentatív felmérésben a 16-40 esztendős magyarországi lakosság körében a fogamzásszabályozással kapcsolatban is komoly ismerethiányokra derített fényt. Többek között a válaszolók 34%-a az óvszert tartotta a leghatékonyabb fogamzásszabályozási eszköznek a terhesség elkerülésére.³⁵

III.6.2. Kutatási eredmények: A tinédzserek fogamzásszabályozással kapcsolatos ismeretei

Mint a fenti magyar fiatalok és felnőttek körében végzett kutatásból látszik, még a felnőttek sincsenek tisztában a különböző fogamzásszabályozási módszerek hatékonyságával. Jelen kutatás eredményei ugyanezt a jelenséget tükrözik. A fiatalokkal foglalkozó szakemberek

³⁵ Dr. Rosta Gergely: Magyar fiatalok és felnőttek egészség- és termékenységtudatossága. Kutatási elemzés. (Budapest, 2019.)

<https://cikluskovetes.hu/wp-content/uploads/2020/11/CK-aj%C3%A1nl%C3%A1s.pdf>

tapasztalatai szerint a fiatalok sok téves, illetve hiányos információval bírnak a fogamzásszabályozás kérdéseit illetően.

Kérdés: „Tapasztalatai szerint a 14-18 éves korosztályba tartozók melyik fogamzásgátló eszközről feltételezik azt, hogy 100%-ban megvéd a teherbeeséstől? (Több válasz is megjelölhető.)”

A fiatalokkal foglalkozó szakemberek tapasztalata alapján a 14-18 éves korosztályba tartozók téves ismereteit már rögtön az is jelzi, hogy a válaszok alapján azt gondolják, hogy *van* olyan fogamzásgátló eszközök, amely 100%-ban megvéd a teherbeeséstől. Ráadásul néha az adott módszer hatékonyság nem alacsony, hanem jelentős mértékben tér el a 100%-tól.

A szakemberek tapasztalata alapján a 14-18 éves korosztályba tartozók közül 91,4% gondolja azt, hogy a fogamzásgátló tabletták és az egyéb hormonális fogamzásgátló szerek 100%-ban megvédnek a teherbeeséstől. A hormonális fogamzásszabályozás valóban nagyon magas hatásfokú, bár nem 100%: 99,7% tökéletes használat esetén, míg tipikus használat esetén 91%.

A válaszolók szerint a tinédzserek közül 71,9% gondolja azt, hogy az óvszer 100%-ban megvéd a teherbeeséstől. Ez már nagymértékű információhiányt jelent, hiszen az óvszer esetében az elméleti biztonság valóban magas, 98%, viszont a tipikus használat esetén a hatékonyság jelentősen alacsonyabb, csupán 82%.

A szakemberek tapasztalata alapján a 14-18 éves korosztályba tartozók közül csupán bő kétharmada (69,5%) gondolja azt, hogy a sterilizáció 100%-ban megvéd a teherbeeséstől. Ehhez képest a sterilizáció hatékonysága, ha nem is 100%, nagyon magas mind elméletben, mind gyakorlatban: nőknél mindkét esetben 99,5%, míg férfiaknál az elméleti hatékonyság 99,9%, a gyakorlatban 98,5%.

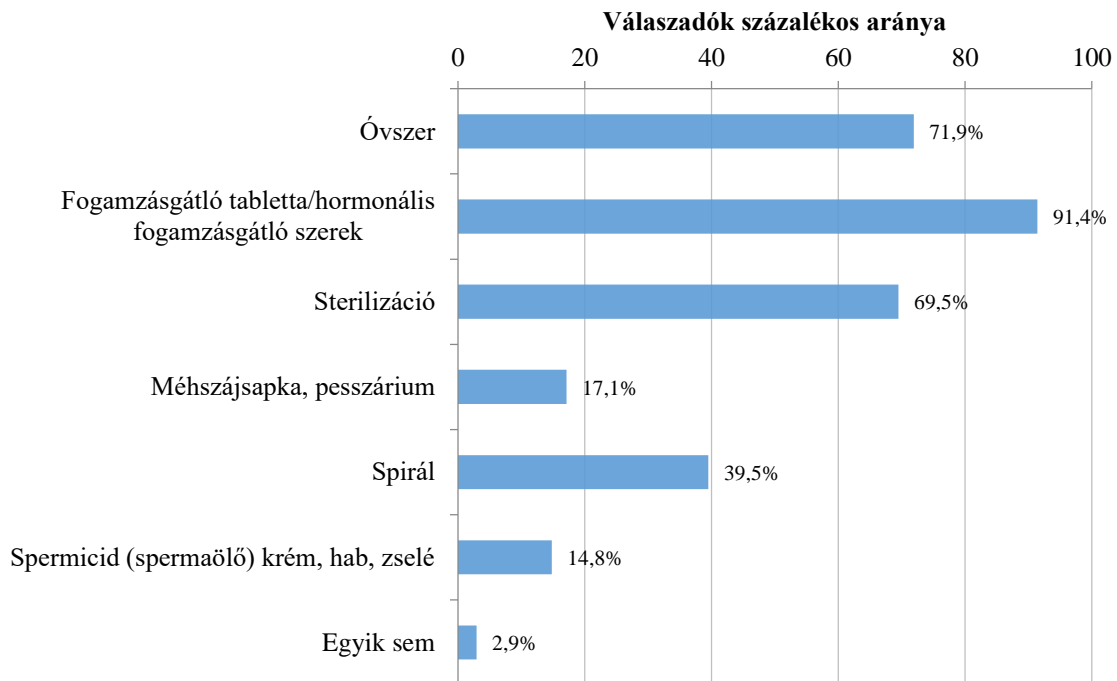
A válaszolók tapasztalatai szerint a tinédzserek 17,1%-a véli úgy, hogy a méhszájsapka vagy a pesszárium 100%-ban megvéd a teherbeeséstől. Ehhez képest a realitásban a méhszájsapka esetében az elméleti hatékonyság 96%, a gyakorlatban 92%, míg a pesszárium esetében az elméleti hatékonyság 94%, a gyakorlatban pedig 84%.

A szakemberek tapasztalata alapján a 14-18 éves korosztályba tartozók közül 39,5% gondolja azt, hogy a spirál 100%-ban megvéd a teherbeeséstől. Ez nagyfokú tájékozatlanságot mutat ennek a fogamzásszabályozási eszköznek a megbízhatóságával kapcsolatban, amely mind elméletben, mind gyakorlatban nagyon magas akár a hormonális, akár a réz spirál esetében: 99,2% és 99,8% között mozognak a hatékonysági értékek.

A válaszolók tapasztalatai szerint a tinédzserek 14,8%-a úgy véli, hogy a spermicid 100%-ban megvéd a teherbeeséstől. Ez is nagymértékű információhiányt jelent, hiszen a spermicid esetében jóval kisebb a hatékonyság a 100%-nál, és jelentősen alacsonyabb a többi említett fogamzásszabályozási módszerhez képest is: az elméleti biztonság 82%, viszont a tipikus használat esetén a hatékonyság ennél is jóval alacsonyabb, csupán 71%.

A fiatalokkal foglalkozó szakemberek tapasztalata alapján a 14-18 éves korosztályba tartozóknak elenyésző része, csupán 2,9% van tisztában a felsorolt fogamzásgátló módszerek közül egyik sem véd meg 100%-os biztonsággal a teherbeeséstől.

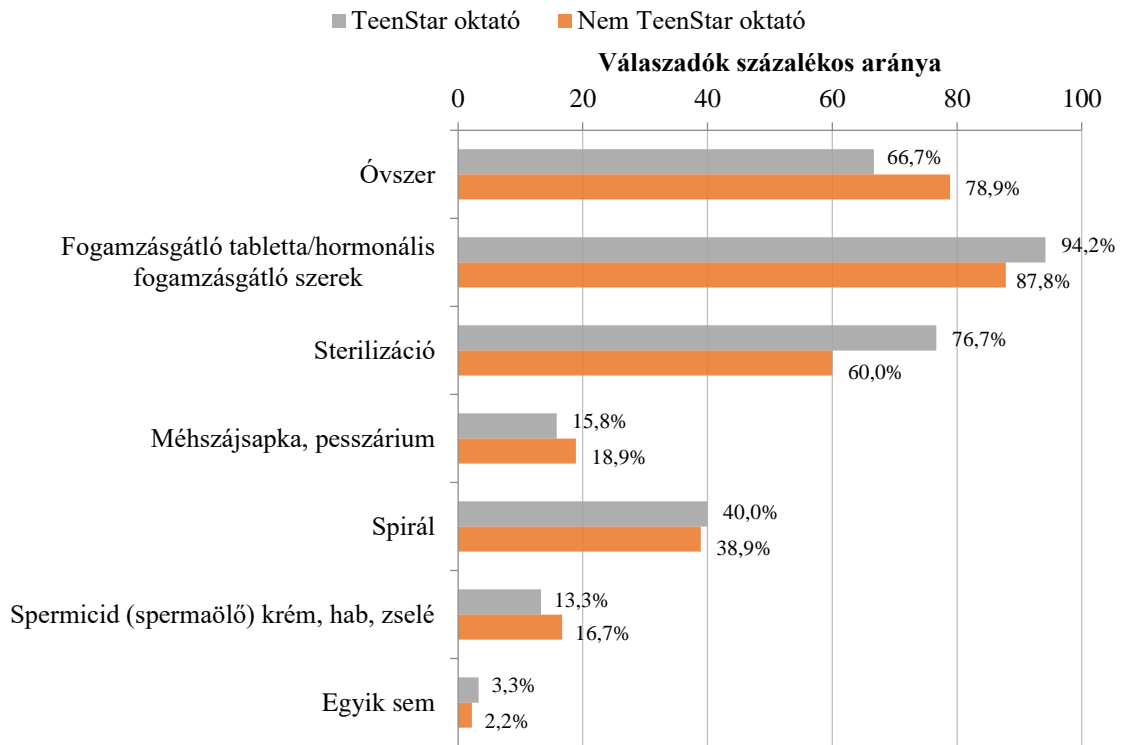
Teljes minta:

43. ábra: Tapasztalatai szerint a 14-18 éves korosztályba tartozók melyik fogamzásgátló eszközről feltételezik azt, hogy 100%-ban megvéd a teherbeeséstől? (Több válasz is megjelölhető.)

Ha összehasonlítjuk a TeenSTAR oktatók és a nem TeenSTAR oktatók válaszait, akkor azt tapasztaljuk, hogy konzekvens módon a TeenSTAR oktatók tapasztalata szerint a fiatalok véleménye a különböző fogamzásgátló módszerek megbízhatóságával kapcsolatban közelebb van a reális hatékonysági adatokhoz, mint amit a nem TeenSTAR oktatók tapasztalnak a tinédzsereknél. A TeenSTAR oktatók tapasztalatai alapján másfélszerannyi fiatal van tisztában azzal, hogy nincs 100%-os fogamzásgátlási módszer, mint amennyi fiatal a nem TeenSTAR oktatók szerint tudja ezt.

Ezt a különbséget az magyarázhatja, hogy a hosszabb TeenSTAR kurzus során a fiatalok részletesen foglalkoznak a férfi és a női termékenységgel, a megtermékenyülés folyamatával, és a különböző fogamzásgátlási módszerekkel. Mindezt kiscsoportban és interaktív módon teszik, ami az információk beépülését is jelentősen elősegíti. Éppen ezért a TeenSTAR oktatók azt tapasztalhatják, hogy azok a tinédzserek, akikre nagyobb részt az ő tapasztalati mezőjük épül, pontosabb tudással rendelkeznek a különböző fogamzásgátlási módszerek hatékonyságáról.

TeenSTAR oktatók / nem TeenSTAR oktatók:

44. ábra: Tapasztalatai szerint a 14-18 éves korosztályba tartozók melyik fogamzásgátló eszköztől feltételezik azt, hogy 100%-ban megvéd a teherbeeséstől? (Több válasz is megjelölhető.)

III.6.3. Tinédzserek és a nemi úton terjedő betegségek

Az Európai Unió egészségügyi szervezete, a European Centre for Disease Prevention and Control által a 2004-2013-ig terjedő időszakra végzett tanulmánya, amely a leggyakoribb nemi betegségek elterjedtségét vizsgálta, a következő aggasztó eredményekről számol be:

- a chlamydiás esetek száma 68%-kal nőtt ezalatt az időszak alatt, és riasztó módon az esetek kétharmadát a fiatal korosztályokban, 15-24 éves korcsoportban jelentették, az esetek körülbelül fele-fele arányban oszlanak meg a 15-19 és a 20-24 éves korcsoportok között.
- A gonorrhéa esetek száma 79%-kal nőtt ebben az időszakban, és továbbra is emelkedő trendet mutat a legtöbb európai országban, miközben a gonorrhoea kórokozója az Egészségügyi Világszervezet által nyilvántartott multirezisztens superbaktériumok magas prioritású listájára került olyan mikrobaként, melynek kezelése hamarosan lehetetlenné válhat. Az esetek 34%-át a fiatalok között jelentették.
- A szifilisz gyakorisága is emelkedő tendenciát mutat, ebben az esetben a fiatal A növekvő tendencia sok olyan nyugat-európai országokban is jellemző, ahol a szexedukáció jelen van az iskolákban, és propagálják az óvszerhasználatot. Ennek

ellenére nemhogy csökkenne, hanem növekszik a szexuális úton terjedő betegségek aránya, és a betegségek nagy része a fiataloknál jelentkezik.

Az Amerikai Betegségmegelőzési és Járványügyi Központ, a CDC (Center for Disease Control) adatai szerint szintén meredeken emelkedik a nemi betegségek aránya, és 25 éves korára minden második szexuálisan aktív személy megkap valamilyen nemi érintkezéssel közvetített fertőzést. Míg a 15-24 éves korosztály csak a negyedét teszi ki a szexuálisan aktív népességnek, mégis az újonnan diagnosztizált szexuális betegek felét ők adják.³⁶

A hazai járványügyi helyzet sem kedvezőbb, legfeljebb a bejelentési rendszer gyenge hatásfokú működése miatt sokkal kevesebb adat áll rendelkezésre a helyzet reális megítélésére. A létező statisztikákból kiolvasható trendek azonban rámutatnak, hogy a nemi úton terjedő fertőzések problémája égető közegészségügyi kérdéssé válhat³⁷

III.6.4. Kutatási eredmények: A tinédzserek ismereti a nemi úton terjedő betegségekkel kapcsolatos védekezésről

Kérdés: „Tapasztalatai szerint a 14-18 éves korosztályba tartozók melyik fogamzásgátló eszköztől feltételezik azt, hogy 100%-ban megvéd a nemi úton terjedő betegségektől? (Több válasz is megjelölhető.)”

A fiatalokkal foglalkozó szakemberek tapasztalatai alapján a 14-18 éves korosztályba tartozók közül ugyan kevesen (1% és 6,2% közötti arányban), de aggasztó módon vannak, akik teljesen tévesen azt feltételezik, hogy a fogamzásgátló tabletta és egyéb hormonális fogamzásgátló szerek, a sterilizáció, a méhszájsapka, a pesszárium, a spirál és a spermicid is megvéd a szexuális úton terjedő betegségektől, ráadásul 100%-os mértékben.

A válaszolók úgy látják, hogy a tinédzserek 97,6%-a szerint az óvszer 100%-os biztonsággal megvéd a szexuális úton terjedő betegségektől. Ez sem megnyugtató eredmény, hiszen a valóság nem ez. Az amerikai Egészségügyi Minisztérium hivatalos partnerszervezete, a

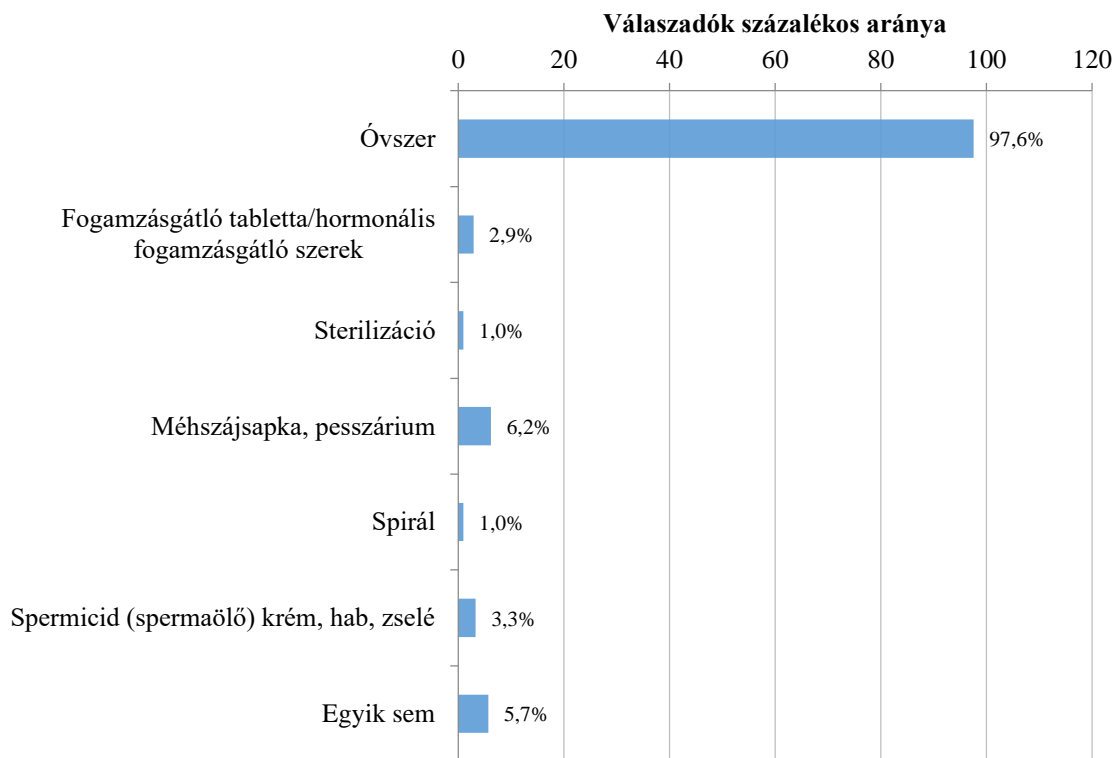
Centers for Disease Control and Prevention tájékoztatása szerint az óvszer csökkenti, de nem szünteti meg a nemi úton terjedő betegségek átadásának veszélyét.³⁸

Teljes minta:

³⁶ <https://www.cdc.gov/std/life-stages-populations/adolescents-youngadults.htm>

³⁷ https://mersz.hu/dokumentum/matud_771

³⁸ <https://www.cdc.gov/condomeffectiveness/latex.html>

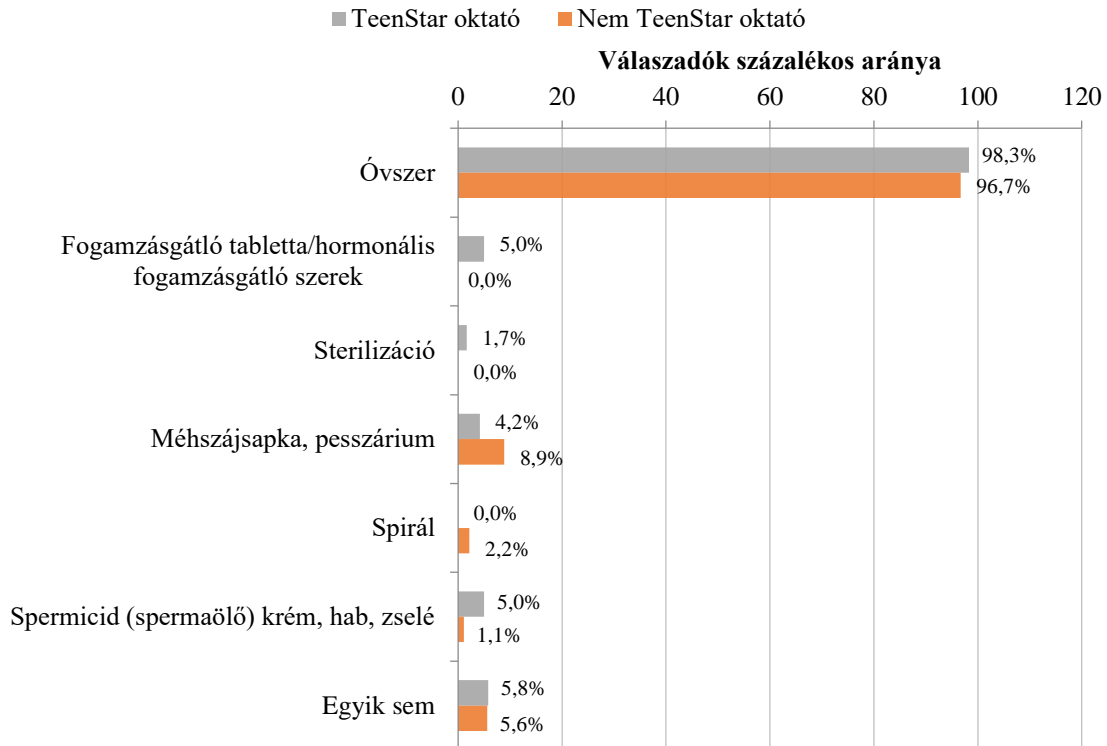

45. ábra: Tapasztalatai szerint a 14-18 éves korosztályba tartozók melyik fogamzásgátló eszköztől feltételezik azt, hogy 100%-ban megvéd a nemi úton terjedő betegségektől? (Több válasz is megjelölhető.)

Ha összehasonlítjuk a TeenSTAR oktatók és a nem TeenSTAR oktatók válaszait, nem találunk jelentősebb különbséget, csupán néhány százaléki eltérés jelenik meg, tapasztalataik szerint mit gondolnak a tinédzserek: mennyire nyújtanak védelmet a különböző fogamzásgátló eszközök a szexuális úton terjedő betegségekkel szemben.

TeenSTAR oktatók / nem TeenSTAR oktatók:

46. ábra: Tapasztalatai szerint a 14-18 éves korosztályba tartozók melyik fogamzásgátló eszközről feltételezik azt, hogy 100%-ban megvéd a nemi úton terjedő betegségektől? (Több válasz is megjelölhető.)

III.6.5. Természetes családtervezési módszerek

A női ciklus során zajló belső hormonális változások jellemző testi jelekkel járnak együtt. Ezeket a biomarkereket a nő megfigyelheti, kiértékelheti, és ezzel nyomon követheti, mi történik éppen a ciklusában. A modern természetes családtervezési, fogamzásszabályozási módszerek olyan, orvosok által kidolgozott módszerek, amely komoly tudományos háttérrel és több évtizedes múlttal rendelkeznek. Ilyenek a következők:

- a nyákmegfigyelésen alapuló Billings-módszer^{39, 40}
- a nyák és más egyéb biológiai jelek megfigyelésén alapuló Creighton-módszer⁴¹
- a nyák, LH-csúcs és más egyéb biológiai jelek megfigyelésén alapuló FEMM-módszer⁴²
- és az ébredési hőmérséklet, a nyák (és esetlegesen a méhszáj) változásait, valamint más testi jeleket megfigyelő és nyomon követő, úgynevezett tüneti-hőmérőzések Sensiplan-módszer⁴³

³⁹ <https://billings.hu/>

⁴⁰ <https://www.woomb.org/>

⁴¹ <https://csaladtervezo.hu/>

⁴² <https://www.termekenyvagy.hu/femm/>, <https://femmhealth.org/>

⁴³ <https://sensiplan.hu/>, <https://www.nfp-online.com/>

- a szintén tüneti-hőmérőzések, az ébredési hőmérséklet, a nyák (és esetlegesen a méhszáj) változásait nyomonkövető Fertility Awareness Method⁴⁴

Használatukkal megállapíthatóak a női ciklus termékeny és terméketlen napjai. Ez a tudás mind a fogamzás elérésére, mind a fogamzás elkerülésére használható. Fogamzásszabályozásként a fogamzásgátló tablettáéhoz hasonló megbízhatóságot mutatnak, viszont hormonális beavatkozás nélkül, természetes és organikus módon. Ezek a módszerek egyben az egészségtudatosság szempontjából is fontosak. A női hormonális háztartás egészségéről ugyanis a női ciklus, a rendszeres ovuláció fontos információkat nyújt.

Sok előnyük ellenére a modern természetes családtervezési módszerek kevésbé ismertek a társadalomban. A Tárki által 2019-folytatott reprezentatív felmérés alapján a cikluskövetéses fogamzásszabályozási módszereket a megkérdezett magyar fiatalok és felnőttek közül mindössze 4% használja rendszeresen.⁴⁵

Tinédzser lányok számára is nagyon sok pozitív hatással jár, ha megtanulják megfigyelni és értelmezni a testében zajló biológiai, hormonális változásokat kísérő testi jeleket. Tudhatják, mikorra várhatják a menstruációjukat; nyomon követhetik, rendben van-e a hormonális egészségük; pozitívabb lehet a viszonyuk a testükhöz; így növekedhet az önértékelésük; felelősebb döntéseket hozhatnak a szexualitással kapcsolatban és kevésbé lesznek kiszolgáltatva a hormonális változások okozta hangulatváltozásoknak.⁴⁶

III.6.6. Kutatási eredmények: A tinédzserek természetes családtervezési módszerekkel kapcsolatos ismeretei

Kérdés: „Tapasztalatai szerint 10 fiatalból hány hallott már természetes családtervezési módszerről?”

A fiatalokkal foglalkozó szakemberek tapasztalatai alapján a tinédzserek között meglehetősen kevesen hallottak a természetes családtervezési módszerekről. A válaszolók szerint tíz fiatalból mindössze körülbelül az egynegyedüknek van ismerete arról, hogy léteznek ilyen módszerek.

Teljes minta:

Átlag: 2,24

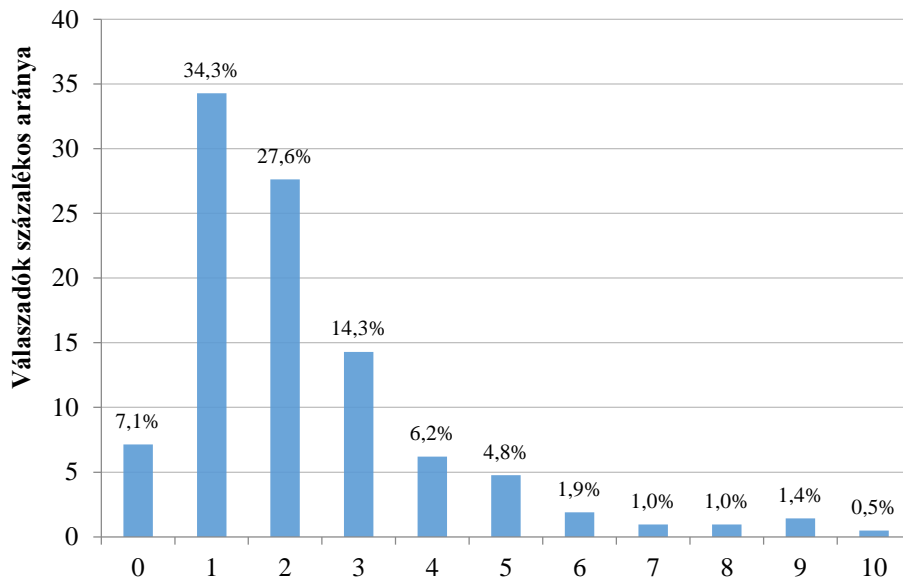
---

⁴⁴ <https://hormonmentes.hu/termekenysegtudat-tanfolyam/>, <https://www.nfpta.org.uk/>

⁴⁵ Dr. Rosta Gergely: Magyar fiatalok és felnőttek egészség- és termékenységtudatossága. Kutatási elemzés. (Budapest, 2019.)

<https://cikluskovetes.hu/wp-content/uploads/2020/11/CK-aj%C3%A1nl%C3%A1s.pdf>

⁴⁶ https://www.researchgate.net/publication/280601605_A_Randomized_Control_Trial_of_Teen_STAR

47. ábra: Tapasztalatai szerint 10 fiatalból hány hallott már természetes családtervezési módszerről?

Ha összehasonlítjuk a TeenSTAR oktatók és nem TeenSTAR oktatók válaszait, akkor szignifikáns különbséget láthatunk. A TeenSTAR oktatók szerint 10 fiatalból mindössze szűk egyötöde: 1,92, míg nem TeenSTAR oktatók szerint több mint egynegyedük: 2,62 hallott a természetes családtervezési módszerekről.

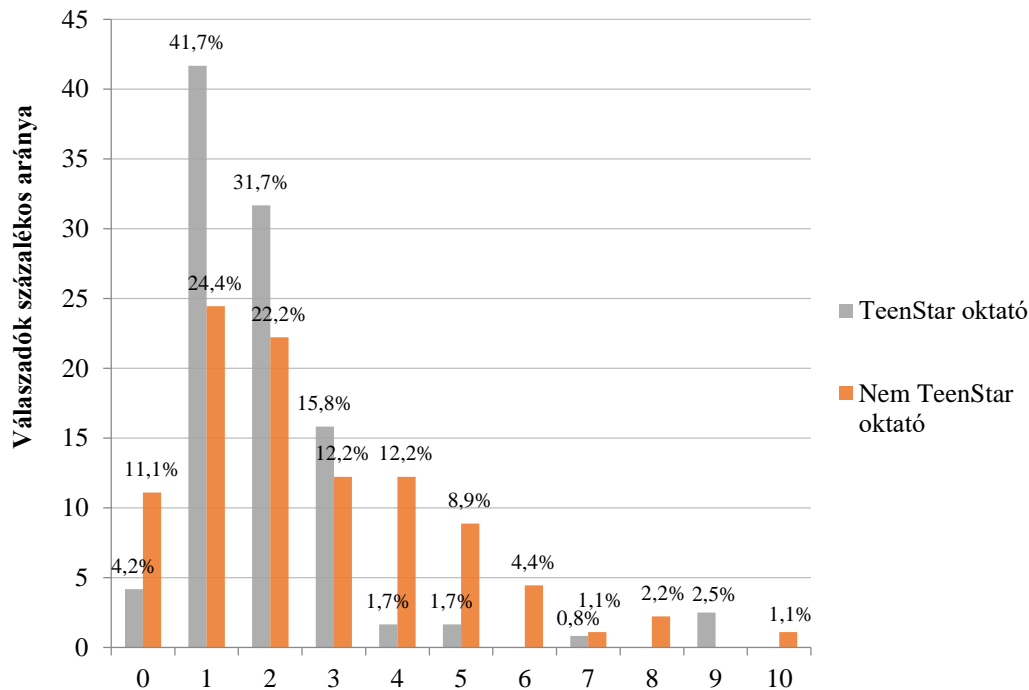
Ez a különbség adódhat abból az eltérő szemléletből, hogy egy TeenSTAR oktató „természetes családtervezési módszernek” a fent említett, tudományosan megalapozott cikluskövetéses, termékenységtudatosságon alapuló módszereket tekinti. Ezekről a módszerekről a felnőtt lakosság körében is igen hiányosak az ismeretek, ezért érthető, hogy igen kevés fiatal számára ismerősek. Egy nem TeenSTAR oktató szemében nagy valószínűséggel a megbízhatatlan „naptármódszer” vagy a megszakított közösülés is természetes családtervezési módszernek számít, ezek pedig nemcsak a felnőtt lakosság körében, hanem a fiatalok között is nagyobb valószínűséggel ismertek.

TeenSTAR oktatók / nem TeenSTAR oktatók:

TS átlag: 1,96

Nem TS átlag: 2,62

Statisztikai szempontból a két csoport válaszadóinak átlaga szignifikánsan különbözik egymástól ($t(159,120) = -2,557, p = 0,011$).

48. ábra: Tapasztalatai szerint 10 fiatalból hány hallott már természetes családtervezési módszerről?

III.6.7. A tinédzserek által ismert természetes családtervezési módszerek

A fiatalokkal foglalkozó szakemberek szerint a tinédzserek a természetes családtervezési módszerek közül leginkább a nagyon megbízhatatlan naptármódszerről hallottak. A naptármódszert pedig általában azonosítják minden ciklusmegfigyelésen alapuló, természetes módszerrel, és hangoztatják, hogy az nem biztonságos. Kis mértékben ismerik a kevésbé megbízható megszakításos közösülést, illetve elvétve hallottak a Billings vagy Sensiplan/hőmérőzős módszerről.

III.7. Tinédzserek és az információszerzés

III.7.1. Tinédzserek információs forrásai

Serdülőkorban a szülők sokszor kevés támaszt tudnak adni az útkeresésben a szerelem, párkapcsolat, szexualitás témájában. A szex ma is sokszor tabutéma a családokban. Az Országos Egészségfejlesztési Intézet felmérése szerint a tizenévesek mintegy háromnegyede egyáltalán nem beszél szüleivel a szexről.⁴⁷

Az iskolai egészségnevelés során az előírások szerint foglalkozni kell a nemi érés témakörével. A védőnő ennek alapján a tanulók korához igazítva minden osztályban tarthat felvilágosító

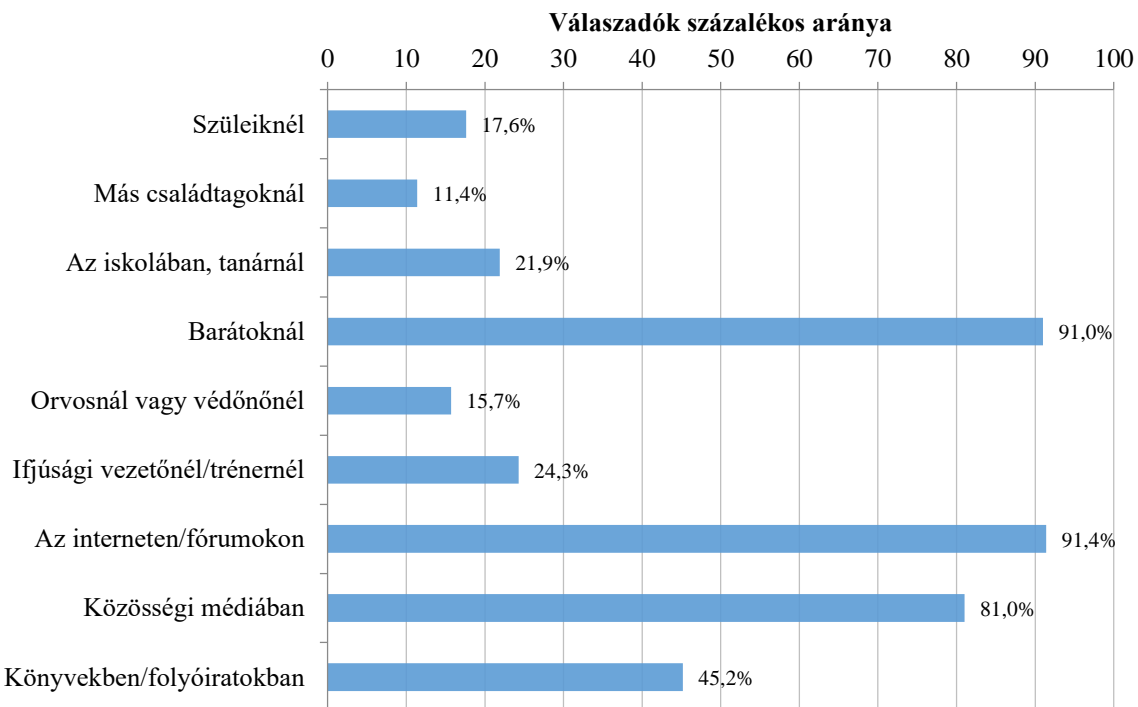
⁴⁷ http://regi.oefi.hu/tanulmany_szex.pdf

órákat. A kutatások szerint az iskolai szexedukáció a vártnál alacsonyabb mértékben biztosítja a tudást a szexualitás különböző aspektusaiban.⁴⁸

Ugyanakkor a mai információs alapú társadalomban az információ szinte korlátlanul bőséges és elérhető. Az internet és a közösségi média nagyon nagy hatással van a gyerekekre, kamaszokra az élet szinte minden területén: szexuális fejlődésükre, test- és önképükre, szokásaikra.

III.7.2. Kutatási eredmények: tinédzserek információs forrásai barátság, szerelem, szexualitás témájában

A fiatalokkal foglalkozó szakemberek tapasztalata szerint a tinédzserek legnagyobb része, 90% körül az interneten/fórumokon, illetve a barátoknál keresi az információt barátság, szerelem, szexualitás témájában. Valamivel kisebb, de hasonlóan magas arányban (81%) a közösségi médiában, míg körülbelül feleannyian könyvekben, folyóiratokban (45%). Egynegyedük-egyötödük fordul tanárhoz vagy valakihez az iskolában, vagy ifjúsági vezetőhöz, trénerhez. Kevesebb mint egynegyedük az, aki szülőhöz vagy más családtaghoz fordul, míg csupán egyhatodik orvoshoz vagy védőnőhöz.

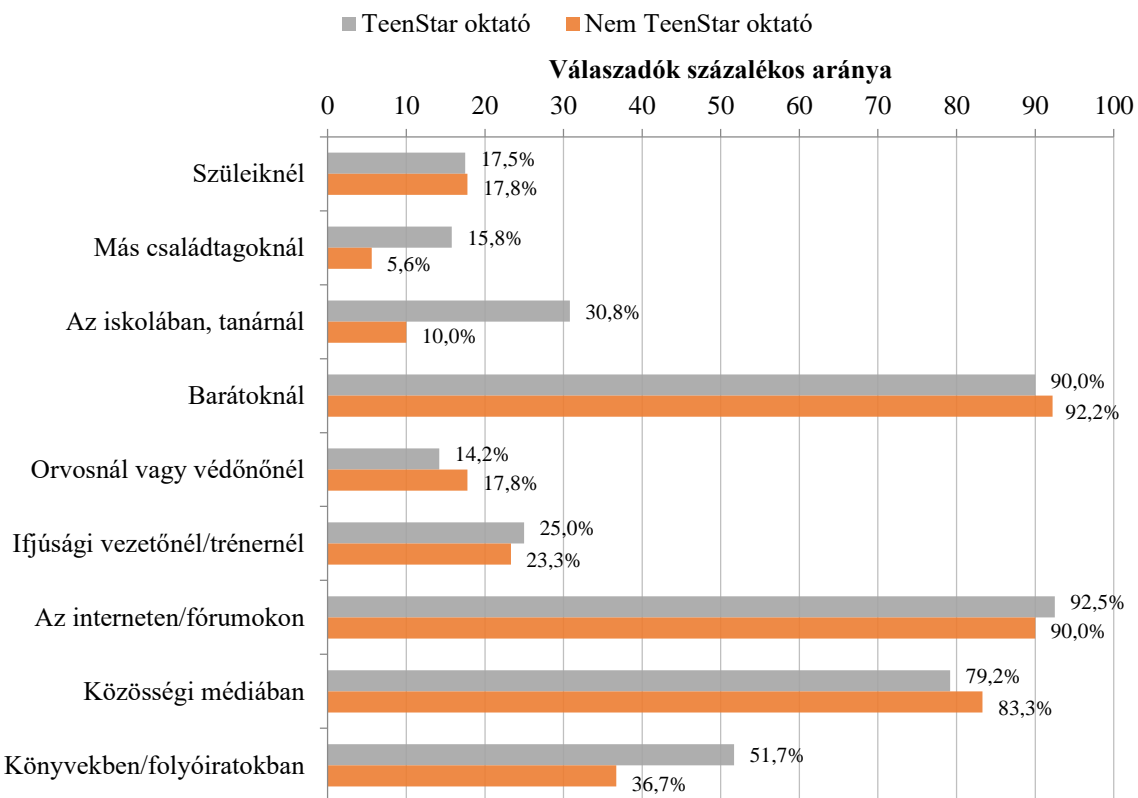

49. ábra: Ön szerint a 14-18 éves korosztályba tartozók hol keresnek választ a barátság, szerelem és a szexualitással kapcsolatos kérdéseikre? (Több válasz is megjelölhető.)

⁴⁸ Jäger A. és Tigyi Z. (2012): Szexuális magatartás vizsgálat középiskolások körében. Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar, Pécs

https://www.researchgate.net/publication/292606821_Szexualis_magatartas_vizsgalat_kozepiskolasok_koreben

A TeenSTAR és nem TeenSTAR oktatók véleménye nagyon hasonló a barátok, internet, közösségi média, szülők mint információforrás megítélésében. A TeenSTAR oktatók tapasztalata szerint viszont jóval több fiatal fordul tanárhoz az iskolában, vagy használ könyvet, folyóiratot a témában, mint a nem TeenSTAR oktatók tapasztalata. Könnyen lehet, hogy egy hosszabb időn át tartó TeenSTAR foglalkozás-sorozat folyamán a tinédzserekben kiépül a bizalom az oktatók iránt, így könnyebben fordulnak hozzájuk a kérdéseikkel, illetve fogadják el az általuk ajánlott könyveket.

50. ábra: Ön szerint a 14-18 éves korosztályba tartozók hol keresnek választ a barátság, szerelem és a szexualitással kapcsolatos kérdéseikre? (Több válasz is megjelölhető.)

III.8. Tapasztalatok és vélemények a felvilágosítással kapcsolatban

A felmérés során a szakemberek a felvilágosítással kapcsolatos tapasztalataikról is nyilatkoztak, valamint arról, hogy véleményük szerint különböző témáknak milyen fontossággal kellene megjelenni a felvilágosításban.

III.8.1. A szakemberek tapasztalatai a felvilágosítással kapcsolatban

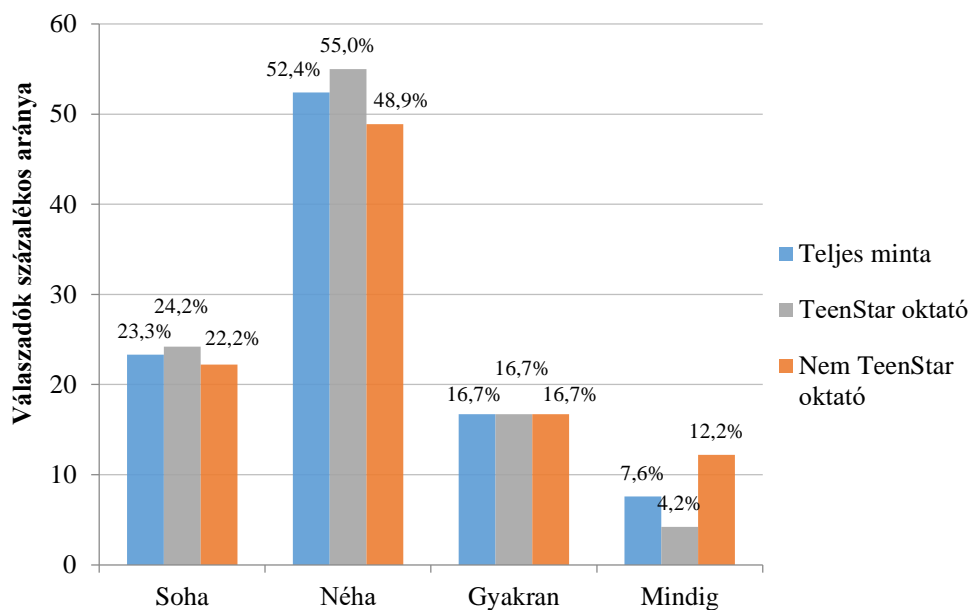
A magyar és az osztrák szakemberek szerint egybehangzóan a fogamzásgátlás, a szexuális aktus, a testi változások–nemi szervek és a nemi betegségek témája az, ami leggyakrabban megjelenik a felvilágosítás során. Viszonylag kevés eltérés volt a két ország szakemberei által

adott válaszok összehasonlítása során. Ugyanakkor különbségek figyelhetők meg a a TeenSTAR és a nem TeenSTAR oktatók válaszaiban a felvilágosításban megjelenő hangsúlyokat illetően, ahogy ez a szakemberek tapasztalataiból kitűnik.

1.kérdés: „Nőnek/Férfinak lenni”

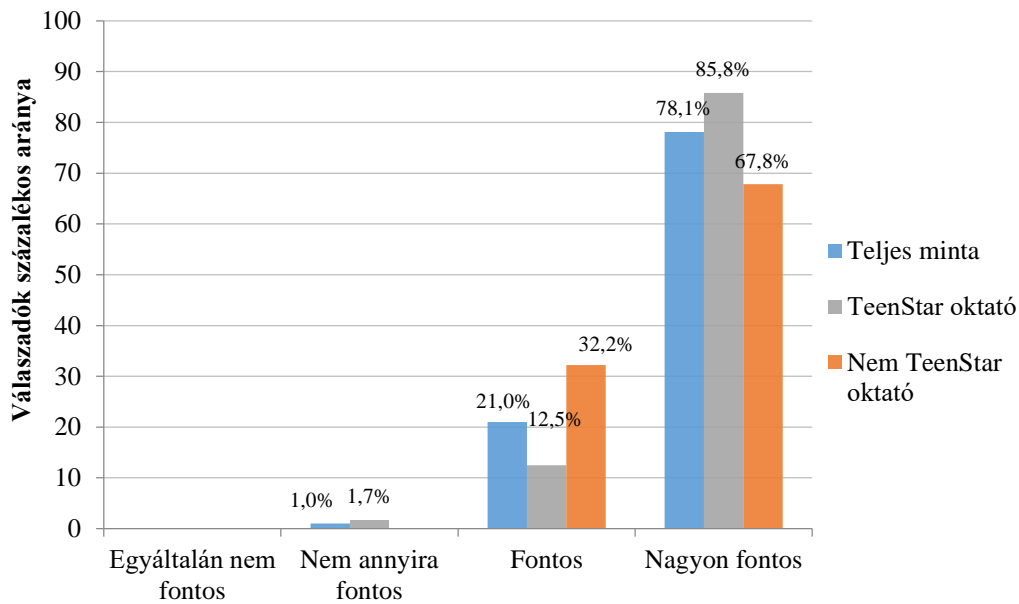
Ez a téma legjellemzőbb módon csak néha jelenik meg egy átlagos iskolai felvilágosítás során, ez a tapasztalata a fiatalokkal foglalkozó szakemberek több mint felének (52,4%). Mind a TeenSTAR, mind a nem TeenSTAR oktatók nagyon fontosnak tartanak, hogy ez a téma megjelenjen, de a TeenSTAR oktatók jóval nagyobb arányban (85,8%) tartották fontosnak ezt, mint a nem TeenSTAR oktatók (67,8%).

Milyen gyakran jelenik meg:

51. ábra: Tapasztalatai szerint milyen gyakran jelenik meg az alábbi témakör egy átlagos iskolai felvilágosítás során: „Nőnek/Férfinak lenni”?

Mennyire tartja fontosnak:

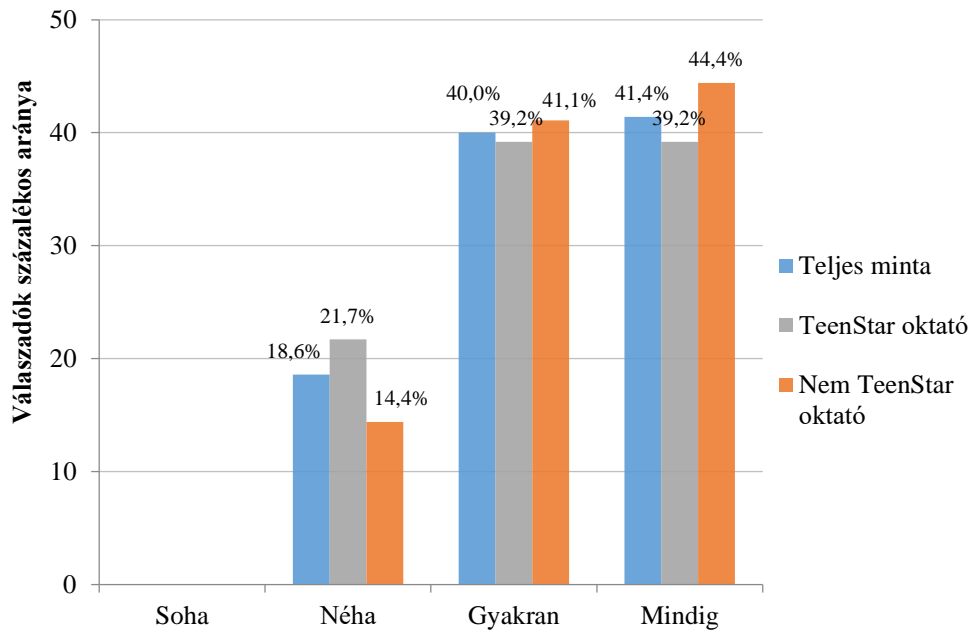
52. ábra: Mennyire tartja fontosnak, hogy megjelenjen az alábbi témakör egy felvilágosítás során: „Nőnek/Férfinak lenni”?

2.kérdés: „Testi változások, nemi szervek”

A testi változások nemi szervek témája gyakran vagy mindig megjelenik az átlagos iskolai felvilágosítás során a fiatalokkal foglalkozó szakemberek tapasztalata szerint, ebben nagyon kevésbé van eltérés a TeenSTAR és a nem TeenSTAR oktatók között. Mind a TeenSTAR, mind a nem TeenSTAR oktatók nagyon fontosnak tartják, hogy ez a téma megjelenjen, de a TeenSTAR oktatók jóval nagyobb arányban (88,3%) tartották fontosnak ezt, mint a nem TeenSTAR oktatók (67,8%).

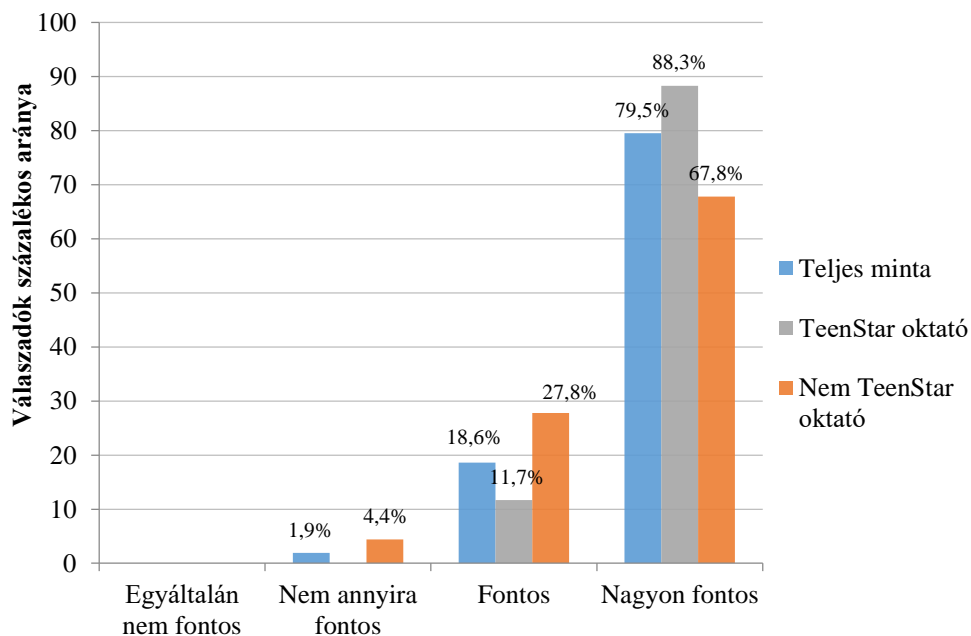
Milyen gyakran jelenik meg:

53. ábra: Tapasztalatai szerint milyen gyakran jelenik meg az alábbi témakör egy átlagos iskolai felvilágosítás során: „Testi változások, nemi szervek”?

Mennyire tartja fontosnak:

54. ábra: Mennyire tartja fontosnak, hogy megjelenjen az alábbi témakör egy felvilágosítás során: „Testi változások, nemi szervek”?

3.kérdés: „Termékenység”

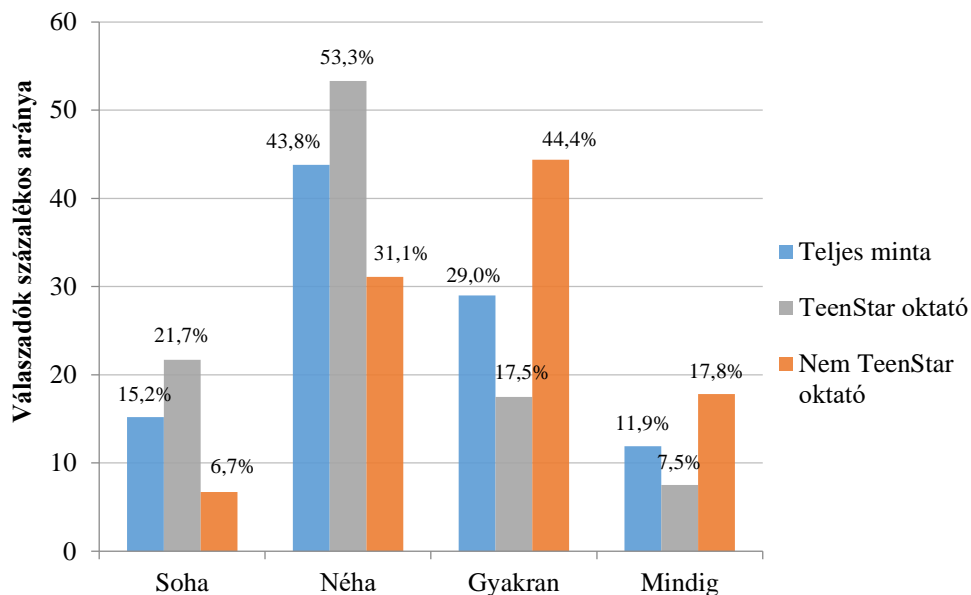
A termékenység téma a szakemberek legnagyobb része (43,8%) szerint csak néha jelenik meg az átlagos iskolai felvilágosítás során. Ezzel a témával kapcsolatban jelentős eltérés van a TeenSTAR és a nem TeenSTAR oktatók tapasztalatai között: a TeenSTAR oktatók legnagyobb része, több mint fele szerint (53,3%) van ez így, míg a nem TeenSTAR oktatók kevesebb mint egyharmada tapasztalja ezt (31,1%). A nem TeenSTAR oktatók nagyobb része (44,4%) úgy

látja, gyakran megjelenik ez a téma, míg a TeenSTAR oktatók csak jóval kisebb része (29%) tapasztalja ezt.

Ez a különbség abból adódhat, hogy a TeenSTAR oktatók számára a termékenység egy sokkal alaposabb és komplexebb megközelítést jelent, ami valóban ritkán szokott átlagos iskolai felvilágosítás során megjelenni.

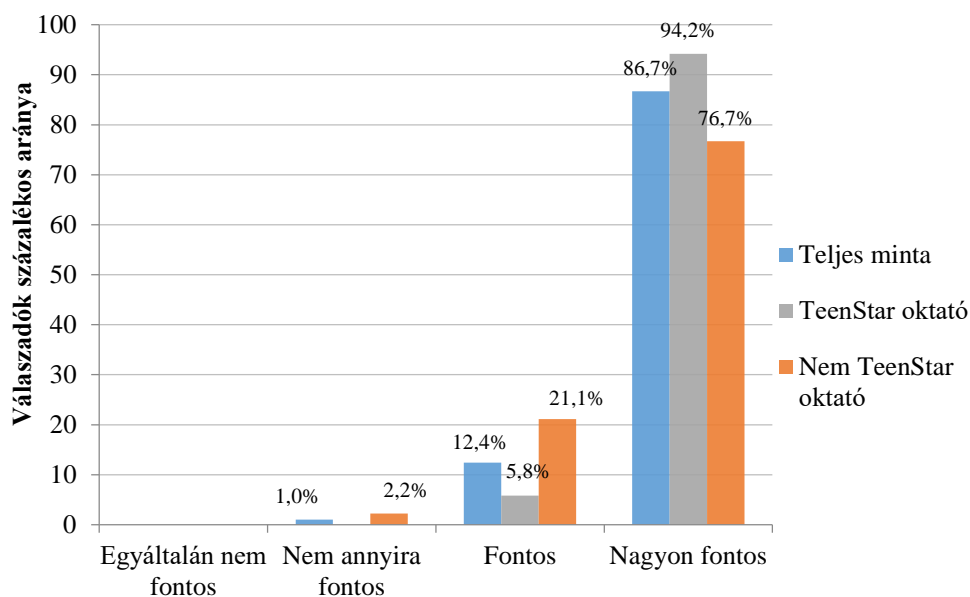
Mind a TeenSTAR, mind a nem TeenSTAR oktatók nagyon fontosnak tartanak, hogy a termékenység téma megjelenjen a felvilágosításban. A TeenSTAR oktatók túlnyomó többsége (94,2%)-a tartotta fontosnak ezt, míg a nem TeenSTAR oktatók körülbelül háromnegyede (76,7%).

Milyen gyakran jelenik meg:

55. ábra: Tapasztalatai szerint milyen gyakran jelenik meg az alábbi témakör egy átlagos iskolai felvilágosítás során: „Termékenység”?

Mennyire tartja fontosnak:

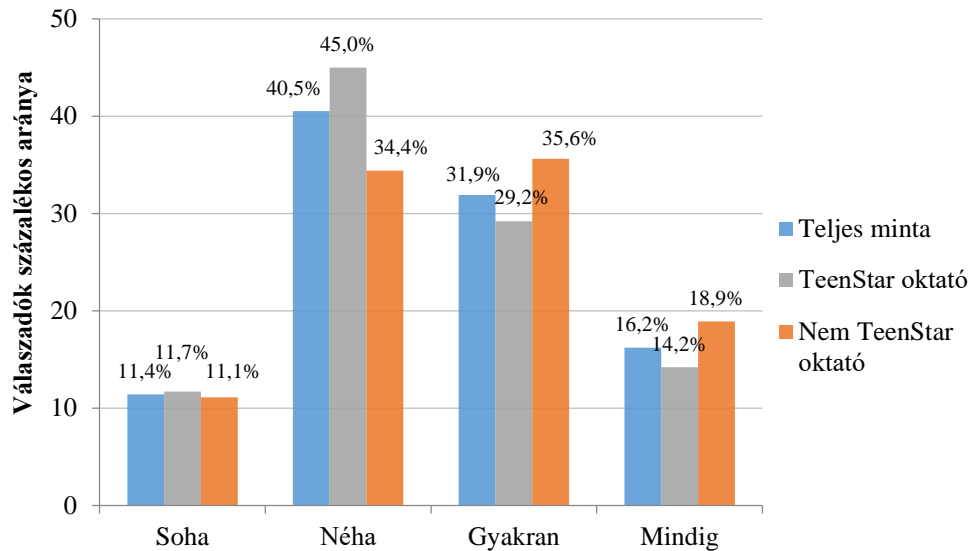

56. ábra: Mennyire tartja fontosnak, hogy megjelenjen az alábbi témakör egy felvilágosítás során: „Termékenység”?

4.kérdés: „Egészséges életmód”

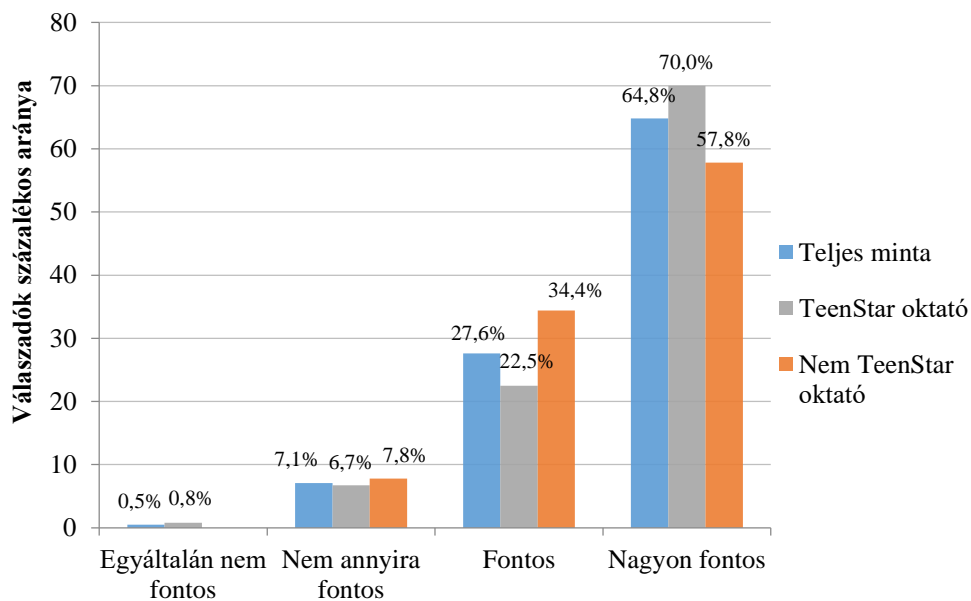
Az egészséges életmód témája a szakemberek szerint jellemző módon (40,5%) csak néha jelenik meg az átlagos iskolai felvilágosítás során. Eltérést láthatunk a TeenSTAR oktatók és a nem TeenSTAR oktatók tapasztalata között: a TeenSTAR oktatók legnagyobb része (45%) szerint inkább néha, a nem TeenSTAR oktatók többsége (35,6%) szerint inkább gyakran jelenik meg ez a téma. Mind a TeenSTAR, mind a nem TeenSTAR oktatók nagyon fontosnak tartanak, hogy ez a téma megjelenjen a felvilágosításban. A nem TeenSTAR oktatók közül valamivel több (18,9%) tartotta fontosnak ezt, mint a nem TeenSTAR oktatók (14,2%).

Milyen gyakran jelenik meg:

57. ábra: Tapasztalatai szerint milyen gyakran jelenik meg az alábbi témakör egy átlagos iskolai felvilágosítás során: „Egészséges életmód”?

Mennyire tartja fontosnak:

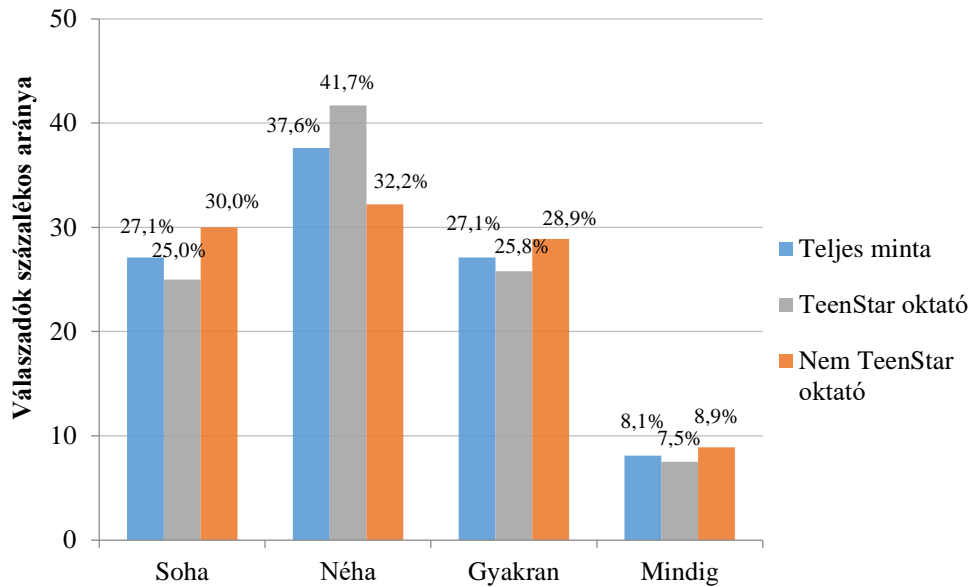
58. ábra: Mennyire tartja fontosnak, hogy megjelenjen az alábbi témakör egy felvilágosítás során: „Egészséges életmód”?

5.kérdés: „Barátság”

Meglehetősen szórnak a válaszok, hogy a szakemberek szerint a barátság témája mennyire jelenik meg az átlagos iskolai felvilágosítás során: körülbelül egyharmaduk szerint (37,6%) jellemző módon néha, míg körülbelül egynegyedük szerint (27,1%) soha, szintén körülbelül egynegyedük szerint (27,1%) gyakran. A TeenSTAR oktatók legnagyobb része (41,7%) szerint inkább néha, míg a nem TeenSTAR oktatók válaszai nagyjából egyenletesen oszlanak meg a soha-néha-gyakran között. Mind a TeenSTAR, mind a nem TeenSTAR oktatók többsége

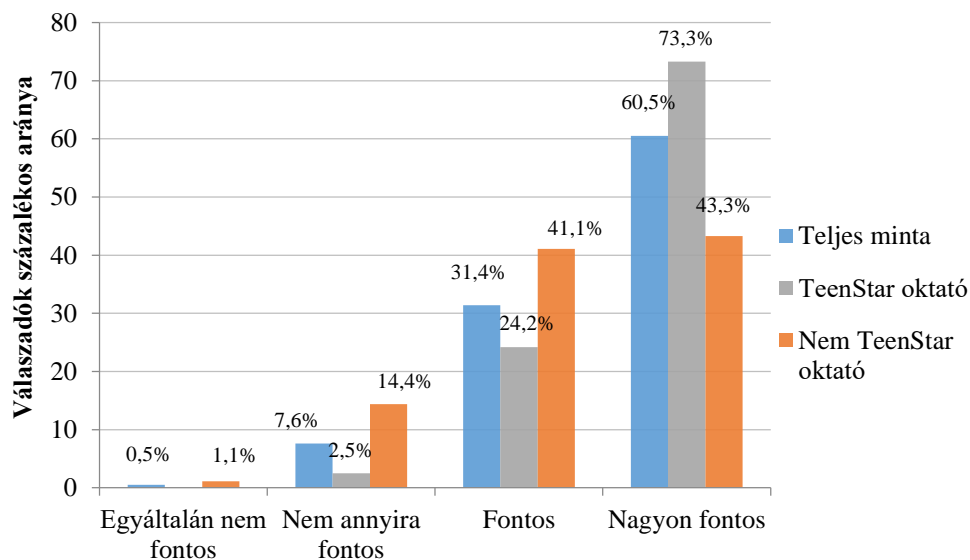
nagyon fontosnak tartaná, hogy ez a téma megjelenjen a felvilágosításban, a TeenSTAR oktatók közül 30%-kal több tartotta fontosnak ezt, mint a nem TeenSTAR oktatók.

Milyen gyakran jelenik meg:

59. ábra: Tapasztalatai szerint milyen gyakran jelenik meg az alábbi témakör egy átlagos iskolai felvilágosítás során: „Barátság”?

Mennyire tartja fontosnak:

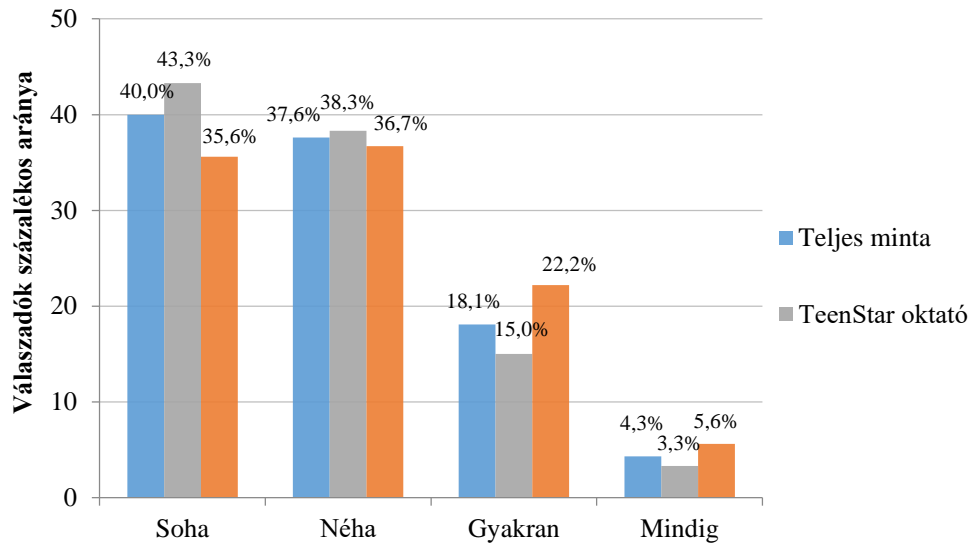

60. ábra: Mennyire tartja fontosnak, hogy megjelenjen az alábbi témakör egy felvilágosítás során: „Barátság”?

6.kérdés: „Jövőkép – víziók az életről”

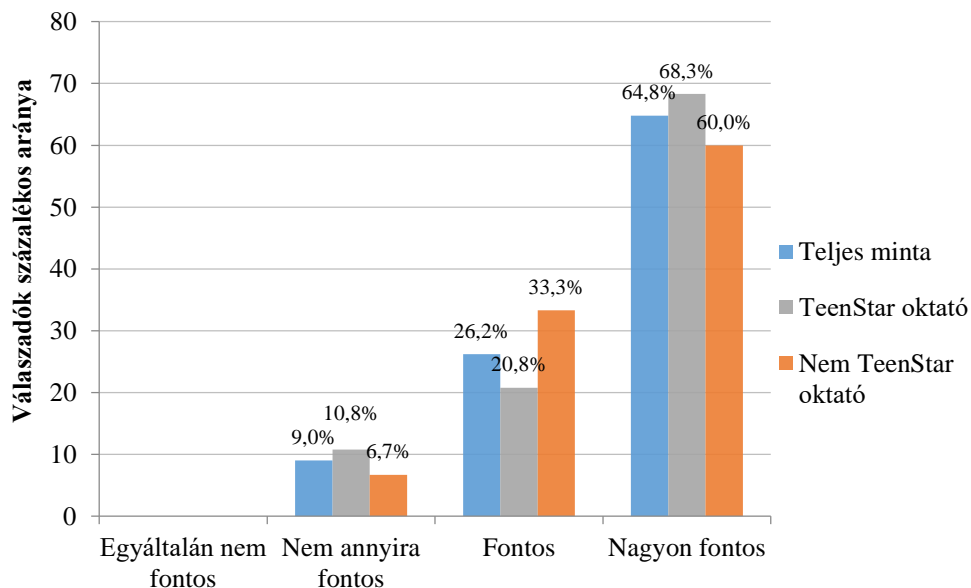
A jövőkép témája a szakemberek négyötöde szerint jellemző módon soha, bő kétharmada szerint (37,6%) néha jelenik meg az átlagos iskolai felvilágosítás során. A TeenSTAR oktatók legnagyobb része (43,3%) szerint inkább soha, míg a nem TeenSTAR oktatók válaszai egyenletesen oszlanak meg a soha és a néha között. Mind a TeenSTAR, mind a nem TeenSTAR oktatók többsége nagyon fontosnak tartaná, hogy ez a téma megjelenjen a felvilágosításban, a TeenSTAR oktatók közül valamivel több (68,3%) tartotta fontosnak ezt, mint a nem TeenSTAR oktatók (60%).

Milyen gyakran jelenik meg:

61. ábra: Tapasztalatai szerint milyen gyakran jelenik meg az alábbi témakör egy átlagos iskolai felvilágosítás során: „Jövőkép - víziók az életről”?

Mennyire tartja fontosnak:

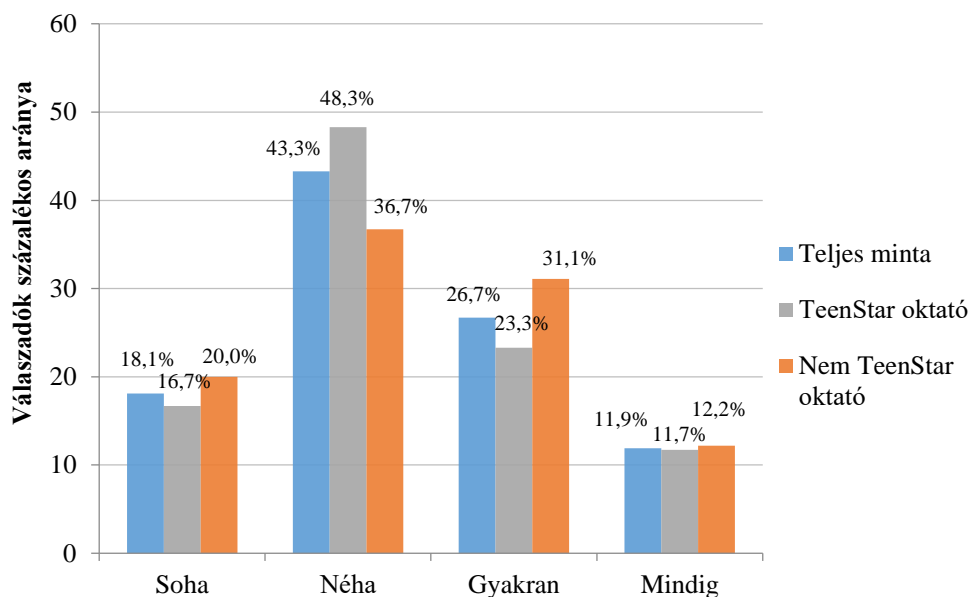

62. ábra: Mennyire tartja fontosnak, hogy megjelenjen az alábbi témakör egy felvilágosítás során: „Jövőkép - víziók az életről”?

7.kérdés: „Szerelem – szeretet”

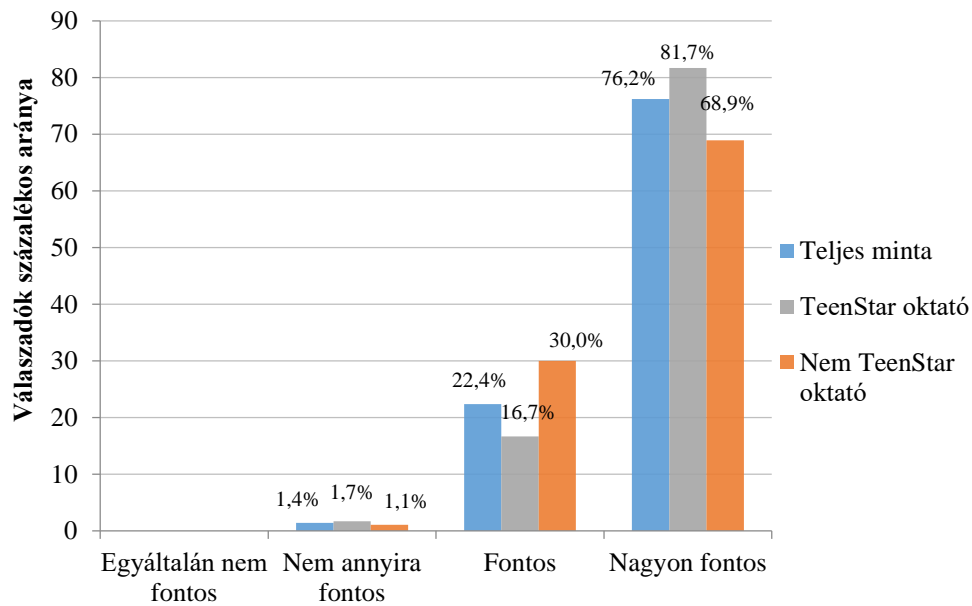
A szerelem-szeretet témája a szakemberek legnagyobb része szerint (43,3%) jellemző módon csak néha jelenik meg az átlagos iskolai felvilágosítás során. Mind a TeenSTAR, mind a nem TeenSTAR oktatók nagyon fontosnak tartanak, hogy ez a téma megjelenjen a felvilágosításban, a TeenSTAR oktatók közül valamivel többen (81,7%) tartották fontosnak ezt, mint a nem TeenSTAR oktatók közül (68,9%).

Milyen gyakran jelenik meg:

63. ábra: Tapasztalatai szerint milyen gyakran jelenik meg az alábbi témakör egy átlagos iskolai felvilágosítás során: „Szerelem - szeretet”?

Mennyire tartja fontosnak:

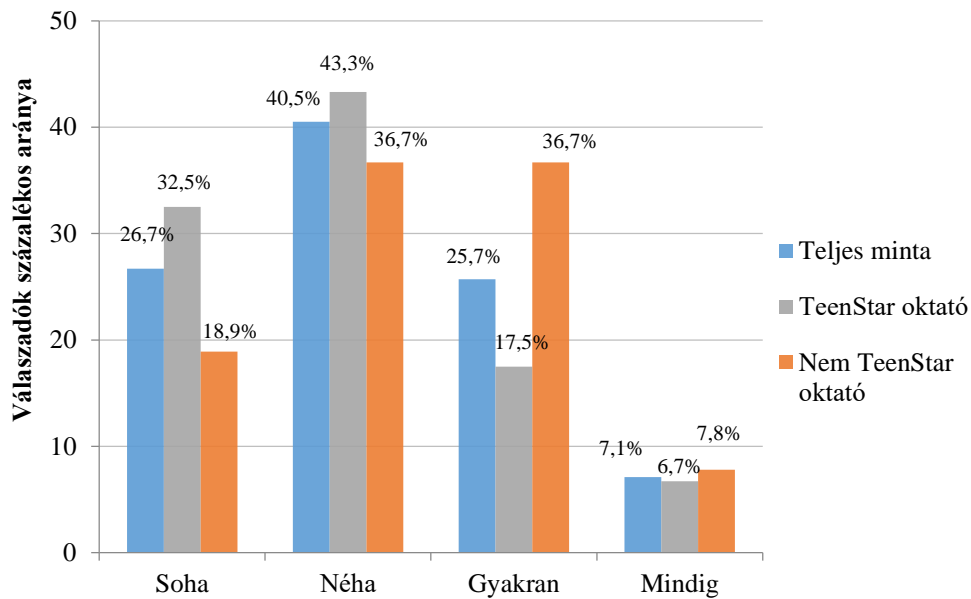
64. ábra: Mennyire tartja fontosnak, hogy megjelenjen az alábbi témakör egy felvilágosítás során: „Szerelm - szeretet”?

8.kérdés: „A másik nem megismerése”

A másik nem megismerésének témája a szakemberek legnagyobb része (40,5%) szerint jellemző módon csak néha jelenik meg az átlagos iskolai felvilágosítás során. A TeenSTAR oktatók szerint inkább néha (43,3%), a nem TeenSTAR oktatók válaszai egyenlően oszlanak meg a néha és a gyakran között (36,7%-36,7%). Mind a TeenSTAR, mind a nem TeenSTAR oktatók nagyon fontosnak tartanak, hogy ez a téma megjelenjen a felvilágosításban, (71,4%). A TeenSTAR oktatók háromötöde tartotta nagyon fontosnak ezt, míg a nem TeenSTAR oktatók négyötöde.

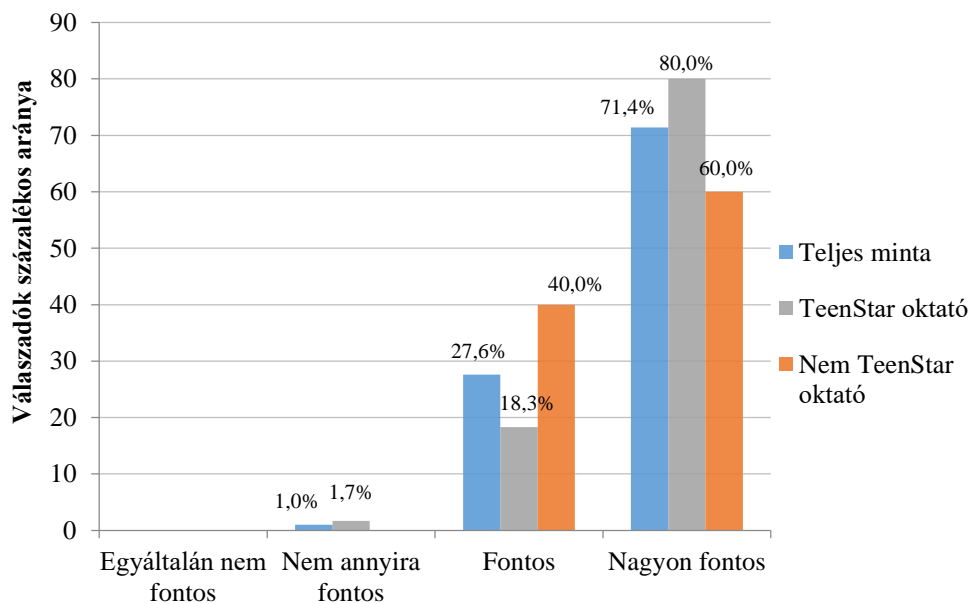
Milyen gyakran jelenik meg:

65. ábra: Tapasztalatai szerint milyen gyakran jelenik meg az alábbi témakör egy átlagos iskolai felvilágosítás során: „A másik nem megismerése”?

Mennyire tartja fontosnak:

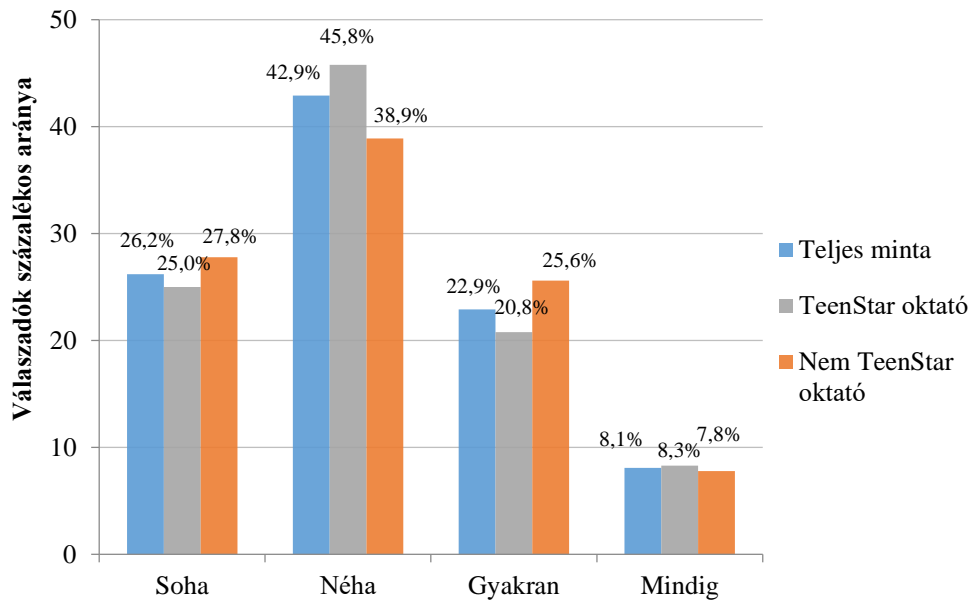

66. ábra: Mennyire tartja fontosnak, hogy megjelenjen az alábbi témakör egy felvilágosítás során: „A másik nem megismerése”?

9.kérdés: „Randi”

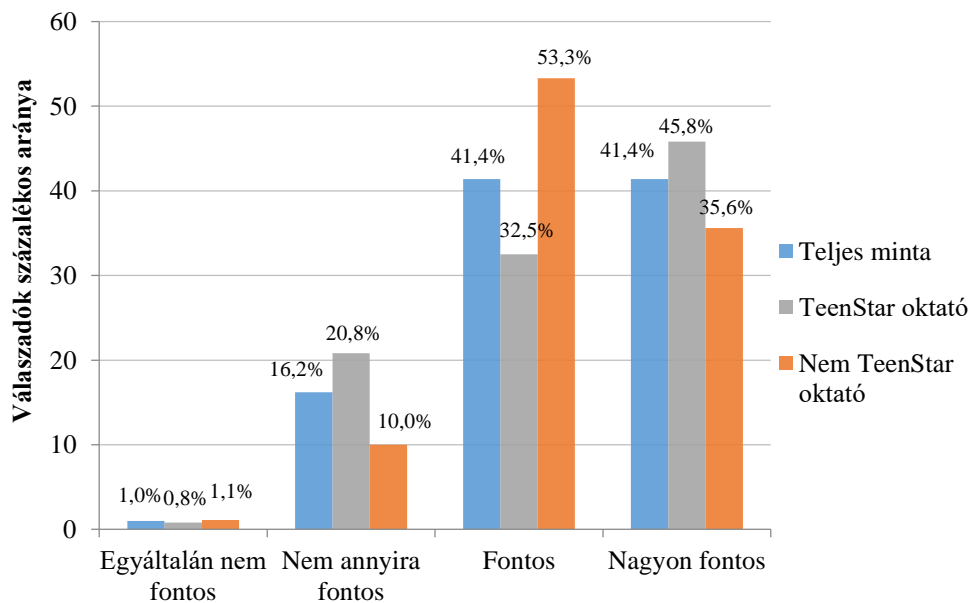
A randi témája a szakemberek legnagyobb része (42,9%) szerint jellemző módon csak néha jelenik meg az átlagos iskolai felvilágosítás során. Kis eltéréssel mind a TeenSTAR oktatók (45,8%), mind a nem TeenSTAR oktatók (38,9%) így látják. A szakemberek fontosnak vagy nagyon fontosnak tartanak, hogy ez a téma megjelenjen a felvilágosításban: a TeenSTAR oktatók majdnem fele (45,8%) nagyon fontosnak, a nem TeenSTAR oktatók több mint fele (53,3%) fontosnak.

Milyen gyakran jelenik meg:

67. ábra: Tapasztalatai szerint milyen gyakran jelenik meg az alábbi témakör egy átlagos iskolai felvilágosítás során: „Randi”?

Mennyire tartja fontosnak:

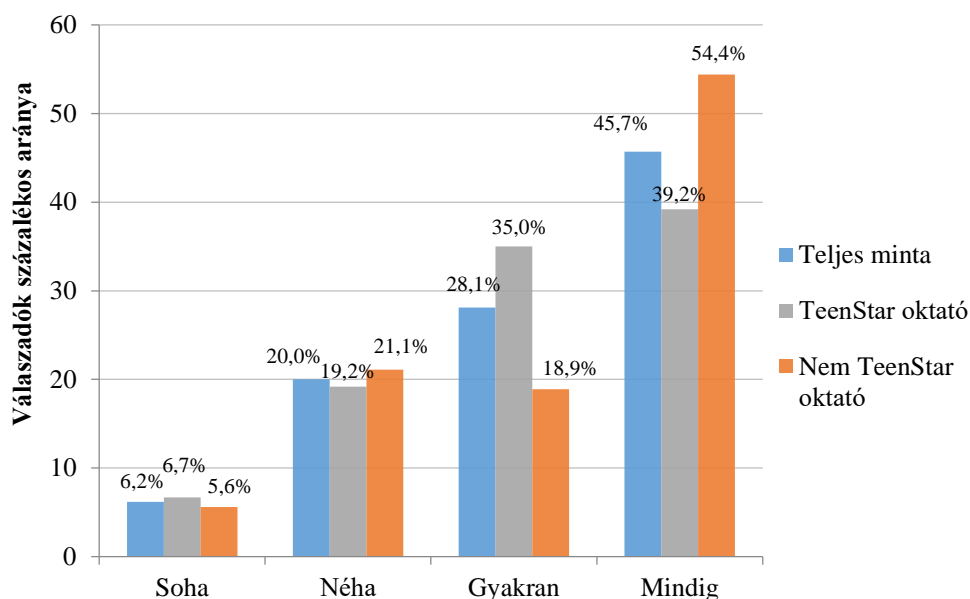
68. ábra: Mennyire tartja fontosnak, hogy megjelenjen az alábbi témakör egy felvilágosítás során: „Randi”?

10.kérdés: „Szexuális aktus”

A szexuális aktus témája a szakemberek nagyobb része (45,7%) szerint jellemző módon mindig megjelenik az átlagos iskolai felvilágosítás során - a nem TeenSTAR oktatók közül többnek (54,4%) ez a véleménye, mint a TeenSTAR oktatóknak (39,2%). Mind a TeenSTAR, mind a nem TeenSTAR oktatók legnagyobb része, majdnem fele (39%) nagyon fontosnak tartanák,

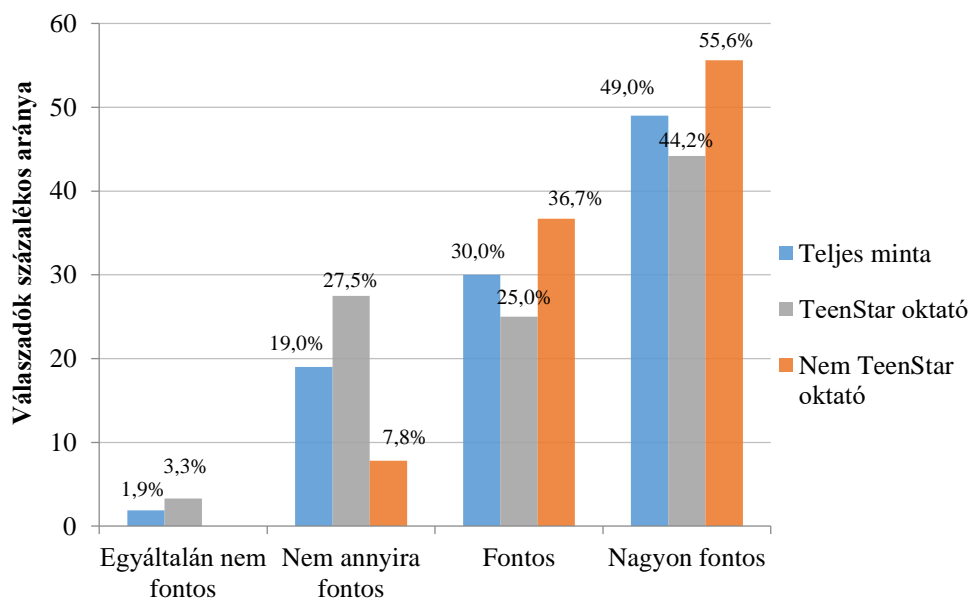
hogy ez a téma megjelenjen a felvilágosításban. A nem TeenSTAR oktatók közül valamivel több (54,4%) tartotta fontosnak ezt, mint a TeenSTAR oktatók (39,2%).

Milyen gyakran jelenik meg:

69. ábra: Tapasztalatai szerint milyen gyakran jelenik meg az alábbi témakör egy átlagos iskolai felvilágosítás során: „Szexuális aktus”?

Mennyire tartja fontosnak:

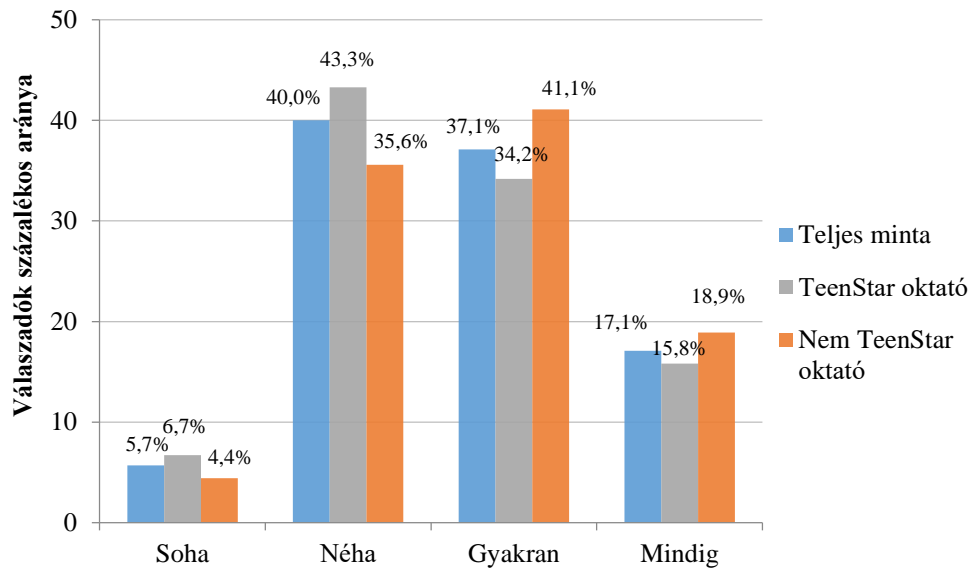
70. ábra: Mennyire tartja fontosnak, hogy megjelenjen az alábbi témakör egy felvilágosítás során: „Szexuális aktus”?

11.kérdés: „Az új élet kezdete”

Az új élet kezdetének témája a szakemberek kétötöde szerint jellemző módon néha, valamivel kevesebb mint kétötöde szerint (37,1%) gyakran jelenik meg az átlagos iskolai felvilágosítás során - a TeenSTAR oktatók szerint inkább néha (43,3%), a nem TeenSTAR oktatók szerint

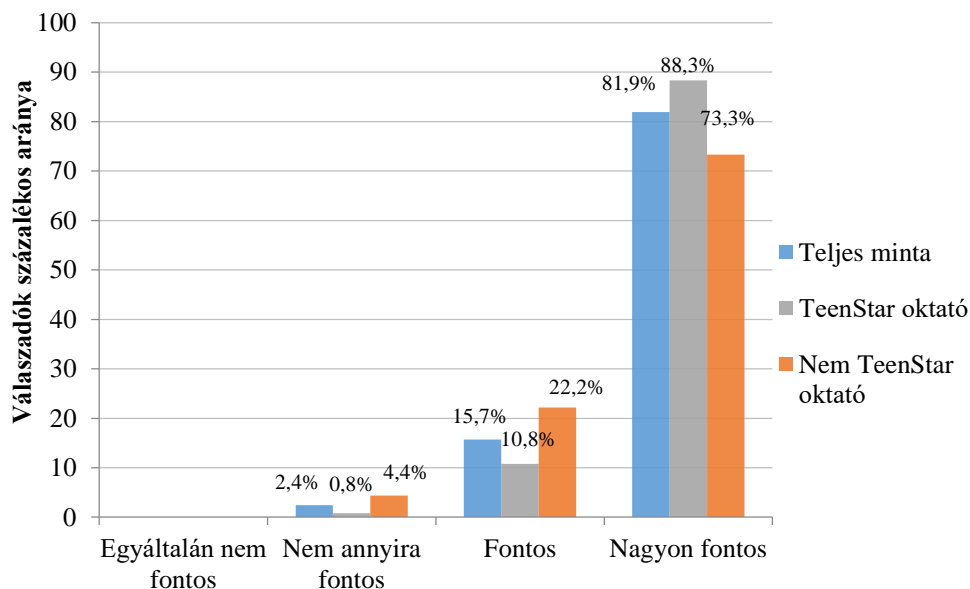
inkább gyakran (41,1%). Mind a TeenSTAR, mind a nem TeenSTAR oktatók nagyon fontosnak tartanak (81,9%), hogy ez a téma megjelenjen a felvilágosításban -, a TeenSTAR oktatók túlnyomó része (88,3%) tartotta nagyon fontosnak ezt, míg a nem TeenSTAR oktatók szűk háromnegyede (73,3%).

Milyen gyakran jelenik meg:

71. ábra: Tapasztalatai szerint milyen gyakran jelenik meg az alábbi témakör egy átlagos iskolai felvilágosítás során: „Az új élet kezdete”?

Mennyire tartja fontosnak:

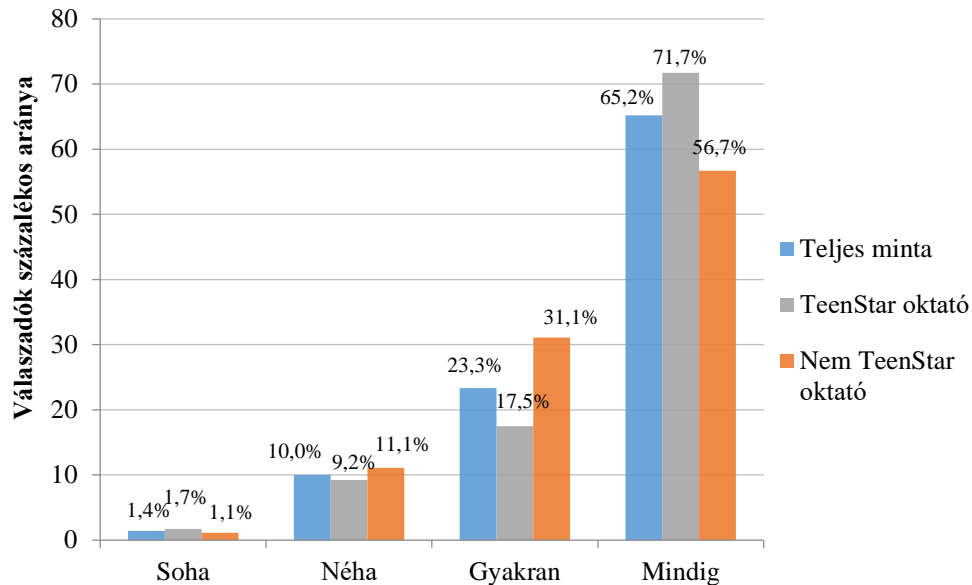
72. ábra: Mennyire tartja fontosnak, hogy megjelenjen az alábbi témakör egy felvilágosítás során: „Az új élet kezdete”?

12.kérdés: „Fogamzágatlás”

A fogamzágatlás témája a szakemberek nagy többsége, majdnem kétharmada (65,2%) szerint jellemző módon mindig megjelenik az átlagos iskolai felvilágosítás során. A TeenSTAR

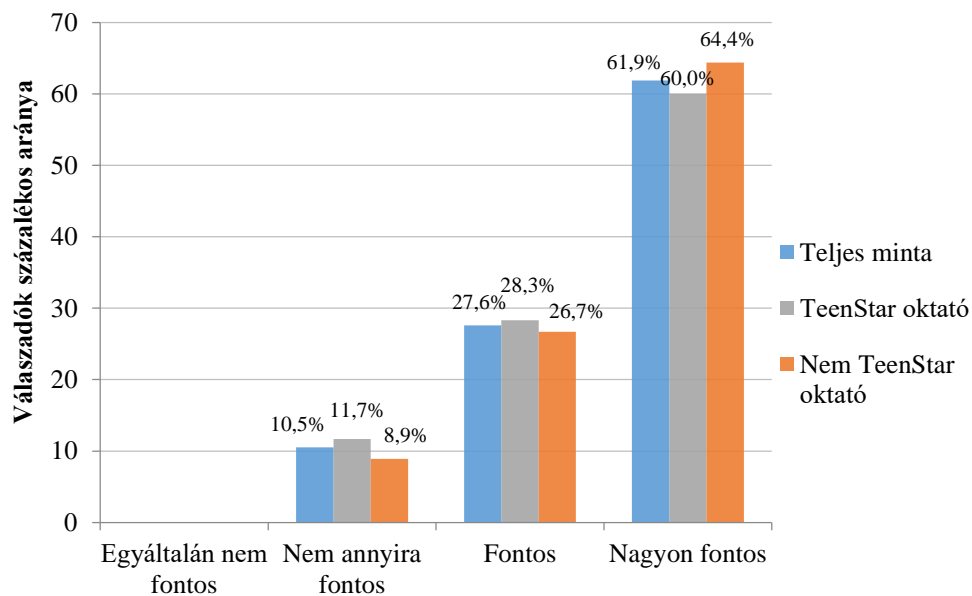
oktatók közül majdnem háromnegyede (71,4%) látja így, míg a nem TeenSTAR oktatók több mint fele (56,7%). Mind a TeenSTAR, mind a nem TeenSTAR oktatók megközelítőleg kétharmada nagyon fontosnak tartaná, hogy ez a téma megjelenjen a felvilágosításban.

Milyen gyakran jelenik meg:

73. ábra: Tapasztalatai szerint milyen gyakran jelenik meg az alábbi témakör egy átlagos iskolai felvilágosítás során: „Fogamzásgátlás”?

Mennyire tartja fontosnak:

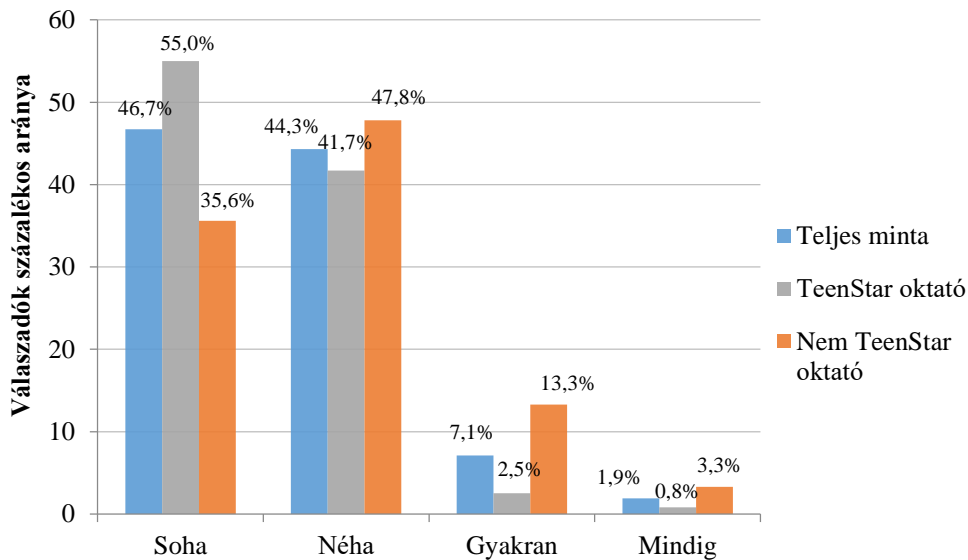
74. ábra: Mennyire tartja fontosnak, hogy megjelenjen az alábbi témakör egy felvilágosítás során: „Fogamzásgátlás”?

13.kérdés: „Természetes családtervezés”

A természetes családtervezés témája a szakemberek többsége szerint jellemző módon soha (46,7%) vagy néha (44,3%) jelenik meg az átlagos iskolai felvilágosítás során. A TeenSTAR

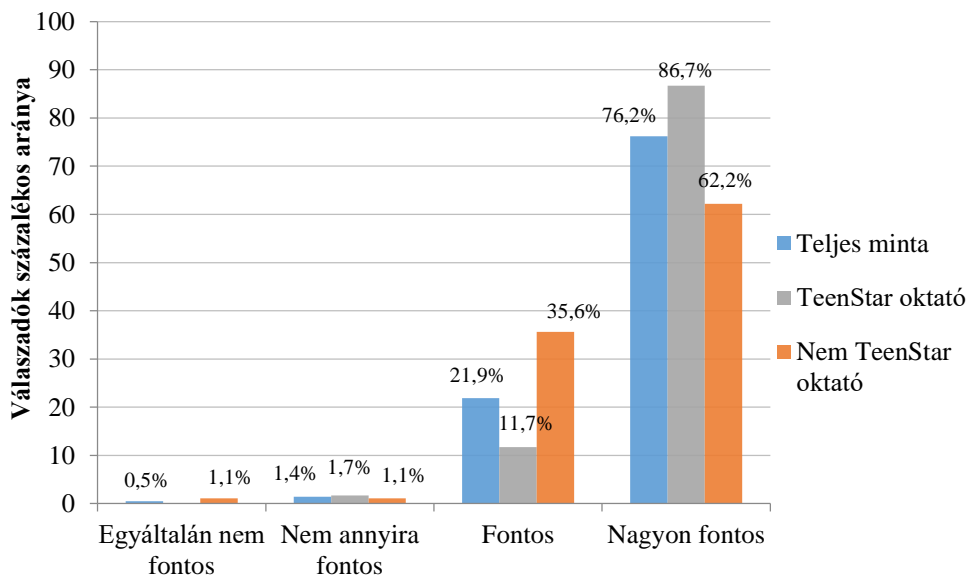
oktatók szerint inkább soha (55%), a nem TeenSTAR oktatók szerint inkább néha (47,8%). Mind a TeenSTAR, mind a nem TeenSTAR oktatók nagyon fontosnak tartanak, hogy ez a téma megjelenjen a felvilágosításban (76,2%), a TeenSTAR oktatók közül jóval több (86,7%) tartotta fontosnak ezt, mint a nem TeenSTAR oktatók (62,2%).

Milyen gyakran jelenik meg:

75. ábra: Tapasztalatai szerint milyen gyakran jelenik meg az alábbi témakör egy átlagos iskolai felvilágosítás során: „Természetes családtervezés”?

Mennyire tartja fontosnak:

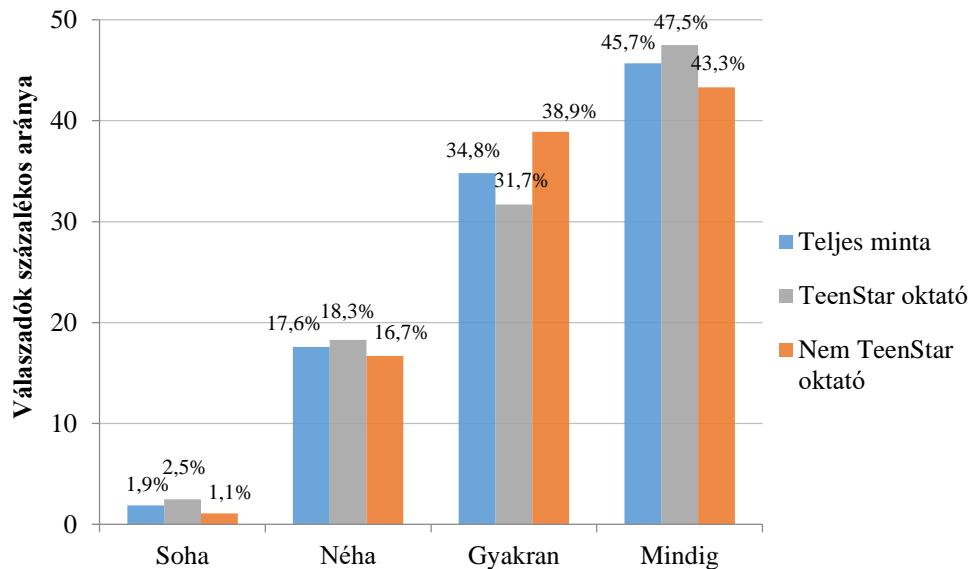
76. ábra: Mennyire tartja fontosnak, hogy megjelenjen az alábbi témakör egy felvilágosítás során: „Természetes családtervezés”?

14.kérdés: „Nemi betegségek”

A nemi betegségek témája a szakemberek többsége, majdnem fele (45,7%) szerint jellemző módon mindig megjelenik az átlagos iskolai felvilágosítás során. A TeenSTAR és a nem

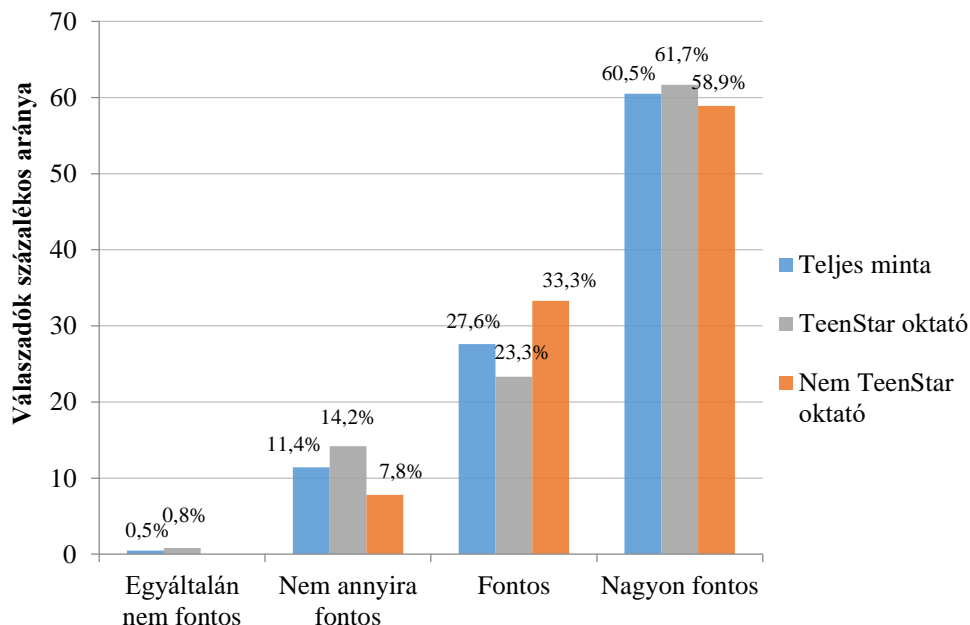
TeenSTAR oktatók ezt nagyon hasonlóan látják, csupán néhány százalékos eltérés van a válaszaik között. Mind a TeenSTAR, mind a nem TeenSTAR oktatók nagy része, körülbelül háromötöde (60,5%) nagyon fontosnak tartaná, hogy ez a téma megjelenjen a felvilágosításban, a TeenSTAR és a nem TeenSTAR oktatók ezt gyakorlatilag egyformán fontosnak gondolják.

Milyen gyakran jelenik meg:

77. ábra: Tapasztalatai szerint milyen gyakran jelenik meg az alábbi témakör egy átlagos iskolai felvilágosítás során: „Nemi betegségek”?

Mennyire tartja fontosnak:

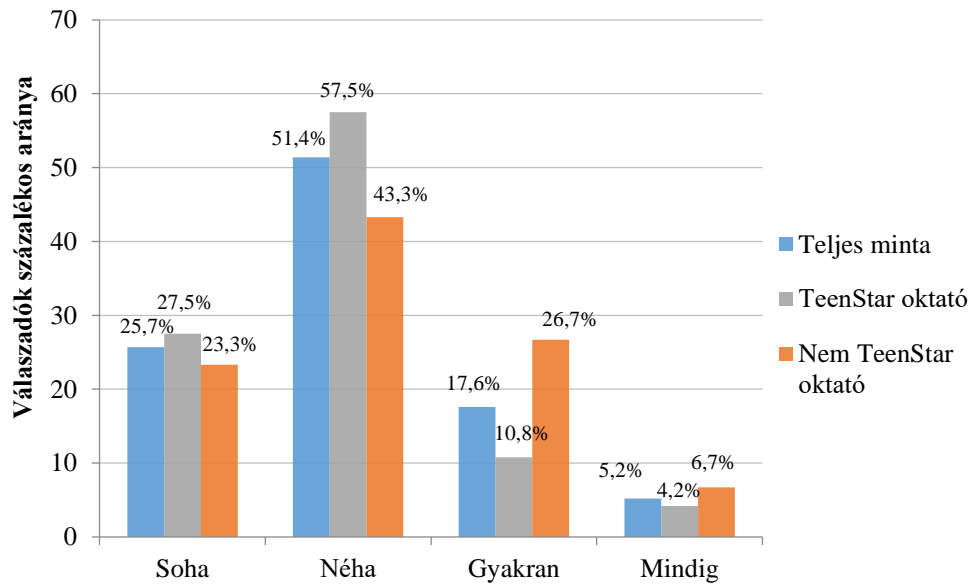

78. ábra: Mennyire tartja fontosnak, hogy megjelenjen az alábbi témakör egy felvilágosítás során: „Nemi betegségek”?

15.kérdés: „Párkapcsolat, házasság, család”

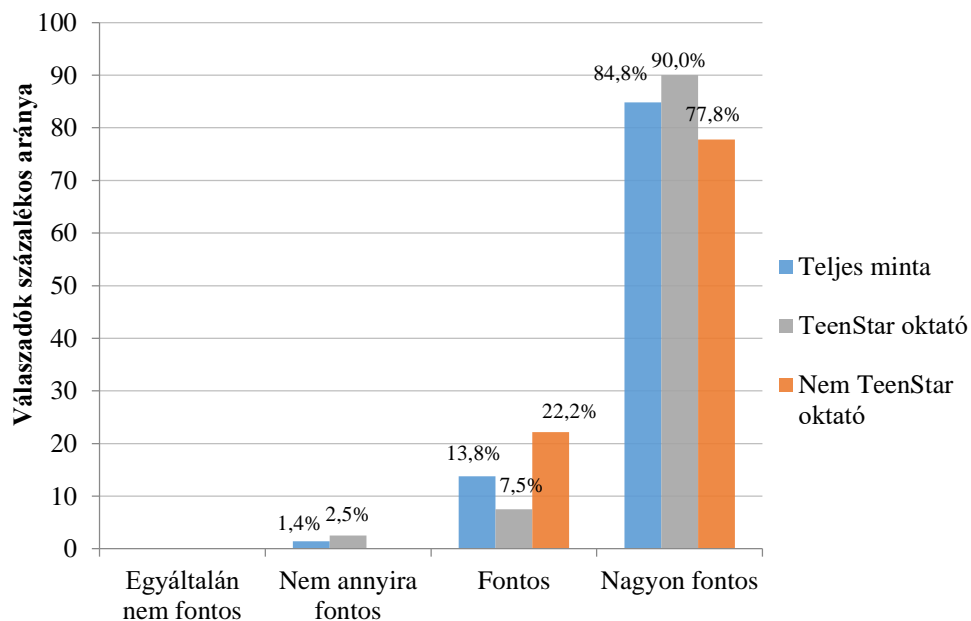
A párkapcsolat, házasság, család témája a szakemberek legnagyobb része (51,4%) szerint jellemző módon csak néha jelenik meg az átlagos iskolai felvilágosítás során. A TeenSTAR oktatók közül jóval többen (57,5%) látja így, mint a nem TeenSTAR oktatók (43,3%). Mind a TeenSTAR, mind a nem TeenSTAR oktatók túlnyomó része (84,8%) nagyon fontosnak tartaná, hogy ez a téma megjelenjen a felvilágosításban. A TeenSTAR oktatók kilenczede tartotta fontosnak ezt, míg a nem TeenSTAR oktatók több mint háromnegyed (77,8%).

Milyen gyakran jelenik meg:

79. ábra: Tapasztalatai szerint milyen gyakran jelenik meg az alábbi témakör egy átlagos iskolai felvilágosítás során: „Párkapcsolat, házasság, család”?

Mennyire tartja fontosnak:

80. ábra: Mennyire tartja fontosnak, hogy megjelenjen az alábbi témakör egy felvilágosítás során: „Párkapcsolat, házasság, család”?

III.8.2. A szakemberek javaslatai a felvilágosítással kapcsolatban

A felsorolt témákkal kapcsolatos tapasztalatokon és véleményezésein kívül a szakemberek javaslatokat tettek, hogy szerintük milyen témáknak lenne még fontos megjelennie egy felvilágosító tananyagban. Meglehetősen sok javaslat született különböző témakörökkel kapcsolatban. A szakemberek közül 39 kitöltő tett javaslatot, és 4 kitöltő válaszolta azt, hogy a felsorolt témák teljeskörűen lefedik a szükséges területeket.

A szakemberek a kérdőív előző kérdésiben felsorolt témákon kívül az alább részletezett javaslatokat tették. Kiemelten hangsúlyosan javasolták témaként az önismeret, a pszichoszexuális fejlődés, az abortuszprevenció, a termékenységtudat – egészségtudat, a pornó, és a különböző veszélyek, valamint elérhető segítség területét. Szintén javasolták a média hatásával való foglalkozás és a tudatosság témáját.

Ezen kívül néhány részterületet is megjelöltek meg a kérdőívben felsorolt témákon belül, amire véleményük szerint külön hangsúlyt lenne érdemes fektetni.

Mivel sokan a válaszukban több javaslatot is tettek, ezeket az áttekinthetőség kedvéért szétbontottuk, és a válaszokat nem kitöltők szerint, hanem témákba besorolva jelenítjük meg:

Önismeret

- Önismereti kalauz, személyiségfejlődés, lelki folyamatok
- a kommunikáció módjai a témával kapcsolatban
- Kommunikáció, önérvényesítés
- Önértékelés
- önismeret
- Önismeret
- önismeret, önkép, identitás
- Önismeret, önbizalom, önelfogadás.
- Kommunikáció
- Nehéz megfogni, a 'felvilágosító óra' fogalmát. Melyik területre vonatkozik? Mert ha ilyen tágan értelmezzük, érdemes lehet kommunikációs módokat, és kicsi önismeretet és bele csempészni.
- “ ki vagyok én? “
- személyiség kialakulása
- Mindezek hatása a lélekre!
- szülőkkal való kapcsolat

Pszichoszexuális fejlődés

- Pszichoszexuális fejlődés
- nőnek-férfinek lenni

- Férfi-nő különböző, de egyenértékű
- maszturbáció
- önkielégítés szerepe
- Egyre többször merül fel a szexuális orientáció/ homoszexualitás kérdése, és kevés a megalapozott, értékorientált megközelítése a témának.
- A homoszexualitás témája
- „Másság” témája

Abortuszprevenció

- új élet kezdete
- magzati fejlődés
- Az emberi élet kezdete, élet az anyaméhben.
- A művi abortusz és hatása a magzatra, az anyára, az apára, az egész társadalomra.
- A posztabortusz és abortusz-túlélő szindrómáról is legyen fogalmuk a fiataloknak, ne a foghúzással egyenlő kategóriába sorolják az abortuszt.
- Életvédelem
- Az új élet nem játék, az abortusz nem lehet megoldás, ezekről dönteni a szexuális aktus előtt tud valaki.
- Abortusz - veszélyei, következmények
- örökbefogadás
- az abortusz menetének megismerése és következményei
- Abortusz következményei
- Abortusz
- abortusz
- abortusz

Termékenységtudat, egészségtudat

- saját testünk ismerete (mikor vagyok termékeny, mikor nem, stb...)
- konkrét cikluskövetés lányoknak táblázatban,
- A lányoknál a nőgyógyász szerepéről beszélgetni, szűrővizsgálatokra felhívni a figyelmet
- természetes módszerek használata
- Testkép zavarok - egészséges testkultúra.

Pornó

- Önkielégítés-pornó,
- a pornó kapcsán az erőszak megjelenése a szexualitásban és mindezek hatása a szexualitásra, a személyiségre és a kapcsolatra
- Pornográfia és önkielégítés

- pornó hatása az személyiség alakulására

Veszélyek és segítség lehetősége

- Veszélyek (lelki - csalódás, kihasználtság érzése stb.; testi - betegségek)
- zaklatás, nemi erőszak,
- Függőség (és veszélyei)
- Hol kaphat segítséget, lelki, testi egyaránt

Média hatása

- közösségi média hatása a baráti kapcsolatokra
- a média csapdái, a virtualitás torzításai

Tudatosság

- Divat vélemények, trendek a szex-szerelm témakörben, mi igaz, mi tévhit a fiatalok körében

A kérdőív korábbi kérdéseiben felsorolt témákban a szakemberek a következő részterületeket emelték ki kiegészítésként, mint a felvilágosító tananyagban kiemelt fontossággal megjelenítendő kérdéseket:

Párkapcsolat

- A másik személy megismerése
- a párkapcsolat működése
- párkapcsolati problémák és azok kezelése
- szakítás
- szerelmi bánat

Fogamzásgátlás

- Fogamzásgátlás oktatásánál ne alakítsanak ki hamis biztonságtudatot - nincs 100%-os biztonság.
- A fogamzásgátlás testi-lelki következményeiről nyomatékosan essék szó, kiemelten a hormonális fogamzásgátlók egészségre és termékenységre káros hatásairól.
- természetes fogamzásszabályozás

IV. Melléklet: Magyar nyelvű kérdőív

1. Ország:

- Magyarország
- Románia (Erdély)
- Szlovákia (Felvidék)
- Ausztria
- Németország

2. Életkor:

3. Nem:

- Nő
- Férfi

4. Foglalkozott-e már fiatalok oktatásával a barátság, szerelem, és a szexualitás témájában?

- Igen
- Nem

5. Ha igen, milyen környezetben? (több választ is megjelölhet)

- iskolai oktatás keretén belül (pl. biológia, osztályfőnöki óra, etika, hitoktatás)
- iskolai szakkör (pl. workshop, kurzus)
- iskolai oktatás keretén kívüli különóra (pl. kurzus ifjúsági csoportban, egyesületben, plébánián/gyülekezetben)
- beszélgetés a szülőkkel
- védőnőként
- orvosként
- beszélgetés ifjúsági vezetőként ill. trénerként
- könyvek, folyóiratok formájában
- interneten/fórumokon
- közösségi médiában (pl. Instagram, Pinterest, Facebook)
- egyéb:

6. Amennyiben már végzett valamilyen oktatói tevékenységet (pl. szakkör, kurzus) a barátság, szerelem és szexualitás témakörében, adja meg konkrétan melyet (akár többet is megnevezhet):

7. Végzett-e már TeenSTAR oktatói kurzust?

- Igen
- Nem

8. Mi a tapasztalata, 10 fiatalból hánynak van pozitív véleménye a saját testéről?

0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10

9. Mi a tapasztalata, 10 fiatalból hány tudja elfogadni önmagát, mint lány/fiú?

0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10

10. Mi a tapasztalata, 10 fiatalból hány foglalkozott már termékenységének megismerésével alaposan?

0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10

11. Mi a tapasztalata, 10 fiatalból hány szeretne egyszer majd családot alapítani?

0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10

12. Ön mit gondol, a 14-18 éves korosztályban hányan értenek egyet az alábbi állításokkal? (egyet jelöljön meg)

- A szex kipróbálása a tinédzserkor velejárója. *(sokan / kevesen / senki)*
- Az előzetes szexuális tapasztalatok nem szükségesek egy boldog és tartós kapcsolathoz. *(sokan / kevesen / senki)*
- Minél több szexuális tapasztalatot szerez valaki különböző partnerrel, annál jobban sikerülnek a kapcsolatai. *(sokan / kevesen / senki)*
- Szükséges egymással lefeküdni ahhoz, hogy két ember rájöjjön arra, hogy valóban egymáshoz valóak-e. *(sokan / kevesen / senki)*
- Az önkielégítés fontos az egészséges szexuális fejlődéshez. *(sokan / kevesen / senki)*
- Ahhoz, hogy egy beteljesedett szexuális életet élhessen valaki, fontos a partnerek személyes érettsége. *(sokan / kevesen / senki)*

13. Véleménye szerint a 14-18 éves korosztályban hány fiú csinálja rendszeresen az alábbiakat?

- ölelkezés, kézen fogva járás *(sokan / kevesen / senki)*
- csókolózás *(sokan / kevesen / senki)*
- petting *(sokan / kevesen / senki)*

- szex „egyéjszakás” rövidtávú kapcsolatban (*sokan / kevesen / senki*)
- szex komoly kapcsolatban (*sokan / kevesen / senki*)
- pornófilm nézés (*sokan / kevesen / senki*)
- önkielégítés (*sokan / kevesen / senki*)

14. Véleménye szerint a 14-18 éves korosztályban hány lány csinálja rendszeresen az alábbiakat?

- ölelkezés, kézen fogva járás (*sokan / kevesen / senki*)
- csókolózás (*sokan / kevesen / senki*)
- petting (*sokan / kevesen / senki*)
- szex „egyéjszakás” rövidtávú kapcsolatban (*sokan / kevesen / senki*)
- szex komoly kapcsolatban (*sokan / kevesen / senki*)
- pornófilm nézés (*sokan / kevesen / senki*)
- önkielégítés (*sokan / kevesen / senki*)

15. Ön mit gondol, a 14-18 éves korosztályban hányan értenek egyet az alábbi állításokkal?

- A pornófilmnézés teljesen normális, mindenki ezt csinálja. (*sokan / kevesen / senki*)
- Nincs semmi gond a pornóval, csak ne higgye senki, hogy az életben is így történik. (*sokan / kevesen / senki*)
- A pornófilmnézés akár függőséget is okozhat. (*sokan / kevesen / senki*)
- A pornóból sokat lehet tanulni a szexről. (*sokan / kevesen / senki*)
- A pornószínészeket sokszor szexuálisan kizsákmányolják. (*sokan / kevesen / senki*)
- A pornó negatív hatással lehet egy párkapcsolatra. (*sokan / kevesen / senki*)

16. Tapasztalatai szerint 10 fiatalból hány tudja, hogy egy fiú mikortól nemzőképes?

0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10

17. Tapasztalatai szerint 10 fiatalból hány tudja, hogy egy fiú egy hónapban hány nap termékeny?

0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10

18. Tapasztalatai szerint 10 fiatalból hány tudja, hogy egy lány mikortól eshet teherbe?

0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10

19. Tapasztalatai szerint 10 fiatalból hány tudja, hogy egy lány mely napokon lehet termékeny egy cikluson belül?

0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10

20. Tapasztalatai szerint 10 fiatalból hány tudja, hogy van-e egy 100%-osan terméketlen időszak a nő ciklusában?

0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10

21. Tapasztalatai szerint a 14-18 éves korosztályba tartozók melyik fogamzásgátló eszközről feltételezik azt, hogy 100%-ban megvéd a teherbeeséstől? (több választ is megjelölhet)

- óvszer
- fogamzásgátló tableta/hormonális fogamzásgátló szerek
- sterilizáció
- méhszájsapka, pesszárium
- spirál
- spermicid (spermaölő) krém, hab, zselé
- egyik sem

22. Tapasztalatai szerint a 14-18 éves korosztályba tartozók melyik fogamzásgátló eszközről feltételezik azt, hogy 100%-ban megvéd a nemi úton terjedő betegségektől? (több választ is megjelölhet)

- óvszer
- fogamzásgátló tableta/hormonális fogamzásgátló szerek
- sterilizáció
- méhszájsapka, pesszárium
- spirál
- spermicid (spermaölő) krém, hab, zselé
- egyik sem

23. Tapasztalatai szerint 10 fiatalból hány hallott már természetes családtervezési módszerről?

0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10

24. Amennyiben hallottak már természetes családtervezési módszerről, melyeket említik meg konkrétan?

25. Ön szerint a 14-18 éves korosztályba tartozók hol keresnek választ a barátság, szerelem és a szexualitással kapcsolatos kérdéseikre? (több választ is megjelölhet)

- az iskolában, tanárnál
- szüleiknél
- más családtagoknál
- a barátoknál
- az orvosnál
- a védőnőnél
- ifjúsági vezetőnél/trénernél
- az interneten/fórumokon
- közösségi médiában (pl. Instagram, Pinterest, Facebook)
- könyvekben/folyóiratokban
- egyéb:

26. Tapasztalatai szerint milyen gyakran jelennek meg az alábbi témakörök egy átlagos iskolai felvilágosítás során?

- Nőnek/Férfinak lenni (*mindig / gyakran / néha / soha*)
- Testi változások, nemi szervek (*mindig / gyakran / néha / soha*)
- Termékenység (*mindig / gyakran / néha / soha*)
- Egészséges életmód (*mindig / gyakran / néha / soha*)
- Barátság (*mindig / gyakran / néha / soha*)
- Jövőkép - víziók az életről (*mindig / gyakran / néha / soha*)
- Szerelem – szeretet (*mindig / gyakran / néha / soha*)
- A másik nem megismerése (*mindig / gyakran / néha / soha*)
- Randi (*mindig / gyakran / néha / soha*)
- Szexuális aktus (*mindig / gyakran / néha / soha*)
- Az új élet kezdete (*mindig / gyakran / néha / soha*)
- Fogamzásgátlás (*mindig / gyakran / néha / soha*)
- Természetes családtervezés (*mindig / gyakran / néha / soha*)
- Nemi betegségek (*mindig / gyakran / néha / soha*)
- Párkapcsolat, házasság, család (*mindig / gyakran / néha / soha*)

27. Mennyire tartja fontosnak, hogy megjelenjenek az alábbi témakörök egy felvilágosítás során?

- Nőnek/Férfinak lenni (*nagyon fontos / fontos / nem annyira fontos / egyáltalán nem fontos*)
- Testi változások, nemi szervek (*nagyon fontos / fontos / nem annyira fontos / egyáltalán nem fontos*)
- Termékenység (*nagyon fontos / fontos / nem annyira fontos / egyáltalán nem fontos*)
- Egészséges életmód (*nagyon fontos / fontos / nem annyira fontos / egyáltalán nem fontos*)
- Barátság (*nagyon fontos / fontos / nem annyira fontos / egyáltalán nem fontos*)
- Jövőkép - víziók az életről (*nagyon fontos / fontos / nem annyira fontos / egyáltalán nem fontos*)
- Szeretlem – szeretet (*nagyon fontos / fontos / nem annyira fontos / egyáltalán nem fontos*)
- A másik nem megismerése (*nagyon fontos / fontos / nem annyira fontos / egyáltalán nem fontos*)
- Randi (*nagyon fontos / fontos / nem annyira fontos / egyáltalán nem fontos*)
- Szexuális aktus (*nagyon fontos / fontos / nem annyira fontos / egyáltalán nem fontos*)
- Az új élet kezdete (*nagyon fontos / fontos / nem annyira fontos / egyáltalán nem fontos*)
- Fogamzásgátlás (*nagyon fontos / fontos / nem annyira fontos / egyáltalán nem fontos*)
- Természetes családtervezés (*nagyon fontos / fontos / nem annyira fontos / egyáltalán nem fontos*)
- Nemi betegségek (*nagyon fontos / fontos / nem annyira fontos / egyáltalán nem fontos*)
- Párkapcsolat, házasság, család (*nagyon fontos / fontos / nem annyira fontos / egyáltalán nem fontos*)

28. Van-e olyan téma a fentiekén kívül, amit fontosnak tartana, hogy megjelenjen egy felvilágosító tananyagban?

Köszönjük, hogy megosztotta tapasztalatait!

A kutatás eredménye elérhető lesz a <http://ergo-net.hu/> oldalunkon.

Táblázatjegyzék

1. táblázat: A barátság, szerelem és a szexualitás témájában végzett oktatás keretei	8
2. táblázat: A barátság, szerelem és a szexualitás témájában végzett oktatás kereteinek összehasonlítása Magyarországon és Ausztriában	9
3. táblázat: A fogamzásszabályozási módszerek hatékonysága	58

Ábrajegyzék

1. ábra: "Mi a tapasztalata, 10 fiatalból hánynak van pozitív véleménye a saját testéről?"	15
2. ábra: "Mi a tapasztalata, 10 fiatalból hánynak van pozitív véleménye a saját testéről?"	16
3. ábra: "Mi a tapasztalata, 10 fiatalból hánynak van pozitív véleménye a saját testéről?"	17
4. ábra: "Mi a tapasztalata, 10 fiatalból hány szeretne egyszer majd családot alapítani?"	19
5. ábra: "Mi a tapasztalata, 10 fiatalból hány szeretne egyszer majd családot alapítani?"	19
6. ábra: "Mi a tapasztalata, 10 fiatalból hány szeretne egyszer majd családot alapítani?"	20
7. ábra: Ön mit gondol, a 14-18 éves korosztályban hányan értenek egyet ezzel az állítással? „A szex kipróbálása a tinédzserkor velejárója.”	23
8. ábra: Ön mit gondol, a 14-18 éves korosztályban hányan értenek egyet ezzel az állítással? „Az előzetes szexuális tapasztalatok nem szükségesek egy boldog és tartós kapcsolathoz.”	24
9. ábra: Ön mit gondol, a 14-18 éves korosztályban hányan értenek egyet ezzel az állítással? „Minél több szexuális tapasztalatot szerez valaki különböző partnerrel, annál jobban sikerülnek a kapcsolatai.”	25
10. ábra: Ön mit gondol, a 14-18 éves korosztályban hányan értenek egyet ezzel az állítással? „Szükséges egymással lefeküdni ahhoz, hogy két ember rájöjjön arra, hogy valóban egymáshoz valóak-e.”	26
11. ábra: Ön mit gondol, a 14-18 éves korosztályban hányan értenek egyet ezzel az állítással? „Az önkielégítés fontos az egészséges szexuális fejlődéshez.”	27
12. ábra: Ön mit gondol, a 14-18 éves korosztályban hányan értenek egyet ezzel az állítással? „Ahhoz, hogy egy beteljesedett szexuális életet élhessen valaki, fontos a partnerek személyes érettsége.”	28
13. ábra: Véleménye szerint a 14-18 éves korosztályban hány fiú csinálja rendszeresen a következőket: ölelkezés, kézen fogva járás?	29
14. ábra: Véleménye szerint a 14-18 éves korosztályban hány fiú csinálja rendszeresen a következőket: csókolózás?	30
15. ábra: Véleménye szerint a 14-18 éves korosztályban hány fiú csinálja rendszeresen a következőket: petting?	31
16. ábra: Véleménye szerint a 14-18 éves korosztályban hány fiú csinálja rendszeresen a következőket: szex „egyéjszakás” rövidtávú kapcsolatban?	33
17. ábra: Véleménye szerint a 14-18 éves korosztályban hány fiú csinálja rendszeresen a következőket: szex komoly kapcsolatban?	34
18. ábra: Véleménye szerint a 14-18 éves korosztályban hány fiú csinálja rendszeresen a következőket: pornófilm nézés?	35
19. ábra: Véleménye szerint a 14-18 éves korosztályban hány fiú csinálja rendszeresen a következőket: önkielégítés?	36

20. ábra: Véleménye szerint a 14-18 éves korosztályban hány lány csinálja rendszeresen a következőket: ölelkezés, kézen fogva járás?	37
21. ábra: Véleménye szerint a 14-18 éves korosztályban hány lány csinálja rendszeresen a következőt: csókolózás?.....	38
22. ábra: Véleménye szerint a 14-18 éves korosztályban hány lány csinálja rendszeresen a következőt: petting?	39
23. ábra: Véleménye szerint a 14-18 éves korosztályban hány lány csinálja rendszeresen a következőt: szex „egyéjszakás” rövidtávú kapcsolatban?	40
24. ábra: Véleménye szerint a 14-18 éves korosztályban hány lány csinálja rendszeresen a következőt: szex komoly kapcsolatban?	41
25. ábra: Véleménye szerint a 14-18 éves korosztályban hány lány csinálja rendszeresen a következőt: pornófilm nézés?	42
26. ábra: Véleménye szerint a 14-18 éves korosztályban hány lány csinálja rendszeresen a következőt: pornófilm nézés?	43
27. ábra: Ön mit gondol, a 14-18 éves korosztályban hányan értenek egyet ezzel az állítással: „A pornófilmnézés teljesen normális, mindenki ezt csinálja.”?.....	45
28. ábra: Ön mit gondol, a 14-18 éves korosztályban hányan értenek egyet ezzel az állítással: „Nincs semmi gond a pornóval, csak ne higgye senki, hogy az életben is így történik.”?.....	46
29. ábra: Ön mit gondol, a 14-18 éves korosztályban hányan értenek egyet ezzel az állítással: „A pornófilmnézés akár függőséget is okozhat.”?	46
30. ábra: Ön mit gondol, a 14-18 éves korosztályban hányan értenek egyet ezzel az állítással: „A pornóból sokat lehet tanulni a szexről.”?	47
31. ábra: Ön mit gondol, a 14-18 éves korosztályban hányan értenek egyet ezzel az állítással: „A pornószínészeket sokszor szexuálisan kizsákmányolják.”?	48
32. ábra: Ön mit gondol, a 14-18 éves korosztályban hányan értenek egyet ezzel az állítással: „A pornó negatív hatással lehet egy párkapcsolatra.”?	48
33. ábra: Tapasztalatai szerint 10 fiatalból hány tudja, hogy egy fiú mikortól nemzőképes?	50
34. ábra: Tapasztalatai szerint 10 fiatalból hány tudja, hogy egy fiú mikortól nemzőképes?	50
35. ábra: Tapasztalatai szerint 10 fiatalból hány tudja, hogy egy fiú egy hónapban hány nap termékeny?	51
36. ábra: Tapasztalatai szerint 10 fiatalból hány tudja, hogy egy fiú egy hónapban hány nap termékeny?	52
37. ábra: Tapasztalatai szerint 10 fiatalból hány tudja, hogy egy lány mikortól eshet teherbe?	53
38. ábra: Tapasztalatai szerint 10 fiatalból hány tudja, hogy egy lány mikortól eshet teherbe?	53
39. ábra: Tapasztalatai szerint 10 fiatalból hány tudja, hogy egy lány mely napokon lehet termékeny egy cikluson belül?	54
40. ábra: Tapasztalatai szerint 10 fiatalból hány tudja, hogy egy lány mely napokon lehet termékeny egy cikluson belül?	55
41. ábra: Tapasztalatai szerint 10 fiatalból hány tudja, hogy van-e egy 100%-osan terméketlen időszak a nő ciklusában?	56
42. ábra: Tapasztalatai szerint 10 fiatalból hány tudja, hogy van-e egy 100%-osan terméketlen időszak a nő ciklusában?	57

43. ábra: Tapasztalatai szerint a 14-18 éves korosztályba tartozók melyik fogamzásgátló eszközről feltételezik azt, hogy 100%-ban megvéd a teherbeeséstől? (Több válasz is megjelölhető.).....	60
44. ábra: Tapasztalatai szerint a 14-18 éves korosztályba tartozók melyik fogamzásgátló eszközről feltételezik azt, hogy 100%-ban megvéd a teherbeeséstől? (Több válasz is megjelölhető.).....	61
45. ábra: Tapasztalatai szerint a 14-18 éves korosztályba tartozók melyik fogamzásgátló eszközről feltételezik azt, hogy 100%-ban megvéd a nemi úton terjedő betegségektől? (Több válasz is megjelölhető.).....	63
46. ábra: Tapasztalatai szerint a 14-18 éves korosztályba tartozók melyik fogamzásgátló eszközről feltételezik azt, hogy 100%-ban megvéd a nemi úton terjedő betegségektől? (Több válasz is megjelölhető.).....	64
47. ábra: Tapasztalatai szerint 10 fiatalból hány hallott már természetes családtervezési módszerről?	66
48. ábra: Tapasztalatai szerint 10 fiatalból hány hallott már természetes családtervezési módszerről?	67
49. ábra: Ön szerint a 14-18 éves korosztályba tartozók hol keresnek választ a barátság, szerelem és a szexualitással kapcsolatos kérdéseikre? (Több válasz is megjelölhető.).....	68
50. ábra: Ön szerint a 14-18 éves korosztályba tartozók hol keresnek választ a barátság, szerelem és a szexualitással kapcsolatos kérdéseikre? (Több válasz is megjelölhető.).....	69
51. ábra: Tapasztalatai szerint milyen gyakran jelenik meg az alábbi témakör egy átlagos iskolai felvilágosítás során: „Nőnek/Férfinak lenni”?	70
52. ábra: Mennyire tartja fontosnak, hogy megjelenjen az alábbi témakör egy felvilágosítás során: „Nőnek/Férfinak lenni”?	71
53. ábra: Tapasztalatai szerint milyen gyakran jelenik meg az alábbi témakör egy átlagos iskolai felvilágosítás során: „Testi változások, nemi szervek”?	72
54. ábra: Mennyire tartja fontosnak, hogy megjelenjen az alábbi témakör egy felvilágosítás során: „Testi változások, nemi szervek”?	72
55. ábra: Tapasztalatai szerint milyen gyakran jelenik meg az alábbi témakör egy átlagos iskolai felvilágosítás során: „Termékenység”?	73
56. ábra: Mennyire tartja fontosnak, hogy megjelenjen az alábbi témakör egy felvilágosítás során: „Termékenység”?	74
57. ábra: Tapasztalatai szerint milyen gyakran jelenik meg az alábbi témakör egy átlagos iskolai felvilágosítás során: „Egészséges életmód”?.....	75
58. ábra: Mennyire tartja fontosnak, hogy megjelenjen az alábbi témakör egy felvilágosítás során: „Egészséges életmód”?.....	75
59. ábra: Tapasztalatai szerint milyen gyakran jelenik meg az alábbi témakör egy átlagos iskolai felvilágosítás során: „Barátság”?.....	76
60. ábra: Mennyire tartja fontosnak, hogy megjelenjen az alábbi témakör egy felvilágosítás során: „Barátság”?.....	76
61. ábra: Tapasztalatai szerint milyen gyakran jelenik meg az alábbi témakör egy átlagos iskolai felvilágosítás során: „Jövőkép - víziók az életről”?	77
62. ábra: Mennyire tartja fontosnak, hogy megjelenjen az alábbi témakör egy felvilágosítás során: „Jövőkép - víziók az életről”?	77
63. ábra: Tapasztalatai szerint milyen gyakran jelenik meg az alábbi témakör egy átlagos iskolai felvilágosítás során: „Szerelem - szeretet”?	78

64. ábra: Mennyire tartja fontosnak, hogy megjelenjen az alábbi témakör egy felvilágosítás során: „Szerelem - szeretet”?	79
65. ábra: Tapasztalatai szerint milyen gyakran jelenik meg az alábbi témakör egy átlagos iskolai felvilágosítás során: „A másik nem megismerése”?.....	80
66. ábra: Mennyire tartja fontosnak, hogy megjelenjen az alábbi témakör egy felvilágosítás során: „A másik nem megismerése”?	80
67. ábra: Tapasztalatai szerint milyen gyakran jelenik meg az alábbi témakör egy átlagos iskolai felvilágosítás során: „Randi”?	81
68. ábra: Mennyire tartja fontosnak, hogy megjelenjen az alábbi témakör egy felvilágosítás során: „Randi”?	81
69. ábra: Tapasztalatai szerint milyen gyakran jelenik meg az alábbi témakör egy átlagos iskolai felvilágosítás során: „Szexuális aktus”?	82
70. ábra: Mennyire tartja fontosnak, hogy megjelenjen az alábbi témakör egy felvilágosítás során: „Szexuális aktus”?	82
71. ábra: Tapasztalatai szerint milyen gyakran jelenik meg az alábbi témakör egy átlagos iskolai felvilágosítás során: „Az új élet kezdete”?	83
72. ábra: Mennyire tartja fontosnak, hogy megjelenjen az alábbi témakör egy felvilágosítás során: „Az új élet kezdete”?	83
73. ábra: Tapasztalatai szerint milyen gyakran jelenik meg az alábbi témakör egy átlagos iskolai felvilágosítás során: „Fogamzásgátlás”?	84
74. ábra: Mennyire tartja fontosnak, hogy megjelenjen az alábbi témakör egy felvilágosítás során: „Fogamzásgátlás”?	84
75. ábra: Tapasztalatai szerint milyen gyakran jelenik meg az alábbi témakör egy átlagos iskolai felvilágosítás során: „Természetes családtervezés”?.....	85
76. ábra: Mennyire tartja fontosnak, hogy megjelenjen az alábbi témakör egy felvilágosítás során: „Természetes családtervezés”?.....	85
77. ábra: Tapasztalatai szerint milyen gyakran jelenik meg az alábbi témakör egy átlagos iskolai felvilágosítás során: „Nemi betegségek”?	86
78. ábra: Mennyire tartja fontosnak, hogy megjelenjen az alábbi témakör egy felvilágosítás során: „Nemi betegségek”?	86
79. ábra: Tapasztalatai szerint milyen gyakran jelenik meg az alábbi témakör egy átlagos iskolai felvilágosítás során: „Párkapcsolat, házasság, család”?	87
80. ábra: Mennyire tartja fontosnak, hogy megjelenjen az alábbi témakör egy felvilágosítás során: „Párkapcsolat, házasság, család”?	87

EFOP-5.2.2-17 Transznacionális együttműködések – "TeenStar" módszertan
meghonosítása Magyarországon

Projekt címe: "TeenStar" módszertan meghonosítása Magyarországon

Projekt azonosítószám: EFOP-5.2.2-17-2017-00075

Támogatás összege: 49 973 400 Ft

Támogatás mértéke: 100%

Megvalósítási időszak: 2018. január 1 – 2021. március 31.

Megvalósítás helyszíne: Miskolc és vonzáskörzete

